

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
1-501-90

Postatakarékpénztári
csekk száma:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy házban,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A kivizsgálás.

Ez a hideglelős szó motoszkál a csendőr fülében és agyában, amikor a kocsmá előtt szomszéd garattal elhaladva elhesegeti magát az ördögöt. Ez a szó botlik a lába alá, ha zuhogó esővel a nyakában az első hívogató kéményfüst tövében az előírtnál korábban, vagy tovább szeretné a nagypihenőt megtartani. Ez a szó forrasztja torkára a hangot, ha forró nyári éjszakán hevenyészett szerelmének örök hűségét és már-már házasságot ígér. Ez a szó üti ki a kezéből a kártyát, ez tartja vissza adósságtól és mindenféle garázdálkodástól. Nem lehet ezt, nem lehet azt és nem lehet amazt, mert a nap és hold késhegik útjában, de a kivizsgálás nem késik. Nem marad el. Jön olyan biztosan, hogy a halál se biztosabb. Ha ez az átkozott kivizsgálás nem volna, egész barátságosan lehetne a csendőrségnél szolgálni, mondogatja magában egy-másik érdekelt. Hogy más testületekben is megvan a fegyelmi, megvan a kihallgatás, a bírság, az mind semmi. Ezek csak amolyan ártatlan szöszmötölések. Mit tudja a postás, vasutas, meg a többi, mi az a kivizsgálás? Mert ez aztán igen! Ettől tartani kell. Ez komoly dolog. Kivizsgálás!

Hát hiszen így van ez jól. Ha úgy látszik, hogy történt valami, jöjjön a kivizsgálás. És ha csakugyan meg is történt az a valami, akkor jöjjön, aminek a kivizsgálás nyomán jönnie kell. Bizony jócskán akadnak közöttünk, akiket majdnem csak ez a mumus tart az egyenes úton, pedig az egyenes utat mindenki részére világosan megmutatja az utasítás és megmutatja első sorban a magunk egyéni kötelességtudata, becsülete és tisztessége. Akiknek még ezeken felül is kell valami irányító, azok számára a kivizsgálás maradjon meg csak annak a mumusnak, amivé az évtizedek során alakult. De miért legyen mumus azoknak a fülében, agyában és idegeiben, akik maguktól is az egyenes utat akarják járni?

Ez az, ami már nem jó, hanem ami baj. A becsületes embernek soha sem jut eszébe, hogy a büntetőtörvénykönyvnek ennyi és ennyi paragrafusa van, hát jó lesz vigyázni: nem tanácsos lopni, mert bezárják az embert és még kevésbé tanácsos gyilkolni, mert felakasztják. A becsü-

tes ember azért nem lop és nem gyilkol, mert egyiket sem tudja megtenni. Még akkor sem tenné meg, ha kényszeríteni akarnák. Ezért nem is gondol soha a büntető paragrafusokra.

De hát akkor a becsületes csendőr mit fél a kivizsgálástól? Akinek rendben van a szénája, annak nincs kitől és mitől tartania. A becsületes ember bátor ember, aki nem tűri gondolatai között a mumust még akkor sem, ha kivizsgálásnak nevezik. A becsületes csendőr minden feladatát jól és lelkiismeretesen akarja elvégezni. Ez az akarat egymagában még nem mentesít a felelősségtől, mert hibázni a legjobb akarattal is lehet, de mentesítsen ez a jószándék mindenkit a mumusoktól, a szorongástól, ami annyi derék tetteknek átkagátja.

Szállítsuk le túl magas nyergéből a kivizsgálás rémét. Engedjük át azoknak, akikre ráfér ez a tilalomfa, a becsületes csendőr azonban ne hagyja ezt a féket rátelepedni az idegeire és a lendületére. A csendőr szolgálata tele van feladatokkal és felelősségekkel, csupa súlyos, komoly tennivalóval. Aki ezt teljesen el akarja végezni, nem tipeghet-topoghat mumusok hinárlában. Minden előjáró tudja, hogy a kötelességekkel nemcsak felelősség, hanem itt-ott elkerülhetetlenül hiba is jár. Minél több munkát vállal valaki és minél bátrabban megy neki a felelősségnek, annál több a hiba lehetősége. Ez olyan világos, mint az egyszeregy. Ha valaki harminc évig elszolgált úgy, hogy kivizsgálást soha nem kapott a nyakába, még nem biztos, hogy jól végezte a szolgálatát. A csendőrség nem a Kivizsgálások Kikerülésére Alapított Egyesület, hanem az ország rendjét és nyugalma biztosító testület, tagjai pedig színe-java a férfiaknak. Itt mozogni, tenni, vállalkozni és dönteni kell legtöbbször önállóan, ebbe a programba egy-egy kivizsgálás bizony becsúszhatik.

Hát csak csúszsék, állunk elébe. Ha tiszta lelkiismeret az útitársunk, akkor nem érhet baj. Nem szabad a becsületes csendőrnek a kivizsgálás tényétől megijedni, elvégre ez nem más, mint adott esetekben tisztázása a dolognak. Ha történt hiba, azt eligazítják, ha meg semmi sem történt, ott az irattár, elnyeli a papirost. Mások példáján is tapasztalhatjuk, hogy az előjárók a jószándékú csendőrt még akkor is a lehetőség végső határáig mentik, ha történt is valami hiba. Maga a kivizsgálás még nem égszakadás-földindulás, de egyet nem szabad: hazudni. Kivizsgáláskor sem. Mert sokszor a hazudozás és tussolás csinálja a kicsi bajból, sőt a semmiből is a nagyot.

Az új nősülési szabályzathoz.

Kormányzó Úr Ó Főméltósága Budapesten 1936. évi december hó 4-én kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. csendőrség legénységi állományú egyéneinek nősülését — mint a f. évi I. sz. Cs. K.-ból tudjuk — újból szabályozta. A csendőrlegénység nősülési kérdésének új alapokra való felfektetése, mondhatni fordulópontja alkalmából az új szabályzat egyes pontjaihoz szándékozom néhány szót szólani.

A csendőrségi közbiztonsági szolgálat sajátlágossága megkívánja, hogy a csendőrlegénység nősülése bizonyos mértékben korlátoztassék. Az e téren való korlátozásra — úgy a szolgálat, valamint a nőtlen legénység érdekében — a testület fennállása óta mindig szükség volt s előre láthatólag a jövőben is mindenkor szükség lesz. Ezért a világháborút megelőző és az azt követő években a nős legénység létszáma a tényleges létszám 20 százalékában volt megállapítva. E korlátozást csak az úgynevezett tanácsköztársaság intézkedései szüntették meg, amikor mindenki szabadon nősülhetett. A korlátozástól ment nősülési lehetőség következtében a nős csendőrök létszáma annyira megszorodott, hogy a nőtlen legénység és a szolgálat érdekében minden őrsön fenntartandó gazdálkodások létkérdése komoly veszélyben forgott. Nem egy őrs volt, ahol a közgazdálkodást — nagy anyagi áldozatok árán — csak 1–2 csendőr tartotta fenn. De nem is ez volt a fő baj a szabad nősülési lehetőség korszakában, hanem az, hogy éppen a fiatal csendőrök nősültek meg ifjú hévvel — igen gyakran meggondolatlan

fővel — leghamarabb, az idősebbek, megfontoltabbak és a családalapításra hivatottabbak pedig — látva fiatal bajtársaik rosszul megalapozott házasságát — ettől a fontos lépéstől gyakran visszariadtak. A korlátozástól ment, olykor erkölcsi alap nélküli házasságok folyamánya lett a testületben addig majdnem ismeretlen jelenség, a boldogtalan családi élet, sőt a gyakori válás (külön élés) is. A szabad nősülés idejében annyira elszaporodott nős létszámot a vezetőség fokozatosan ismét a 20 százalékos keretek közé szorította s ez így is maradt a most kiadott nősülési szabályzat megjelenéséig.

Sok év tapasztalata igazolta, hogy a nős csendőrlegénység a testületnek továbbra is értékes, használható eleme marad. Az élet reális oldalát komolyan felfogva, józan és megállapodott jellemű, jó magaviseletű. Erkölcsi tekintetben — mivel szórakozásaiban nincs a korecsmái és kártyázó társaságokra, valamint nemi életében a ledér és könnyelmű, sokszor beteg nőkre utalva — kifogástalan és felülmúlja a nőtlen legénység ebbeli általános értékét. Szolgálatban a nős csendőr általában komoly, megfontolt, kerüli a szolgálati kellemetlenségeket, fegyelmetlenségeket, kihágásokat és inkább azon van, hogy egész egyéniségével előjáróinak megelégedését kiérdemlje. Ezért szolgálatban — már családjára való tekintettel is — általában buzgó, megbízható és jól használható.

E tapasztalatok alapján a nősülés szempontjából eddig is két csoportba osztott tényleges állományú legénységi egyének közül a százalékos korlátozás alá nem esők csoportjának a létszáma a törzs-

Most mi lesz?

Írta: BEÖTHY KÁLMÁN százados.

Külsőleg, belsőleg rendes ember volt Török Mihály őrmester. Tiszta arcú, tiszta szemű, jószál legény. Jóeszü, nyugodt, aki szeretett jókat nevetni. Szívesen tanult és ha munkát kapott, sohse mondott volna még annyit se: Ezt is én? Elvégzett mindent a hízélgés szándéka nélkül, egyszerűen azért, mert szerette a munkát. Egyszóval mindenképpen rendben volt a szénája. Amíg egyszer egy levél nem jött a címére. Olyanfajta, amilyen mostanában sok megy az őrsökre: az ékszerészekből épp úgy, mint a fésűgyárostól, meg a könyvkiadóktól, meg a többi cégtől. Töröknek a levelében egy sorsjegy volt. Mellette ajánlólevél: Tartsa meg ezt a számot, próbáljon Ön is szerencsét, mert Török szerencséje örök!

— Na, ez éppen nekem jött, csak most azt nem tudom, hogy nekem lesz-e szerencsém, vagy a Török-cégnak van-e? Űsse part! — mondta. Nem nagyon

nézegette a sorsjegy számában sem a 13-as számot, mint mások szokták, sem azt, hogy benne van-e a számjegyekben a születési napja. Nem. Legyintett a levegőbe és azon nyomban elküldte a próbacsendőrről a postára az árát.

Nem is gondolkodhatott sokáig aznap, de másnap se a dolgon, mert komisz nyomozása akadt és tán meg is feledkezik erről a nem mindennapi küldeményről, ha harmadnapon az öregedő postáskisasszony, akit senki se akart élettársul, rá nem mosolyog a kis ablakon át:

— Sorsjegyet tetszett venni, Török úr?

— Megpróbálom, Ica kisasszony, hátha belém üt a szerencse.

— Szerencse a pénzben — sóhajtott Ica kisasszony — csak annak jár, akinek nincs szerencséje máshol.

— Máshol? ... Hol, kérem? ...

— Nem érti, Török úr? — vetette rá kifakult szempilláit a kisasszony.

— Nem én! — mutatta fehér fogait az őrmester.

— Hát a szerelemben! — oktatta ki nevetve a nő. Aki nyilván arról az izgató dologról szeretett volna diskurálni a csupaegészség emberrel. De az őszintén felelt:

— Hát... — s itt lábat váltott Török, — akkor nem nyerek!

A kisasszony elpirult, aztán hivatalosra vált az arca és kiadta a postakönyvet s vele az egyetlen levelet, ami az őrsre érkezett egy rovottmultú és kegyetlenül lecsirizelt borítékban. A kisasszony keze reszketett egy kicsit, de fejecskéje alig biccent, éppen

örmester v. őrsparancsnokok idesorolásával kibővült, míg a százalékos korlátozás alá esők eddigi 20 százaléka helyett 30 százalék lehet nők.

Az új legénységi nőülési szabályzat szerint százalékos korlátozás alá nem esnek:

a) az összes alhadnagyok, tiszthelyettesek (szakszolgálatosok is) és az ideiglenes őrsparancsnoki (hasonló állású) megbízatásban egy éven át bevált törzsörmesterek vagy

b) a gyermekkel bíró özvegy, vagy elvált és

c) a 40. életévét betöltött legénységi állományú egyének.

Százalékos korlátozás alá esnek: a fentebb fel nem soroltak.

E fentebb említett 10 százalékos emelés közmegegyezést keltő, mert ezáltal egyrészt a hosszú várakozási idő megrövidül, másrészt az őrsök közgazdálkodásai sem szenvedhetnek hátrányt, mert gondoskodás történt arról, hogy az őrsökön a nők létszáma az őrs rendszeresített létszámának a felét meg nem haladhatja.

Bár a korlátozás alá eső nők számának fel-emelése az államháztartásnak újabb megterhelést jelent, mégis előnyös egyrészt nemzeti szempontból, másrészt azért, mert a várakozási idő megrövidítése következtében a legénység családalapítási kilátásai a lehetőséghez képest javultak.

A várakozási idő megrövidítését célozta ama intézkedés is, hogy az ideiglenes őrsparancsnoki (hasonló állású) megbízatásban egy éven át bevált törzsörmesterek v. a százalékos korlátozás alól kivételt.

A Nőülési Szabályzat 5. §-a szerint nőülési

engedély csak olyan tényleges vagy várakozási illetményekkel szabadságolt rangosztályba nem soroló csendőr havidíjasnak és altisztnek adható, aki:

a) legalább „jó” minősítésű, takarékos és rendezett anyagi viszonyok közt él,

b) 30. életévét betöltötte,

c) egészséges.

ad a) Csak takarékos és rendezett anyagi viszonyok között élő csendőr házassága biztosíthatja a csendőr nyugodt és kifogástalan szolgálatát. Az anyagi gondokkal küzdő csendőr szolgálata nem mindenkor megbízható. Nem szorul bővebb magyarázatra és mindenki által ismert tény, hogy a könnyelmű, rendezetlen anyagi viszonyok közt élő csendőr a szolgálatban is könnyelmű és jóval gyakrabban hajlik a szabálytalanságok elkövetésére, mint a takarékos, anyagi tekintetben mindenkitől független. Hogy a nőülni szándékozó csendőrrel szemben az átlagos értékű „jó” összműveltség követelménye áll fenn, azon senki sem ütközhetik meg akkor, amikor a „jó” összműveltség fölött még két jobb fokozat is van. Ha valaki testületétől előnyt, kedvezményt vár, úgy azt érdemelje meg azzal, hogy annak legalább „jó” összműveltségű tagja. Különben is a legalább „jó” összműveltséssel rendelkező csendőr marad a testületnek hosszabb időn át használható tagja, míg a gyengébb minősítésű, ha csak teheti, a legkülönbözőbb indokokkal igyekszik a csendőrségi szolgálatról menekülni.

ad b) A százalékos korlátozás alá eső csendőr csak harmincadik életévének betöltésekor adhatja be nőülési engedély iránti kérvényét. Kivételt képeznek a vitézek, akik a nőülési szabályzat 13. §-a

csak ciktétzte a levegőt a Török kezicsókolom köszöntésére.

Mondom, észébe se jutott eddig a sorsjegy Török őrmestereknek, de ettől kezdve minduntalan azon járt a gondolata. Darázs bújt a fülbe a kisasszony megjegyzésével s kezdett bosszankodni. Még utóbb kiderül, hogy ha sokat is beszélnek a fehérszínűek, mondanak igazat is. Merthogy neki szerencséje van a szerelem tájékán, az, hiába, na, igaz, de nem tehet róla s akkor meg mit várjon a sorsjegytől? Hát akkor meg mért küldte el a tizenkét pengőt?... Könnyelműség volt, mégis ilyen esetben női személyt is meg kellett volna tőn kérdezni...

Egyre többet forgott fejében a dolog s előfordult, hogy ezekben a napokban nem sikerült egyetlen fogalmazványa sem. Mászor az őrsparancsnoka mindig az ő írásbelijét hozta be oktatási órára, most meg egyre-másra adja vissza:

— Hallja, Török, maga a közlekedésrendészeti kihágást úrendészetinek minősíti?

Restelte, különösen, hogy fiatalabbak is hallották s az meg egyenesen mérgeztette, hogy a próbacsendőr, akinek ő annyi előadást tartott portyázás közben a közlekedésrendészetről, most tátott szájjal fordította fejét feléje előírásos helyéről, a hosszú asztal legalsó végéről. Szinte azt olvasta ki a próbacsendőr arcából:

— Hát ez prédikál nekem annyi bölcseséget?

— A görös abba a sorsjegybe! — morgott ebéd után az ágyán henye. Ez se volt szokása, de mostanában a furcsa, szokatlan gondolatai és gondjai oda kényszerítették. Nézte, nézte a mennyezetet s

egyszerre azon vette észre magát, hogy számol!... Tervel... forgatja a pénzt, amit nyer majd... már kétablakos, pircseserepes házikója ablakából nézi a gömbölyűhátú malackáinak enni adó takaros asszonykáját... és számolt... és kínos boldogságában oldalára fordult, hogy folytassa álmait. Igen ám, de a szeme ezzel elosont a mennyezetről, ahová olyan képeket festget gondolatban az ember, amilyen éppen jólesik, itt viszont a szeme előtt a próbacsendőrt találta, aki lovaglólásban motyogott az ágya végén. Előtte egy könyv. Kötése színéről megismerhető volt, hogy a Kodex. Töröknek elszállott szeméből az asszonyka, a malackák és a bazsalyikos kert, egy nyurga próbacsendőr került eléje egy könyvvel. Összehúzódtott a homloka bőre. Ez csúfolódik vele! Rákiáltott:

— Mit tanul maga ott?

A próbacsendőr csak úgy ültében válaszolt, bár kihúzta a derekát:

— A kodekszet, őrmester úr!

— Nem tud maga vigyázzba állni, mikor velem beszél?

A szegény ember olyan lett az ágy végén, mint a fal. Aztán meg paprikaveres. Ekkorára már szabályosan állott. És várt.

— Mi a fenét néz abba?

— Hogy mi a különbség a kettő között, alázatosan jelentem.

Török elvörösödött Mérges volt. Felült.

— Micsoda kettő között?

— A közlekedési meg a...

— Mit törődik maga azzal?! — vágott harsányan

értelmében kérvényüket már 28. életévük betöltése után nyújthatják be. Ez számukra előnyt biztosít és pedig annyiban, hogy átlag egy-két évvel előbb kaphatják meg a nősülési engedélyt, feltéve, hogy személyükre nézve a nősülési szabályzat 17. pontjának a) és c) alpontjaiban írt feltételeknek megfelelnek.

Itt önkéntelenül is felmerül az a kérdés, hogy mikor tartsa meg a csendőr az eljegyzését? A korai lekötés rendszerint sok keserűség kútforrása. A hosszas várakozás a korai eljegyzés folyománya, mert a nősülési kérvény benyújtása után — a nők százalékának felemelése dacára — átlag még három, három és fél évig kell várni az engedély kézhezvételéig. A csendőr tehát 28–29 éves kora előtt bármily előnyös viszonyok közt levő hajadonnal szemben se kösse le magát. Ha a csendőr p. o. 28 éves korában tartja meg az eljegyzését, úgy még legalább 5 évig kell várnia esküvője napjáig. Ez pedig elég idő ahhoz, hogy menyasszonyával szemben elhidegülhessen, vagy az ellenkező, túlságosan összemelegedjenek. (1936 június 10-e után házasságon kívül született [törvénytelen] gyermekes nővel kötendő házassághoz csendőr engedélyt most már nem kaphat.) Legjobb, ha a csendőr nősülési kérvényének benyújtása előtt néhány nappal, vagy azután nemsokára tartja meg nyilvános eljegyzését. A nősülendők helyzete a kérvény benyújthatásáig (betöltött 30. életév) már minden tekintetben — de főleg az anyagiak terén és a kelengyét, bútortzatot illetően — annyira kialakult, hogy az ara és vőlegény egyaránt teljesen tisztában lehetnek jövőjükkel. Csendőr-vőlegény menyasszonyát mindenkor még eljegyzése előtt tájékoztassa a nősülési engedély elnyeréséhez szükséges feltételekről, nemkülönben az előrelátható várakozási időről.

bele Török. — Tanulja meg a háromszázharmincat a Szutból, ne ilyeneket! Ráér, mikor a harmadik pár csizmát írja elő magának!

A próbacsendőr állott még darabig, aztán csendesen mozdult, nyúlt a kodex után és lábujjhegyen kiment a szobából.

Tán három hét telt el és Török őrmester lassan visszazökkent a gondolathoz: van... van ugyan sorsjegyem, de... majd vége lesz a húzásnak, aztán nem bosszantja magát többet vele. Minek az ilyen embernek? Ugyis azt mondják, nem adják azt a pénzt falusi embernek, játsszon más. Volt olyan is, aki azt mondta: protekció kellene ahhoz.

Annyira hozzászokott megint az élethez, hogy el is felejtette a február ötödikét. A húzás napját. Szürke nap volt, egyforma a többivel, mint a rakott krumpoli, amit a szakácsné minden pénteken az asztalra tesz. A napirend is ugyanaz volt, mint minden pénteken: este indulniok kell a kettes számba, mert holnap este ott a harmadik faluban bál lesz.

Telt hát a délelőtt és a délutánból is elmúlt egy falat. Már arra gondolt, hogy nekilát a csizma zsírozásának, mikor az irodában váratlanul és riasztóan megszólalt a telefon.

— Éppen két hete hallottalak utoljára, — állott fel — vajjon kinek van baja?... Vagy szemleértés jön már?

— Halló, itt az egervölgyi őrs, Török őrmester!

A várakozási idő alatt igen gyakran úgy az ara, mint szülei a legkülönbözőbb okok és indokok tömkelegének felsorakoztatásával, minden rangú és rendű pártfogó igénybevételével igyekeznek a nősülési engedély soronkívüli kiadásával a várakozási időt megrövidíteni. Ilyenkor nem törődnek az-
zal, hogy ha eljárásuk eredménnyel járna, úgy sok becsülettel váró, fegyelmezett csendőr jegyespárral szemben jogtalan előnyhöz jutnának. Az ilyen türelmetlen várakozók kérelmei mindig zátonyra futnak, mert ilyen kérelmek csakis különös méltánylást érdemlő esetekben, az összes előjárók egyhangú véleménye és javaslata alapján találnak megballagatásra.

A hadiárva arák is legtöbbször pártfogók igénybevételével, hadiárvaságukra való hivatkozással kéri tervezett házasságuk soronkívüli elbírálását, illetve a nősülési engedélynek azonnali kiadását. Ez a helytelen s a vőlegényre nézve is kellemetlenségeket hozható eljárás nem siettet a kérvény elintézését, mert a hadiárva nősülési ügyeinek soronkívüli elbírálására, a nősülési engedélynek minden esetben való azonnali kiadására nézve szabályzat vagy rendelet nem intézkedik. Csendőrhöz illő és célravezetőbb eljárás az, ha a kérvényező arájának hadiárva mivoltát kérvényében bejelenti, hiszen a nősülési szabályzat 47. pontja megadja a lehetőséget, hogy az ilyen méltánylást érdemlő eset a belügyminiszter úr tudomására jusson. A hadiárva vőlegénye is csak különös méltánylást érdemlő helyzetben kapja meg a nősülési engedélyt soronkívül. Pl. egy hadiárva anyja elhalálozása következtében teljesen egyedül maradt. Testvérei nincsenek. Vagy: fenti helyzet súlyosbítva azzal, hogy az ara öröksége kezelésre szorul. Vagy: a hadiárva anyja újból férjhez megy; mostohaatyja

Vékony, nagyon kedves hang felelt:

— Halló?!... Örmester úr?... — A hang elcsuklott. Valaki szaporán lélezett bele a drót másik végén a készülékbe. — Boldog vagyok, Török úr... — A hang megint elszakadt.

— Halló, kiesoda boldog?

— ...boldog... itt Ica beszél... Török úr, képzelje, jaj Istenem, megnyerte a főnyereményt!

A lélezett egyre gyorsult a drót végén és izgalom süttött a hangban:

— ...most jött a sürgöny, tizenötezer pengő!

Töröknek izzadt lett a keze, izzadt a feje és a hátán, úgy érezte, valaki vékony jégdarabokat szalajt végig. Tátozott.

— Hö... hö... — mondta a készülék felé.

— Jöjjön! — sürgette a vékony hang — megmutatom.

Török elfelejtette visszaakasztani a kagylót s az ajtó helyett az ablak felé akart menni. Ott felrugta a papírkosarat, amelyikre rá volt írva: Papírkosár. Kalikó papírra simított fehérpapírszeletkén.

Ezt eddig sohse látta és most nevetett rajta. Nevetett, amikor a legénységi szobába visszament, de úgy nevetett, hogy nem érezte a szív örömét abban. Aztán fejébe nyomta a táborisapkát és az utcán találta magát. Zúgott, szédült a feje, imbolygott a nadrágszára és amikor befordult a Posta-utca, vette észre, hogy mintha valami hiányozna róla. Igen... a kardját elfelejtette.

magatartása az ara helyzetét, otthonában való maradását lehetetlenné teszi.

ad c) Az új szabályzat a nősülni szándékozó csendőrtől megkívánja, hogy egészséges legyen. Csak ép testben lakozhatik ép lélek. A csendőrnek tehát már a közszolgálat érdekében is egészségesnek kell lennie, nem kevésbé azonban nemzeti szempontból. Ha tehát a nősülni szándékozó csendőr tudatában van annak, hogy beteg, előbb gyógytassa meg magát és csak azután foglalkozzék házassági tervekkel. Amennyiben kötelessége a csendőrnek az ismert betegségéből való kigyógyulás, annyira saját érdekében áll, hogy az esetleg benne lappangó (főleg vér- és tüdő-) bajtól idejében szabaduljon. Az orvosi tudomány mai magas színvonala mellett még az utódokra is áterjedhető bajtól való szabadulás sem leküzdhetetlen akadály. Minden csendőr jól teszi, ha már eljegyzése előtt a különben költségmentes orvosi vizsgán jelentkezik.

Az ara személyére vonatkozó követelmények olyanok, hogy nélkülük rendes házasság el sem képzelhető.

Az ara feddhetetlen erkölcsén kívül szerény igényű, istenfélő és házas legyen. Nem lehet tehát jó csendőrmennyasszony (feleség), aki a legújabb divatú kalapjaival és drága selyemruháival igyekszik völegényét magához kötni, aki a mise utáni séta kedvéért jár a templomba s aki egyszerű háztartásának vezetését cselédeleány nélkül el sem tudja képzelni. Az ilyen nő csendőrfelenségnek nem való, mert minden gondolatát otthonának és férjének gondozása helyett a ruházkodás, piperézkedés és szórakozás utáni vágy fogja lekötöni.

A csendőr társasága megválasztásában legyen körültekintő és óvatos, mert leendő arájával ott ismerkedik meg. Sokszor egész felületesnek vélt

— A mindenit! — mondta, — ezért bámult hát rám a „dilinyós“ Buzgó bácsi!

Török őrmester így tért észhez. És amikor belépett a postai előcsarnokba, már tudatosan tette. Már nyugodtságot erőszakolt az arcára, mikor a bélyegek és utalványok közül eléje jött a kisasszony és kezét nyujtva, azt mondta:

— Fogadja gratulációmát, kedves Török úr!

Keze a Török kezében maradt, remegve és sokáig. Török — azt gondolván, hogy azzal tartozik — kezét csókolta. Ezt nem várta Ica kisasszony, ennél fogva sírvafakadt. A sürgönyt úgy nyujtotta át a zsebkendője mögé bujtatott arccal.

Török őrmester nézte a táviratot:

— Török szerencséje örök, Önnél is beigazolódtott, gratulálunk, tizenkétezer pengőt csekken kiutaltunk. Bankház.

A férfi és nő egymásra nézett. A férfi kigyúlt arccal, sugárzó szemekkel, nagyon megilletődve, a lány, akit élettársul senki sem akart s aki ebbe belebetegedett, könnyes szemmel, felemelt, várakozó arccal. Mint a szentképeken látni sokszor. Szólni senki se szolt, egymástól egy lépésre mind a kettő szaporán szedte a lélekzetet, csend volt, nagyon nagy csend. Egyszer aztán a távirógép zümmögni kezdett:

— Tititátítiti . . . Tititátítiti . . . Tititátítiti . . .

Ami postai nyelven kérdőjelet jelent.
Valaki valahol játszott a készüléken...

ismeretség észrevétlenül odafejlődik, hogy a csendőr szívfájdalom nélkül már nem vonulhat vissza és ha csak akkor néz körül, hogy kiválasztottja rokonsága, környezete, társasága megfelel-e a csendőraltízt nejtől megkövetelt feltételeknek, midőn már komolyabb érzelmek fűzik valakihez, úgy igen sokszor leküzdhetetlen akadályokkal kerül szembe. Az óvatos körültekintés elmulasztásának káros voltát mutatja egy, a közelmúltban előfordult eset, amikor a házasulandók anyagi helyzetének biztosítása érdekében az ara jó anyagi viszonyok között lévő, de igen rossz hírben álló, többszörösen büntetett előéletű fivére ajánlott fel havi 20 P pénzbeli támogatást. Természetes, hogy az illető csendőr a nősülési engedélyt nem kaphatta meg.

Amennyire káros a csendőrré nézve a túlalacsony származású, műveletlen társaságba való keveredés, épp annyira kerülnie kell az olyanok barátságát, akik őt keveselhetik, vagy gögből lenézhetik.

Az ara egészségi állapota is igen fontos tényező lévén, az új szabályzat megköveteli, hogy a csendőr nősülési kérvényéhez arájára vonatkozó hatósági „tisztí“ orvosi bizonyítványt csatoljon. Ez a más testületeknél még be nem vezetett és ezért szokatlan intézkedés ugyancsak a szolgálatra van kihatással, mert az a csendőr, aki fizetésének felét felesége öröklött (rejtett) betegségeiből folyó gyógyításokra kénytelen fordítani és aki házastársa betegségének gondjaival indul szolgálatba, az ott csak fél ember lehet.

A megkövetelt anyagi támogatás is csak a nősülendő csendőr családjának az érdekeit szolgálja. A múltban igen gyakran előfordult, hogy várakozási illetményekkel szabadságolt csendőrök — magukat állandó nyugállományban lévőknek mondván — előzetes engedély nélkül nősültek meg. Az ilyen lépéstől minden csendőr óvakodjék, mert a várakozási illetményekkel történt szabadságolás alatt — ezt minden próbacsendőrnek tudnia kell — a szabadságolt házasságkötés tekintetében a tényleges állományú csendőregyénekhez tartozván, csak előzetes engedély alapján léphet házasságra. A fentiek szerinti szabadságolt szabadságolási igazolvánnyal piros tintával írt következő figyelmeztető záradék olvasható: „Csak külön írásbeli nősülési engedély alapján köthet házasságot.“ Az engedély nélküli nősülés az 1930. évi III. t.-c. 92. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető fogházzal büntetendő és a Szut. 28. és 29. pontjainak ide vonatkozó rendelkezései szerint az illető csendőrnek a testületből való eltávolítását, a csendőrségnél nyert rendfokozatának és mindennemű állami ellátására való igényjogosultságának elvesztését vonja maga után.

Az 1934. évi I. t.-c. megjelenése előtt az állandó nyugállományba helyezett csendőregyének nősülési engedély nélkül nősülhettek, azonban haláluk után özvegyük állami ellátást nem kapott. Említett t.-c. a csendőregyének e jogát továbbra is meghagyta, azonban a csendőrozvegyek érdekében akként rendelkezett, hogy az 1934. január 1. után állandó nyugállományba helyezett csendőregyének, amennyiben elhalálozásuk esetére özvegyük részére az állami ellátást biztosítani óhajtják, csak nősülési engedéllyel léphetnek házasságra. Állami ellátás nélkül marad annak a csendőregyének az özvegye, aki mint állandó nyugdíjállományban levő nősülési engedélyt kért ugyan, de nem kapott. Pl. azért nem,

mert magatartása a tényleges szolgálati ideje alatt *erkölcsileg* kifogás alá esett. Állandó nyugállományba helyezetteknél tehát nem követelmény a „jó” összműveltség, azonban a „kielégítő” csak az esetben elegendő, ha a nőszülni szándékozó csendőr egész szolgálati ideje alatt kötelességének becsülettel tett eleget, de a minősítés „jó” fokát csupán kisebb tehetsége miatt nem érthette el.

Állandó nyugállományba helyezett csendőrök nyugdíjokmányuk felső jobb sarkára piros tintával írt „Nőszülni engedély nélkül köthet házasságot” szöveg dacára kérjenek nőszülni engedélyt, mert ha azt elmulasztják, özvegyüket az állami ellátásból kizárják.

Időleges nyugállományba helyezett csendőrök nőszülni engedélyt semmi körülmények közt sem kaphatnak, ilyen irányú kérvényt tehát ne is terjesszenek elő. Az állandó nyugállományba helyezett okmányán feltüntetett figyelmeztetés: „Nőszülni engedély nélkül köthet házasságot” az ő nyugdíjokmányukon is szerepel, ők azonban csakis engedély nélkül nőszülhetnek.

Az akár időleges, akár állandó nyugállományba helyezettek csak a nyugállományba helyezés napjától kezdve nőszülhetnek. Előbb kötött házasságok engedély nélkül kötötteknek számítanak. A nyugállományba helyezés napja alatt mindig azt a napot kell érteni, melytől kezdve az érdekelt a tényleges illetmények helyett az ellátási (nyug-) díjat kapja.

Végül még az új nőszülni szabályzat 52. pontjára akarok kitérni. A szabályzatnak ez a része a felterjesztett kérvényeknek az előjegyzésből való töröléséről (a sorszám elvesztéséről), valamint a régi sorszám mely esetekben való visszaszerzethetőségéről szól. A szabályzat szerint a benyújtott kérvényt a korlátozás alá eső kérvények előjegyzéséből törölni kell, ha:

a) a nőszülni engedély a kérelmező részére bármilyen oknál fogva meg nem adható. Pl. ha a kérelmező nem „jó” minőségű. Vagy: az ara anyagi, vagy erkölcsi szempontból nem felel meg az előírt követelményeknek;

b) a kérelmező kérelmét visszavonja. Pl. ha a kérvényező csendőr kérvényének benyújtása után menyasszonyával, vagy a menyasszony vőlegényével szemben elhidegül;

c) más nővel óhajtott házasságot kötni, mint akivel elő van jegyezve. Pl. a b) pontban írt szakítás után más nőt akar feleségül venni;

d) időközben a nőszülni szándékozó, vagy az ara személyét, vagy körülményeit illető olyan változások állottak be, melyek a nőszülni engedély kiadását kizárják. Pl. a kérelmező „jó” minőségét súlyos természetű cselekmény elkövetése miatt elveszti s annak visszaszerzésére kilátás nincs. Vagy: az ara a várakozási idő alatt erkölcsi szempontból olyan magatartást tanúsít, mely őt méltatlanná teszi arra, hogy csendőr-felesége lehessen. Vagy: a menyasszony szülei, testvérei, közeli rokonai politikai, vagy közbiztonsági szempontból megbízhatatlanná válnak. Vagy: a tervezett házasság anyagi feltétellel változnak meg: pl. a támogatást felajánló szülők, vagy rokonok tönkrementek;

e) a kérelmező a tényleges állományból, a nőszülni engedély kiadása előtt állandó nyugállományba kerül. Pl. ha a vőlegény időközben történt megbetegedése, szolgálat teljesítése közben kapott, vagy

szerzett sérülése következtében *állandó* nyugállományba kerül. Itt felhívom a figyelmet arra, hogy a nőszülni szabályzat 16. pont 1. alpontja értelmében *hivatalból* nyugállományba helyezett csendőr nőszülni engedélyt nem kaphat.

Az a)–e) alatt tárgyalt esetekben a kérelmező a korlátozás alá eső nőszülni kérvények előjegyzésében csak az általa benyújtott új kérvény keltjének megfelelően kaphat új sorszámot. A régi sorszámot csak abban az esetben tarthatja meg, ha a tisztí kivizsgálás során hitelt érdemlően bebizonyult, hogy az új kérvény benyújtását nem a kérelmező hibája tette szükségessé. Pl. az ara mátkasága alatt gyógyíthatatlan betegségbe esik (elmezavar, stb.). Vagy: a menyasszony a várakozási idő alatt mástól — nem a vőlegénytől — teherbe esik. Vagy: a tervezett házasság az első tisztí kivizsgálás alkalmával megállapított anyagi feltételek a vőlegény hibáján kívül rosszabbodtak, minek következtében a kerületi parancsnokság a nőszülni kérvényt visszautasította. Lásd a d) alatti példát.

Aki tervezett házasságánál tekintetbe veszi az itt felsoroltakat, az sok hiába való várakozástól kíméli meg magát (aráját) és nőszülni terén kevesebb csalódás fogja érni mint azt, aki a házasságba, hogy úgy mondjam „fejést ugrik”.
v. P. V.

A csendőrség korszerű fegyverei.

Az emberiség történetét jellemző fejlődési folyamat, melyet az utolsó évszázad alatt a meggyorsult ütem jellemez, szociális, gazdasági és társadalmi vonatkozásban mind több kérdés megoldását veti fel. A modern élet szerteágazó kíváncsi, az új utakat taposó elköltözések hatalmas tömegvonzóereje állandó feszültségben tartja az emberiséget. Ez a feszültség az elmúlt két évtizedben számos forradalomban robbant ki s az államok felelős vezetőit az erőszakos megmozdulások megelőzésére és letörésére kényszerítette.

A békés fejlődés biztosítása sok helyen sikerrel járt, de számos esetben kudarcra végződött. Ezek a kudarcok főleg azért érdemelnek figyelmet, mert rávilágítanak két hatalmas tényezőre és pedig a felforgató elemek jól megszervezett, a katonai vezetés pontos szabályait utánzó működésére és a titokban nagy gonddal végrehajtott felfegyverzésük minőségi értékére.

A karhatalom az említett tényezők működésének gyors megbénítására csak akkor számíthat, ha felfegyverzése a felforgatók felkészültségével szemben határozott technikai fölényt mutat. Orosz, német, osztrák és spanyol példák bizonyítják, hogy a karhatalom és a felkelők küzdelmét a kiegyensúlyozott erők harcra jellemzi s döntő siker csak akkor mutatkozott, amikor a fegyveres erő a felkelők által nélkülözött korszerű harceszközöket (repülő, gáz, harcokesi stb.) működésbe állította.

A fejlődés szükségességét talán a legtalálékosan igazolja az az éles különbség, mely a közelmúlt években lezajlott, illetve a világháborút megelőző évtizedek nagyobb arányú rendezettségének végrehajtási módja között fennáll. Katonai szakkifejezést használva, milyen volt a forradalmi tömegek *harc-eljárása* a múltban s mennyiben módosult az utolsó két évtizedben. A világháborút megelőző forradal-

makat tervszerű vezetést nélkülöző megmozdulásoknak minősíthetjük, ahol a döntés kivívását a tömeg fizikai erejére alapozták a löfegyverek elenyészően csekély alkalmazásával. A karhatalom fegyelmezett, elsőrangúan vezetett osztagai a rendbontásnak ezt a kezdetleges formáját mindenkor könnyűszerrel tudták hatálytalanítani.

A világháború óta azonban nagyot fordult a világ s a rendezettség különböző formái a korszerű fejlődés képét mutatják, ami érthető is, hiszen jól tudjuk, hogy a már nyíltan dolgozó vörös propaganda korlátlan anyagi eszközök birtokában a tömegszenvédelem kihasználását már a tudományos tervszerűség keretei közé emelte. Így született meg a huszadik század új problémájaként a forradalmak korszerű harcéljárása. Alapos előkészítés, a részletekig pontos vezetés, nagyarányú felfegyverzés jellemzik a közelmúlt idők forradalmait.

Az új módszerek új helyzetet teremtettek s a megszervezett tömeg sok esetben, főleg az akciók kezdetén a közbiztonsági szervek egyenrangú ellenfelévé vált. Ez a fejlődés nem vitatható, hiszen tüneteink szemünk előtt játszódnak le.

A témát elméleti alapon és nem kritikai szándékkal tovább taglalva, felvetődik a kérdés, hogy a romboló tényezők módszerében és eszközeiben jelentkező fejlődési folyamattal szemben korszerű-e a csendőrség jelenlegi felszerelése. Kétségtelen, hogy e téren a technika számos újítása, a korszerű harc-eszközök több ismert típusa vár arra, hogy rendszeresítésére sor kerüljön. Ami a kivitelről illeti, ott a megfontolásoknak az anyagi lehetőség szűk határai szabnak korlátot: más szóval a szükséges újítások valóra váltása pénzkérdés. A tanulmány tehát kizárólag azon az elgondoláson épül fel, milyen harc-eszközökkel lehetne a csendőrség közbiztonsági és karhatalmi erejét ütőképesebbé tenni, ha az anyagi eszközök korlátlanul rendelkezésre állanak.

Nagy számbeli erőkülönbségek kiegyenlítését biztosítják az *önműködő fegyverek*. Ezek lehetővé teszik döntő pillanatban igen rövid idő alatt hatalmas tüzerő kifejtését, miközben maguk jól rejtőzhetnek, nehezen leküzdhető kis célt mutatnak. Az *önműködő fegyverek* tüzeje a tömeghatás mellett erkölcsi szempontból is igen értékes.

A *géppisztoly*. A világháború második felében a puska és a géppuska hatása rohamosan csökkent a légénység gyenge kiképzése miatt: a haditapasztalatok ezen a téren nem tudták pótolni a békeiskolát. Így azután volt egy időszak, mikor a gyalogságnál szinte hiányzott a bizalom a puska hatásában. Eltekintve ezektől a kiképzési nehézségektől, egy új szerkezetű löfegyver szerkesztésének gondolata szinte szükségszerűleg merült fel az állásharcok folyamán, ahol a rohamnál nagy tömegek ellenállásának gyors letörésére volt szükség. Erre a célra a puska, a golyósóró és a géppuska nem bizonyult alkalmasnak. Így született meg a német háborús ipar találmányaként a géppisztoly, melyet a háború második felében már kiadósan használtak s általános vélemény szerint igen hasznos közelharcfegyvernek bizonyult.

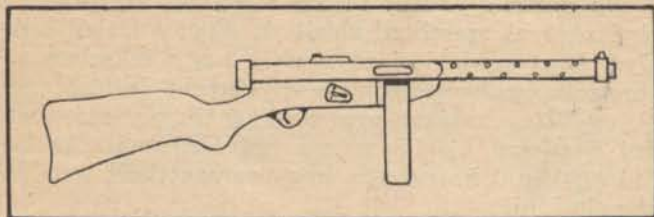
A géppisztoly jellegzetes tulajdonságainál fogva (kis súly, könnyű hordozhatóság, pillanathatástömörítés) a közbiztonsági szolgálatban használható *önműködő fegyverek* legértékesebbje.

A géppisztolynál a szerkezeti megoldás az *önműködő pisztolyok* működési elvén alapszik. A billentyű elhúzását követően a závarzat előre csapódik, az ütőszög elsüti a töltényt. A gáznyomás a závarzatot a lövés leadása után hátralöki, majd egy rúgó ismét előretaszítja s így gyors ütemben követik egymást a lövések az utolsó töltény kilövéséig, anélkül, hogy a lövőnek a billentyűt — mint az *öntöltő pisztolynál* — minden lövés előtt hátra kellene húznia.

Az említett elvek alapján számos megoldás ismeretes. Ezek egyike a már régebben rendszeresített tusás pisztolyok egyszerű átalakításából áll, ahol egy kar eltolása után a pisztoly tetszés szerint vagy egyes lövéseket ad le, vagy *önműködően* tölt, tüzel és ürít.

Ismerünk géppisztolyokat, melyek rövidcsövű puska formájában készülnek, míg mások kettős csővel vannak szerkesztve.

A géppisztolyok ürmérete 6.5—11.4 m/m között változik. A pisztoly súlya típusok szerint változik (3.5—5 kg). A test test elleni küzdelemben a géppisztoly szuronyfegyverként is használható, mert egyes típusokra a szurony is szerelhető.

A finn Suomi géppisztoly.

A géppisztolyokat szabályszerű irányzékakkal látják el: a legmagasabb irányzékállás 5—600 m. A töltények különböző alakú tárukba kerülnek: egy tárba 16—70 darab. Egy 30 töltényes tár súlya töltve 500 gr.

Rendes célzásnál, amikor a balkéz az alsó ágyat a vájatoknál fogja, a puska tartása igen fárasztó, ezért a legtöbb géppisztoly markolattal van ellátva, mint a golyósórók.

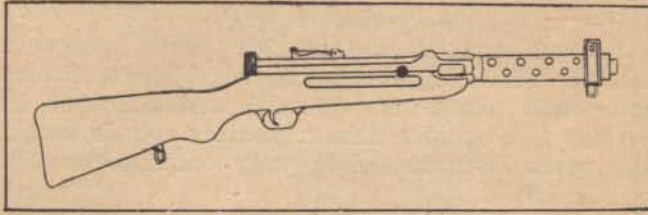
A nagy tűzgyorsaság következtében a cső igen gyorsan felmelegszik (percenként 5—800 lövés), ezért a csövet a hűtés meggyorsítására lukacsos csőköpennyel látják el.

A géppisztolyok átlagos hossza 70—90 cm, a lövedék kezdősebessége pedig 300—500 m. Szerkezetük rendkívül egyszerű és így kezelésük igen rövid idő alatt elsajátítható.

A géppisztolyokkal egyes lövést és sorozattüzet lehet leadni. Ehhez nem kell más mozdulat, mint a váltókart egy mozdulattal a megfelelő helyzetbe állítani. Bármely testhelyzetben, tehát fekvő, állva és térdelve használhatók. A mozgórészek elhelyezése zárt, ezért az időjárás okozta behatásokat jól bírják. Lőszerük átütőképessége olyan nagy, hogy teljesen elegendő az ellenfél harc képtelenné tételére. Így például a Steyr-gyár géppisztolya 50 méterre egy 16 cm-es, 500 méterre egy 7 cm-es fenyőfa-deszkát még átüt.

A tüzelési fogások egyszerűek: 1. irányzékállítást, 2. a töltőkar hátrahúzása, 3. a váltókar beállítása a használandó tűznemnek megfelelően, 4. elsütéshez a billentyű elhúzása.

Egyes lövéskor a billentyűt minden lövés után elengedjük, sorozattűznél pedig állandóan benyomva tartjuk. Tüzelésnél legeredményesebb a 2—5 lövés sorozatok alkalmazása. Így például egy lökísérlet alkalmával 100 m-re felállított mellalakra a lövész 30 másodperc alatt 126 lövést adott le és ebből 103 lövés találat volt.

Solothurn gyár géppisztolya.

Szakértői vélemény szerint a géppisztoly igen hatásos és jól kezelhető fegyver utcai harcokban és a határszolgálatban adódó különféle helyzetekben. A géppisztoly előnyösen használható lázadások elfojtásánál és szűk, zárt helyen folyó harcokban. Alkalmazása különösen ott értékes, ahol kis erővel nagy tömegek fékentartásáról kell gondoskodni.

Az öntöltő puskát sokan előnyben részesítik a golyószóróval szemben, abból az elgondolásból kiindulva, hogy működési zavarok a nagy számban alkalmazott (szakaszonként 5—10 darab) öntöltő puska együttes hatását nem csökkentik oly mérvben, mint a sokkal kisebb számú golyószórónál. Az öntöltő puskánál hátrányos, hogy sorozattűzet nem lehet vele löni.

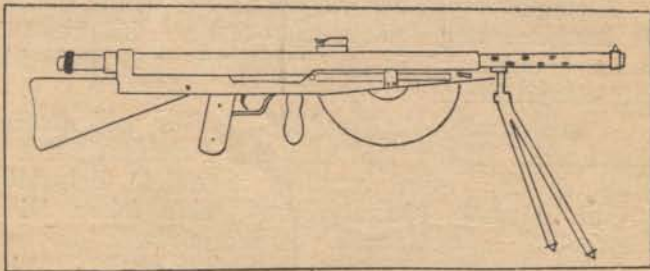
Főbb előnyei a puskával szemben:

a) kíméli a lövőt, mert nem kell minden egyes lövés után tölteni: a visszalökő erő is kisebb;

b) a lövő a célt gyorsabban tudja felderíteni és tűz alá venni, mert figyelmét a puska kezelése lényegesen kisebb mértékben köti le. Ugyanezen okból a lövő a tüzelésre alkalmas pillanatot azonnal ki tudja használni;

c) a lövő kisebb célt mutat, mert az ismétléssel járó erősebb mozdulatok hiányzanak.

Az ismétlő puskával szemben az öntöltő puska hátránya abban nyilvánul, hogy szerkezete kényesebb, súlya nagyobb, hiányos tűzfegyelem mellett löszerpazarlásra csábít, előállítási költsége magasabb és működési zavarokkal szemben érzékenyebb.

Francia golyószóró.

A golyószóró kis egységek tűzerejének a lelke. Többnyire rövid sorozatokat tüzel, de kritikus helyzetben tartós tűz leadására is képes. A különböző típusok súly tekintetében eltérést mutatnak: a középérték 8—10 kg. A golyószóró mozgékonyaságánál fogva a küzdőket mindenhová követni tudja és tüze pillanatok alatt a szándékolt célra irányítható.

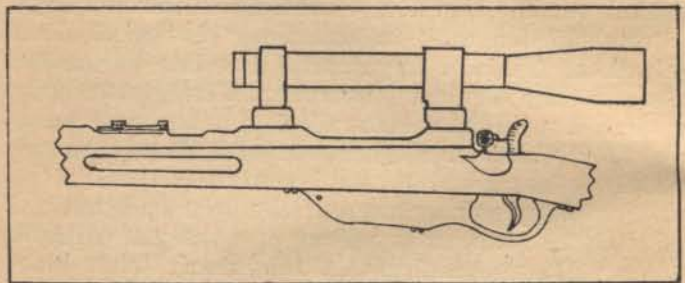
Igen sok típus van forgalomban. Az adogatás 20—50 töltényes tárákból történik. A tárat felülről, alulról vagy oldalról erősítik fel a tokra. A golyószórók a kisebb súly elérése végett mind léghűtésre vannak berendezve. A csövet tartós tüzelésnél 300—400 lövés után kell cserélni.

A távesőves puskát kiváló lövők még 400 m-en túli távolságokra is eredményesen használhatják. Alkalmazásának előnye abban rejlik, hogy jól álcázott célra és rossz látási viszonyok között is (pl. szürkületben) igen pontos lövést tesz lehetővé.

A táveső a célt megnagyítva (2—4-szeresen) igen éles megvilágításban hozza a lövő elé. Az irányzékot korong helyettesíti, melyen 100 m-től 800 m-ig terjedő beosztás van. A korong forgatásával a látésként lévő fonálkereszt (mely a célgömböt és a nézőkét helyettesíti), a céltávolságnak megfelelő helyzetbe állítható.

Egyébként a távesőves puskát ugyanúgy használjuk, mint a szabványos puskát.

A kézigránát úgy a támadó, mint a védő szempontjából a közelharc nélkülözhetetlen eszköze. A hatás, melyet kifejt, légnyomás vagy repeszhatás formájában nyilvánul meg. Míg a légnyomás harc-

Távesőves puska.

képtelenséget előidéző hatáskörzete mindössze pár méter, addig a repeszdarabok 80—100 m körzetben veszélyeztetnek.

Visszaemlékezve a világháborúban használt kézigránáttípusokra, megállapíthatjuk, hogy ennek a harceszköznek a korszerűsítése tekintetében jelentős előrehaladás történt. A múltban előfordult bal-esetek és az ezek nyomán támadt bizalmatlanság megszüntetése komoly szerkezeti elgondolások sikeres kivitele útján biztosítottak látszik.

A korszerű kézigránát jellegzetes tulajdonságait összegezve, nem nehéz megállapítanunk, hogy ezek valóban értékes újítások, melyek a régi típusoknál teljes egészében hiányoztak. Így például a köpenyben, kenyérzsákban elhelyezett korszerű kézigránát futás vagy ugrás közben az így előálló rázási vagy ütődési behatás következtében nem robban, mert a „hordási biztosíték” kifejezéssel jelölt szerkezeti megoldás ezt megakadályozza.

Az előnyös és hátrányos tulajdonságok kiértékelésének eredményeképpen a kézigránát csapódógyújtós. Kidobás előtt egy kézzel kioldva, dobás és csapódás után robban. A már kidobott gránát cserjés területen (tengeriföld, magas gaz stb.) idegen test érintésére azonnal robban, ami lehetetlenné teszi a cél eltalálását és veszélyezteti a dobót. Ennek megakadályozására szolgál a dobóbiztosíték, mely késleltetett berendezésként működik, vagyis megakadályozza azt, hogy a gránát 8—10 m-es útmegtétele előtt robbanjon.

Korszerű kézigránátnál a véletlen elejtés sem okoz balesetet, mert ilyen esetben az „ejtőrekesz” néven ismert szerkezeti megoldás a gyújtó működését megakadályozza.

Ugyancsak nem okoz balesetet a kidobott és fel nem robbant kézigránát, mert ez esetben önműködően elreteszeli, ami a robbanást lehetetlenné teszi. A felsorolt szerkezeti megoldások a kezelés veszélyességének csökkentését célozzák: ez a kívánság több ismert típusnál többé-kevésbé sikerrel is járt.

A gázkézigránát. A gáz, mely minden harcscsöznél hatásosabb, kézigránátban elhelyezve is felhasználható. Ez esetben a kézigránát szerkezete lényegesen módosul. Falvastagsága tetemesen csökken (mivel repeszhatásra nincs szükség), a vékony lemezből sajtolt test csupán oly vastag, hogy a benne elhelyezett gáz biztos zárását lehetővé tegye. A robbanó töltet oly csekély, hogy annak ereje csupán a fal szétszakítására és így a gáz szabaddátételére elegendő.

A kézigránát hatóanyaga ingerlő hatású gáz vagy füst, mely tömeges alkalmazás esetén harc-képtelenséget idéz elő. Alkalmazása humánus, mert nem jár súlyosabb kimenetelű következményekkel. Szűk utcákban, lakóházakban, zárt udvarokon a gyors hatás legbiztosabb eszköze. Amerikában zavargásoknál gyakran alkalmazzák igen jó eredménnyel. Mint szokatlan harcscsözköz, biztosítja a meglepetés előnyét és igen alkalmas nagy tömegek gyors szétugrasztására.

A marófolyadékésző. A permetezőgép elvén felépülő lángszórót a világháborúban alkalmazták először mint harcscsözköz. Egy tartályból és egy vezetősőből áll. A tartályban, mely különböző méretben készül, könnyen gyulladó anyagot (benzol, olajkeverék) helyeznek el, azt sűrített levegő nagy nyomással a vezető csővön keresztül, melyet egy ember kezel, nagy erővel a szabadba löveli. A vezetőső végén elhelyezett gyújtó révén a folyadék égő állapotban éri a terepet. A lángszórók nagyságuk szerint 20–50 m-ig hatnak. A lángszóró, melynek tüze csak homokkal vagy vegyi anyaggal oltható, rendkívül súlyos égési sebeket ejt. Karhatalmi alkalmazása tűzveszélyessége miatt csak kivételesen képzelhető el, azért ebben az alakban csak mint harcászati harcscsözköz bír értékkel.

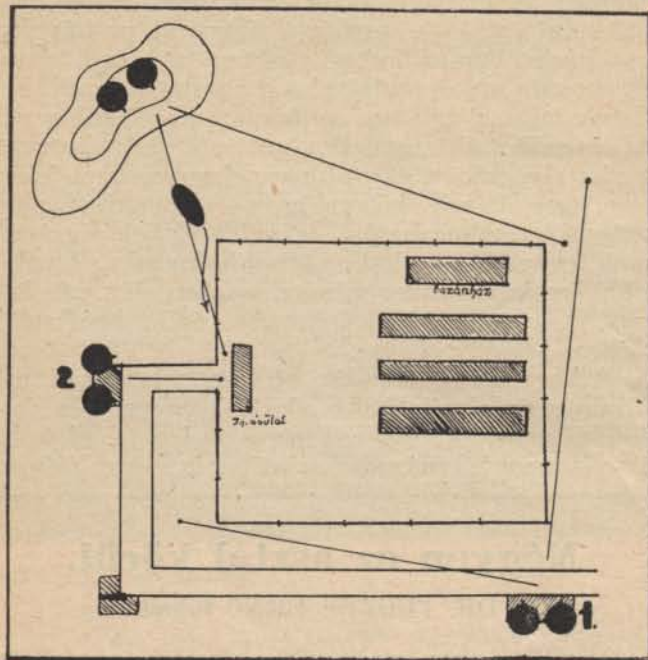
Karhatalmi célra a lángszóró könnyen gyulladó anyagát maró folyadékkal helyettesítik, mely a harc-képtelenséget kiváltó élettani hatást tökéletes mértékben biztosítja. A közelmúltban az angolok a kairói zavargásoknál használták ezeket a készülékeket kiváló eredménnyel, melyet fokozott még az is, hogy a folyadék, mely a ruhán keresztül a bőrre hat, zöld színhatást biztosító vegyi anyaggal volt keverve és így a ruhán és a bőrön hetekig megmaradt és nem volt letörölhető. Ez a csálhatatlan ismertetőjellel tette lehetővé, hogy pár nap leforgása alatt a zavargás résztvevőinek zöme az angol hatóságok kezére került.

A korszerű felszerelés értékének szemléltetésére vegyünk most egy példát, ahol a végrehajtás módja és az ebből leszűrt tapasztalatok tanulságos összehasonlításra adnak alkalmat.

A ...i ipartelep csendőrsét ...én 9 órakor a gyár igazgatósága küldőnccel értesíti, hogy a mun-

kasság egy része váratlanul sztrájkba lépett, megszállta az igazgatósági épületet, a kazánházat és a bejáratot, lehetetlenné téve az üzem működését. Kéri a rendbontók eltávolítását és a munka folytatásának biztosítását.

Az őrsparancsnok riadóztatja az őrsöt s 9 csendőrral a kb. 1,5 km-re levő gyártelepre ütközetmenetben elindul.

Az őrsparancsnok elhatározása: lezárja a gyár területét, megtisztítja az épületeket és foglyul ejti a rendbontás értelmi szerzőit. Ehhez terve: két csendőr az 1. sz. ház emeletén tüzelő állást foglal, megakadályozza, hogy a gyár területét bárki is elhagyja, illetve, hogy oda kívülről bejusson. Két csendőr tüzelő állást foglal a 2. sz. házban, tűzoltalmat nyújt a magaslat felől a kerítés mentén a bejáráshoz előnyomuló csoportnak az igazgatósági épület tűz alá vételével, majd az igazgatósági épület elfoglalása után megszállják a gyár bejáratát. Két csendőr a magaslaton megy állásba: feladatuk ugyanaz, mint az 1. sz. házban elhelyezett két csendőré. Az őrsparancsnok három csendőrral birtokba veszi az igazgatósági épületet, majd innen kiindulva a kazánházat és a többi épületeket foglalja el. Az őrsparancsnok tervét most ne tegyük kritika tárgyává, fogadjuk el azt helyesen. Erejének felét kénytelen a gyár területén kívül alkalmazni, mert különben nem tud behatolni a gyárba és tartania kellene attól, hogy a rendbontók kívülről esetleg segítséget kapnak. A tulajdonképpeni feladat megoldására tehát csak az őrsparancsnok és három csendőr marad. Az épületek számát és elhelyezését tekintve, ez igen csekély erő. Az őrsparancsnok gyors eredményt csak úgy tud elérni, ha a legelső épületen kezdve minden műhelyt gyorsan átkutat s így jut el a kazánházig. Minden esetben kell valakit, legalább az átkutatás tartamára, a műhely-épületek bejáratánál hagyni, majd később a letartóztatottak őrizetéről is gondoskodni kell. Jelen esetben az őrs munkájának sikere az őrsparancsnok leleménységétől, érellyétől, ügyességétől és csendőreinek vakmerőségétől függ. Mi lesz azonban az eredmény, ha az őrs ezeket az erényeket csak közepes értékkel

birtokolja és megszervezett fegyveres ellenállásra bukkon?

Ha az örsöt korszerűen felszerelve képzeljük el (két fő egy golyószóróval és 500 drb tölténnyel, egy fő egy géppisztollyal és 300 drb tölténnyel, egy fő egy távesőves puskával és 80 drb tölténnyel, két fő puskán kívül 10—10 drb kézigránáttal, egy fő egy öntöltő puskával és 120 drb tölténnyel, három fő pedig rendszeren felszerelve), akkor az őrsparancsnok terve módosulni fog: egy csendőr a távesőves puskával az 1. sz. házba, egy az öntöltő puskával a 2. sz. házba és két csendőr a golyószóróval a magaslatra kerül. Feladatuk mint előbb. Így az őrsparancsnokkal együtt hat csendőr áll rendelkezésre aelső tisztogató munka elvégzésére és pedig oly fegyverekkel felszerelve, melyek szűk helyen igen eredményesen nagy hatással alkalmazhatók (géppisztoly, kézigránát). Ilyen felszerelés mellett az őrs még komoly ellenállás letörésére is, de ahhoz minden esetben elég erős lesz, hogy a rendbontókat nagyobb erők beérkezéig lekösse.

A korszerű felszerelés kérdése sok helyen már túljutott az elméleti elgondolások mesgyéjén és a külföldi nagy államok egy része az ipartelepi és határszéli őrsöknél már gyakorlatilag is megvalósította.

Négyen az asztal körül.

Irta: DR. TEGZES ERNŐ főhadnagy.

Mindenre van szabályzat, utasítás, rendelkezés vagy parancs a csendőr életében, ami szolgálati ügy, vagy azzal bármiféle vonatkozásban összefügg. A Szolgálati Szabályzat az eskütől a temetésig előír pontosan minden lépést, melyet a csendőrnek, mint katonának tennie kell. A Csendőrségi Szolgálati Utasítás pedig szigorúan és félreérthetetlenül meg szabja a csendőr életének minden percét attól a pillanattól kezdve, amidőn osztályparancsnoka előtt szívére tett kézzel megesküszik arra, hogy mint magyar királyi csendőr a közrend, a közcsend és közbiztonság szolgálatában az ide vonatkozó utasítások szerint kötelességeit teljesíti. És ettől a perctől kezdve életében nem lehet semmi titok többé. Nem lehetnek féltve becézett és polgárembernek talán megengedhető, de csendőrhöz nem illő vágyai, vagy álmiai. El kell felejtienie baráti kapcsolatokat, le kell mondania olyan kedvtelésekről, melyek a csendőr kedvteléseit nem lehetnek. Vagyis összegezve: teljesen új emberré kell válnia annak, aki a csendőrség tagja lesz, úgy testben, mint lélekben. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy csak a neve marad meg a régi embernek.

És mégis, mégis mily sok olyan kérdés van még, amire nem ad választ semmiféle utasítás. Talán az előjárók mélyen együttérző szívéből fakad fel néha egy-egy jó tanács, vagy csak szemlék és kihallgatások alkalmával hallja a csendőr, hogy az ő életében mennyi minden van még, amiről csak akkor tud, amikor már úgy érzi: minden összedőlt felette.

Az emberi lélek mélységeiben rejtőznek el ezek. Oly emberfeletti mélyen, hogy nincs földi hatalom, mely odáig elérhetne. És ez az a pont, ahol a csendőr, mint ember, hiába keres magának megfelelő pontot s választ a szabályzatokban és utasításokban. Mert a szabályzat és utasítás csak arra

vonatkozhatik, ami a csendőrségnek, mint testületnek egységes fegyelmét tartja fenn. Tehát csupán általánosságban, mint csendőrrel beszél, intézkedik, de a csendőrrel külön-külön nem adhat utasítást. Hiszen akkor Tóth János alhadnagytól kezdve Apró Péter próbacsendőrig külön-külön kellene egy szabályzatot írni. De még ha ezt tennék is, lehetetlen lenne olyan szabályzat összeállítása, mely — mondjuk — Apró Péter próbacsendőr lelki életére is vonatkozhatnék. Az embert, az emberi lelket nem lehet szabályok közé szorítani, a saját lelkét csak maga az egyén igazhatja le.

Vannak ennél fogva a csendőr életében oly esetek, amikor belső kérdéseivel szemben egyedül marad és egymagának kell megharcolnia velük. Ritkán kerülnek ezek szóba, legtöbbször már akkor, midőn a segítség, a tanács elkésett. Kényes, nehéz és súlyos dolog például ez: a házasság.

Minden előjáró megérti azt a csendőrt, aki életársat keres magának, mert a Mindenható Természet így rendelte ezt minden ember számára. Már pedig a magyar királyi csendőr is elsősorban ember. De nemcsak ő, hanem mi mindnyájan: királyok és koldusok, jók és bűnösök, bátrak és gyávák elsősorban emberek vagyunk. Ennél fogva nagyon is érthető a csendőr vágyakozása a családi élet után. Ugyanakkor mindnyájan tudjuk egy bizonyos életkoron túl, hogy ez az öntudatlan vágyakozás nemcsak boldog, hanem boldogtalan életnek is lehet a megalapozója.

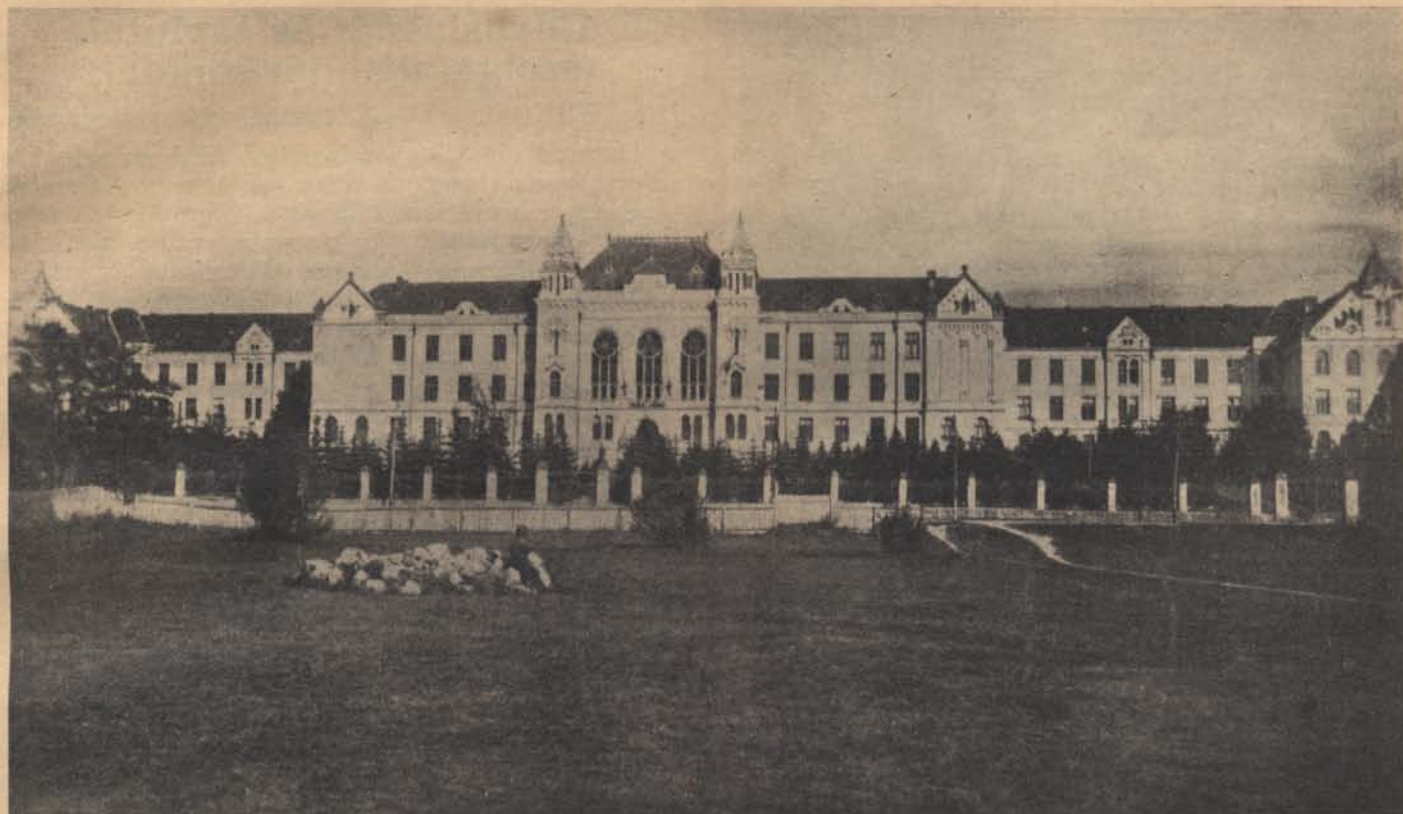
Beszéljünk egyszerűen a dologról. Nagyon sok derék és becsületes csendőr van közöttünk, akiknek nehezzé tette életét a szerencsétlen választás. De nagyon sokan vannak, akik ma már a testületen kívül átkozzák sorsukat, vagy — könnyelműségüket. Tudjuk mindnyájan, hogy talán nincs is olyan őrs, ahol ez a kérdés nem vetődött volna fel: Kit választasz? Jó asszony lesz-e? Boldog lesz-e vele?

Három kérdés csupán és milyen egyszerűek, mégis milyen nehéz és kényes rájuk válaszolni. Próbáljuk meg mégis és keressünk olyan utat, melyet mindnyájan egyformán használhatunk.

Most elmegyünk egy őrsre, mely olyan szóról szóra, mint a többi. Az iskolaszobában éppen négyen ülnek az asztal körül. Mindegyik előtt ott az utasítás és merőn nézik a nyomtatott sorokat. Csend van, mi azonban rögtön észrevesszük, hogy mind a négy ember messze száll a gondolat szárnyán.

Az ablak előtt ül az idősebb törzsrörmester. Már 15 éve csendőr és egy éve nős. Minősítése szerint igen jó csendőr. Legénykorában élénkebb volt és hajlamos volt kisebb kilengésekre.

Felesége jó módú szülők gyermeke volt és öt évig várt, míg a nősülési engedélyt megkapta. Azóta csendes, sőt az őrsparancsnok jelentése szerint túlságosan is csendes ember lett belőle. Szeret szolgálatba járni. Szabad idejét egyre gyakrabban a laktanyában tölti. A bevezetett puhatolások, melyekben főként saját kijelentései fontosak, megállapították a következőket: A törzsrörmester 36 éves, egyszerű földműves fia, 6 elemi iskolát végzett. Előnyös megjelenésénél és kitűnő társaságbeli készségénél fogva már az első állomáshelyén bejutott a legjobb gazdakörökbe. Sokat olvasgatott és már egészen fiatalon elhatározta, hogy jól fog nősülni és olyan lányt vesz el, aki nemcsak vagyonos, hanem tanult is. Ezzel a szándékkal ismerkedett meg mostani fele-

Amit vissza kell szerezünk: a csíkszeredai gimnázium.

ségével is, aki négy polgári iskolát végzett. Mint egyetlen leány, otthon nem dolgozott és szülei is úriembernek szánták. Ennélfogva nem jó szemmel nézték a csendőr ismeretséget, azonban sokat nem tehettek, mert az elkényeztetett leány nem engedett. A szülők, idősebb emberek lévén, végül is beleegyeztek a házasságba, de felmelegedni a leendő vő iránt sohasem tudtak. A menyasszony évek multával egyre türelmetlenebb lett. Rokonai a törzsőrmester előjáróit keresték meg a plébános útján, persze eredménytelenül. Mindez kellemetlen volt a törzsőrmesternek és a végén már gondolkodóba esett, vajjon érdemes-e? Ekkor végre rákerült a sor és megházasodott. Az esküvő napján bevallotta egyik bizalmas bajtársának, hogy sokkal boldogabb volt az eljegyzés alkalmával, mint most. A házasság valóban nem hozott sok örömet. Az asszony kevésre becsülte bajtársai egyszerűbb asszonyait, sőt még a látogatásokat sem akarta megtenni. Mikor ehhez a férj ragaszkodott, engedelmeskedett ugyan, azonban heteken át durcáskodott és félrehúzódott. Később mindegyre többször emlegette a hozományát, majd összehasonlítást tett ura és a maga tanultsága között. Röviddel ezelőtt pedig egyszerűen irányítani kívánta férjét, akit a laktanyában lefolyt események felől próbált kikérdezni. A törzsőrmester minden idegszála a csendőrségé és így az asszony mesterkedései meddőknek bizonyultak. Még szerencse, hogy az asszony gyereket vár, mert az ügynek elhídeglés, sőt gyűlölet lett volna a vége.

Mellette ül egy másik törzsőrmester. Egykorú bajtársával, de jóval egyszerűbb lélek. Közismerten magabazárkózott volt világéletében. Már évek óta vőlegény és csak annyit tudnak róla, hogy a menyasszonya többször visszaküldte a jegygyűrűjét. Mi azonban következőket állapítottuk meg: a meny-

asszony ritka szép lány, egészen egyszerű, sokgyermekes családból. A törzsőrmester vonaton ismerkedett meg vele és halálosan elszédült a mosolyától. Rövidesen megkérte a kezét s mivel tudja, hogy a lány semmit nem hozhat magával, minden pénzét takarékbba rakja. Van már 5000 pengője s a nősülési engedélyre vár. A szárnyparancsnoki kivizsgálás nem találta túl biztatónak a helyzetet s inkább a törzsőrmester igen jó minősítése nyomott a latban, midőn a nősülési engedély megadását véleményezte. A menyasszony szülei elszegényedett földművesből gyári munkások lettek, maga a lány varrodába jár a villamoson elérhető városba. Többrendbeli összetűzést eredményezett a lány feltűnően választékos öltözködése, mert a törzsőrmester nem tudta elhinni, hogy a lány a saját kezemunkájával kereste meg az ahhoz szükségeseket. Rendkívül meglepte azonban, midőn a lány egy ilyen összetűzés alkalmával visszaküldte a gyűrűt és szakított. A törzsőrmester azonnal hozzáutazott és könyörgött, hogy elhatározását változtassa meg. Ez azonban többször megismétlődött azóta. A törzsőrmester tudja, hogy menyasszonya nem méltó a szerelmére, azonban mégsem tudja otthagyni, vagy inkább elengedni. Állandóan pletykák keringenek körülötte, de ezeket nem akarja elhinni. Legutóbb már ittasság miatt megfenyítették. Van-e ezen az úton megállás?

Az asztal túlsó végén egy fiatal őrmester ül. Nagyszerű megjelenésű, ügyes csendőr, akivel előjárói meg vannak elégedve. Híres az egész szárny területén, hogy mennyire szeret öltözködni. Egyszerű család fia, négy polgárit végzett. Most szakított vele a menyasszonya vagy inkább annak a családja. Történetének eleje azonos az először említett törzsőrmester történetével. Ő is nagyravágyó volt és nagygazda lányát akarta elvenni. De a menyasz-

Ahol még nincs villany.
(Szakál Pál I. törm. v. — Budapest — felv.)

szony nővérének az ura, aki maga is nagygazda volt, keveselte a csendőr-sógort és ügyes aknamunkával annyira vitte, hogy a lány szülei elhidegültek iránta, pedig először nagyon büszkék voltak a délceg legényre. Kiderült, hogy a sógorjelölt mesterkedésének oka az volt, mert féltette a vagyon megosztását. Ugyanis, ha a lány gazdafühoz ment volna, a helyi szokás szerint, mint a kisebbik lány ura, az öregekhez költözött volna. Ezzel szemben az őrmester külön kelengyét és bútort, sőt 15–20 hold földnek leendő felesége nevére való iratását kívánta. Mire azonban az őrmester mindezekre rájött, a lány is elhidegült. Mikor a magyarázatért megjelent a nagygazda házában, szóba sem álltak vele. Összefoglalva az eseményeket: az őrmestert egyszerűen kinézték.

Mellette füttyörész a csendőr, aki szintén nem akármilyen bokorból való. A szakaszparancsnok figyelmeztette már, hogy óvatosan bánjon a házassági ígérekkel. Ugyanis már több helyről megkérdezték, vajjon a csendőr nősülhet-e? A kapott válasz eredménye az lett, hogy a fiatal csendőrt többé nem fogadták olyan kedves mosollyal, mint azelőtt, sőt egyre sűrűbben zárt ajtókra talál. Most éppen azon gondolkodik, jobb lenne más vidékre menni, mert itt lassan kifogyott a — szórakozásból.

Amint láttuk tehát, négy egészen más fajtáját láttuk az asszonyra vágyó csendőrnek. Talán így mindnyájan tudnánk tanácsot adni, különösen a nők, de mit érne most már az? Mégis ebből a négy esetből próbáljunk düllőre jutni ebben a kényes kérdésben. Talán így fogalmazhatnók meg azokat a jótanácsokat, melyek ha nem is nagyon, de egy kicsit hasznosak lehetnek: 1. Ne hamarkodd el az eljegyzést! 2. Nézz előbb körül, aztán kerülj belül! 3. Jó, ha vagyonos az asszony, de a pénz — nem minden! 4. Ne legyen a feleséged sohasem okosabb, mint te! 5. Szép asszony öröm a háznál, de csak akkor, ha jó is. 6. Házsártos asszony rosszabb a halálnál! 7. Ne hidd, hogy mindig csak rosszakaratból mondanak rosszat valakiről! 8. Járj utána a dolognak addig, míg nem késő! 9. Hallgasd meg az öregebb bajtársat is! 10. Asszonydologban is légy őszinte előljáróidhoz!

Persze, ahányan vagyunk, annyiféle tudnánk tanácsolni. Aztán meg én sem vagyok túl a vízen. Hanem azért akárki akármit mond, mégis igaz a közmondás: „Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát!”

Udvariasság és tapintat szolgálati eljárásoknál.

Írta: ÁRKOSI GYULA tiszthelyettes (Budapest).

Lapunk 1936. évi november 2-iki számának a „Portyázás” rovatban panaszos levelet találunk, melyben a levélíró a túlgyakori igazoltatást veszi tőlünk rossznéven. Kitűnik azonban a levélből, hogy nem is annyira a többszörös igazoltatás, mint inkább az igazoltatás módja, illetőleg a csendőröknek az igazoltatás közben és után tanúsított magatartása az, amivel nincs kibékülve. Ha bajtársaim az említett levelet figyelmesen elolvassák, tárgyilagosan meg kell állapítaniok, hogy igaza van. Méltán bánthatja minden ember önértetét az olyan magatartás, amilyent a járőr tanúsított, akivel a levélírónak dolga akadt.

Lapunk következő, november 15-iki számában ugyancsak a „Portyázás” rovatban egy öreg halász panaszkodásáról olvashatunk, aki a járőr eljárásában talál olyan kifogásolni valót, amin szintén elgondolkodhatunk.

Mindkét esetből le kell vonnunk a tanulságot és arra kell törekednünk, hogy ilyesmi még szórványosan se fordulhasson elő. Ehhez pedig semmi több nem kell, mint amit az utasításunk előír. A Csendőrségi Szolgálati Utasítás 88. pont 2. bekezdése ugyanis előírja, hogy: „A csendőr sohasé feledkezzék meg arról, hogy ő van a közönségért, éppen ezért minden szolgálati ténykedését udvariasság és előzékenység jellemezze. Mindenki vel illedelmesen érintkezzék.”

A Szolgálati Utasítás főleg a szolgálati magatartást szabályozza. Önként értetődő tehát, hogy a hivatkozott pont elsősorban a szolgálati fellépéseknél és eljárásoknál kötelező és irányadó.

A csendőrség minden szolgálati ténykedése „fellépéssel”, ez pedig a legtöbbször az igazoltatással kezdődik. Az igazoltatást kétféle emberrel szemben alkalmazzuk. Vagy olyannal szemben, akit személyesen ismerünk, vagy — és ez a gyakoribb eset — olyannal, akit soha nem is láttunk. Ha olyan embert igazoltatunk, akit személyesen ismerünk, a legritkább esetben történik meg, hogy udvariatlanok vagyunk. Miért? Azért, mert az ember természetéből következik, hogy azzal szemben, akit ismer, önkéntelenül bizalmasabb, tehát udvariasabb, tapintatosabb, mint a teljesen idegennel szemben. Pedig nem szabad különbséget tennünk. Sőt!... Ha egy ismert emberrel szemben lépünk fel, bizonyára több okunk van rá, mint a puszta gyanu vagy éppen kíváncsiság. Inkább indokolt volna a kemény, határozottabb fellépés. Míg ha teljesen ismeretlen igazoltatunk, azt legtöbbször azért tesszük, mert arra gondolunk, hátha terheli valami a lelkiismeretét. De csak gondoljuk ezt. Biztosan tudjuk, hogy száz igazoltatott ismeretlen közül kilencvenkilenc teljesen ártatlan, a gyanunak még csak árnyéka sem férhet hozzá. De tudjuk, hogy éppen az egyetlen bűnös miatt kell a kilencvenkilenc ártatlan embert is igazoltatni.

Ha már most ezt tudjuk, azt is tudnunk kell, hogy fellépésünk és magatartásunk ugyanennyi emberben kelt irántunk tiszteletet, vagy ennek éppen az ellenkezőjét. Arra tagadhatatlanul szükségünk van, hogy az emberek tiszteljenek, tiszteljék rajtunk keresztül az államhatalmat, melynek mi a letétemé-

nyesei vagyunk. Arra kell tehát törekednünk, hogy ezt a tiszteletet, megbecsülést kiküzdjük, kiérdemljük. Hogyan érjük el, illetőleg hogyan tartjuk meg? Erre óhajtanék bajtársaimnak szerény tapasztalataim alapján alábbiakban némi útbaigazítást adni.

Vegyük kiindulópontnak az igazoltatást. Valamikor, az igazi békeidőkben, amikor minden embernek megvolt a maga biztos foglalkozása, megélhetése, ritkaságszámba ment, hogy valaki állandó lakóhelyét és annak közvetlen környékét elhagyta volna. Ritkábban került sor az igazoltatásra is. Leginkább csak a bűnözőket hajtotta a lelkiismeretük, inkább a bujdosásra, mint a vándorlásra. Mint tudjuk, a helyzet a háború és az azt követő gazdasági leromlás következtében lényegesen megváltozott. A bűnözők száma lényegesen megsaporodott, de még több lett azoknak a száma, akiket a megélhetés kenyérgondja űz, hajt községből városba, városból községbe stb. De még egy harmadik tényező is közreműködik abban, hogy az idegenjárás mindenfelé erősen megnövekedett. Mint a hivatkozott cikkben is olvashattuk s egyébként is köztudomású, a városi emberek zöme igyekszik ki a faluba, megismerni a falut, annak minden szépségét, ősiségét. Tehát háromféle emberrel kell számolnunk, mielőtt az igazoltatást végrehajtjuk. Ha az emberek lelkébe láthatnánk, csak a bűnözőt kellene igazoltatni, a másik kétfelével egyáltalán nem kellene törődnünk. Azok nincsenek senkinek ártalmára. De mivel ezt nem tudjuk megtenni, elvben mindenkit igazoltatnunk kell, akit nem ismerünk, de csak gyanú esetén. Gyanúnk mindenkivel szemben lehet ugyan, de a csendőr azért csendőr, hogy azzal a bizonyos hatodik érzékével megérezze, hogy kit kell és kit nem kell igazoltatni. Természetesen, mint már említettem is, inkább száz ártatlannak történjen meg az igazoltatása, minthogy egyetlen bűnös elkerülje azt. Az igazoltatás ellen legkevésbé az ártatlannak lesz kifogása, ha azt úgy hajtjuk végre, amint az utasítás előírja.

Mint minden szolgálati ténykedésnél, úgy az igazoltatásnál is, sőt itt még inkább szükséges, hogy fellépésünk katonás és határozott, de tapintatos és udvarias legyen. A katonás, határozott fellépés tekintélyt szül, a tapintat és udvariasság magával hozza, hogy az igazoltatandó is hasonló magatartást tanúsítson és sértődés nélkül tesz eleget igazoltatási kötelezettségének.

A határozatlan, katonátlan fellépés s főleg a tapintatlan, udvariatlan, esetleg éppen goromba magatartásunk azt eredményezi, hogy az igazoltatandó is hasonló magatartást tanúsítson. Az ilyen igazoltatás vezet az ellenszegülésre, aminek nem ritkán fegyverhasználat a következménye.

Az igazoltatást, helyesebben az igazolásra való felszólítást minden esetben előzze meg „a törvény nevében” való felhívás. Ezt sohasem szabad elhagyni, mert tudnia kell az igazoltatandónak, hogy a csendőr nem önkényesen, hanem a törvény erejével akarja elérni azt. Ez a kifejezés már önmagában tiszteletet parancsol s eleve engedelmességre kényszeríti a felszólítottakat. Utána aztán komoly, higgadt, megfontolt hangon intézzük kérdéseinket az illetőhöz, de mindig ügyelve arra, hogy az emberi önértéket, érzékenységet ne sértjük.

Ha az igazoltatással elkészültünk s kiderül, hogy az illető ellen semmi ok nincs a további eljá-

rásra, mint ahogy legtöbbször ez a helyzet következik be, — tapintatosan fejezzük be munkánkat. Nem kell bocsánatot kérnünk eljárásunkért, de viszont olyan magatartást sem szabad tanúsítanunk, hogy az illető olyan érzéssel távozzék, mintha valószínűsítő kegyelmet gyakorolnánk azáltal, hogy útjára bocsátjuk. Nyugodtan megmondhatjuk, nincs semmi baj, rendben találtunk mindent, köszönjük, folytathatja az útját.

Csendőrségi szolgálatom alatt valahogy mindinkább megérlelődött bennem az a gondolat, hogy az igazoltatás a legfontosabb, de egyúttal a legkényesebb szolgálati feladat. Ezért éltem is ezzel a joggal minden alkalommal és alárendeltjeimet is mindig igyekeztem e tekintetben befolyásolni. Talán nem mult egy olyan szolgálatom sem, hogy ne igazoltattam volna valakit. Ezek az igazoltatások legtöbbször eredménnyel jártak. Nem egy esetben, régen körözött olyan gonosztevőt juttatott a kezemre, aki évek hosszú során át kószált szanaszét az országban, bár mint utólag megállapítottam, úton-útfélen átesett úgy csendőri, mint rendőri igazoltatáson. Egyik ilyen általam igazoltatott és annak során elfogott egyén, akivel azután még egy hétig nyomoztam és számos bűncselekményt ráderítettem, azért ismert be könnyen mindent, mert — mint maga elmondta, — olyan udvariasan és előzőkényen léptem fel és jártam el vele szemben, hogy lehetetlen volt tagadnia. Tapintatos fellépésem következtében lelkileg kényszerítve érezte magát arra, hogy igazat mondjon.

Itt mindjárt elmondok egy másik esetet, ami próbacsendőr koromban történt. Mint járőrtárs vettem részt egy igazoltatáson. A járőrvezetőm őrsvezető, másodaltiszt volt. Egy falopási ügyben nyomoztunk, ami Erdélyben igen gyakori bűncselekmény volt. Egy 28 éves, hatalmas termetű legény volt gyanúsítva a lopással, akit azonban járőrvezetőm nem ismert, én még kevésbé. Két esküdtel mentünk a lakására. Az udvaron munkaközben találtuk, amint éppen egy csákánnyal az összefagyott hócsomót vágta széljével, hogy hamarabb elolvadjon. Járőrvezetőm nem tartotta szükségesnek, hogy engem a dologba részletesebben beavasson és teendőmre kioktasson. Anélkül, hogy valami előkészületet tett volna, odaszólt a gyanúsítottnak: — Na, János, hova tetted a lopott fát. — A gyanúsított legény erre a szóra annyira dühbe jött, hogy egyenesen kikérte magának, hogy őt tolvajnak tartásák s erélyesen ránk szólt, hogy azonnal takarodjunk ki az udvaráról, különben a csákánnyal ver ki mindannyiunkat. Járőrvezetőm még mindig nem használta a „törvény nevében” szavakat, sem elővigyázati intézkedést nem tett, hanem ismét tegezve, azt mondta: — Fogd be a szád János és add elő a lopott fát. — Erre a gyanúsított hirtelen felemelte a csákányt, elkiáltotta magát, hogy ki innén, mert mindenkit leütök s abban a pillanatban járőrvezetőm felé sújtott. Én vertem ki a puskával a kezéből a csákányt és azon nyomban hasba is szúrtam. A szúrás nem volt erős és csak könnyebb sérülést eredményezett. Következett a bilincselés, elsősegély s a gyanúsítottat hatósági közeg elleni erőszak miatt az őrsre, majd a helyben levő járásbíróshoz kísértük. Később derült ki, hogy a keresett fát más lopta el és az illetőt a bíróság még a hatósági közeg elleni erőszak vádjára alól is felmentette azzal

az indokkal, hogy a mi helytelen fellépésünk eredményezte jogos felháborodásában feledkezett meg magáról és helyezkedett szembe velünk. A fegyverhasználat ugyan jogos volt, de járőrvezetőm nem kerülte el a megérdemelt fenyítést.

Ez az eset tulajdonképpen szintén csak igazoltatás lett volna. De már a kezdet sem volt jó. Nem használta járőrvezetőm a „törvény nevében” szavakat, nem volt elég katonás és erélyes, nem gondolta meg előre, hogy mit és hogyan kérdezzen a gyanúba vett egyéntől és ami a legnagyobb hiba volt, tapintatlanul és indokolatlanul letegezte, bár azelőtt soha nem volt semmi dolga vele. Múltán és jogosan háborodott fel az illető ilyen eljárás és fellépés látán annál inkább, mert nem is volt a lopásban bűnös.

Ilyen és hasonló esetekről bizonyára számos bajtársam hallott már és hasznosította az azokból leszűrt tapasztalatokat. Nem is mondhatjuk, hogy gyakori az ilyen eset, sem azt, hogy szándékosság vagy tudatos rosszakarat eredményeként fordult elő. Inkább annak gondolom tulajdonítani, hogy könnyelmű elbizakodottság, esetleg megfontolatlan-ság, fiatalos hetykeség következményeként adódik némelykor. De nekünk mindannyiunknak érdekün-k, hogy kiküszöböljük a hibákat. És ebben különösen a járőrvezető bajtársaimnak kell jó példával elől járniok. Ugyanis a szolgálati fellépésnél követendő helyes magatartást nem lehet az iskolában úgy megtanulni, mint a gyakorlati életben. A helyzetek aunyiféle bonyolultságára, amit az élet tud csak a maga valóságában bemutatni, nem lehet példákat, elméleti bemutatásokat betanítani. Az élet a legnagyobb tanítómester. Az élet pedig ott van kint a gyakorlatban, ahol a fiatal csendőr idősebb járőrvezetője példáját tanulja meg többnyire, azt követi egész szolgálata alatt s ugyanúgy alkalmazza, ahogy azt látta. Elsősorban tehát járőrvezető bajtársaim tartsák be mindenben az utasításnak elől hivatkozott pontját is. Tartsák be betűszerint, abból baj nem lehet és neveljék arra a fiatal járőrtársakat is. Különösen a mostani nehéz időkben van erre nagy szükségünk, amikor a haza érdeke az állam minden polgárától erejét meghaladó áldozatot és önmegtartóztatást követel. Minden szolgálati ténykedésünkbe vigyük bele a tapintatot, ahol lehet az udvariasságot. Lássuk meg még a bűnbe esetnél is az embert. Gondoljunk arra, hogy helyes fellépésünkkel, magatartásunkkal önkéntelenül is elősegítjük azt az általános célt, hogy a megtévedt emberben a jó útra térés iránti hajlamot felébresszük. Különben éppen helytelen viselkedésünk következményeként bűnbe kergethetünk olyan embert, aki addig tiszta lelkű, becsületes ember volt. Soha se feledjük, hogy „amilyen a mosdó, olyan a törülköző”. Aki embertársát becsüli, magát becsüli meg.

Horvát-Szlavon országok területén 1850-ben állították fel a csendőrséget, amely a m. kir. honvédelmi miniszternek való alárendelése, 1876 május 1-je óta a m. kir. horvát-szlavon csendőrpáncsnokság alatt állott. Ennek hatásköre a katonai határőrvidék területére nem terjedt ki, mert ott a közbiztonsági szolgálatot a cs. kir. szerezsan-testület látta el. Ez régebben válogatott, marcona határőrökből állott, akik nemzeti viseletük mellett bő vörös köpönyeket hordottak hosszú török puskákkal és övükbe szűrt pisztolyokkal és handzsárokkal voltak felfegyverkezve. Később a csendőrségéhez teljesen hasonló egyenruhát és fegyverzetet hordottak. A határvidék polgárosítása után 1886-ban a szerezsan-testületet beolvasztották a m. kir. horvát-szlavon csendőrségbe.

Bús magyar mese.

*Olyan volt ez a kis világ,
Mint a meséknek kertje:
Napsfényözön, ezer virág,
Mintha mesében lenne...
Az útja végtelenbe nyúlt,
Mint eszterlánci cérna
S rá álmodt szitálón borult
A hold ezüst karéja...*

Hallga! A múlt mesél ma.

*A kéklő Adriában volt
Az eszterláncnak vége,
A másik vége pedig pont
A Kárpátok hegyébe,
Hétszerhét vármegyében állt
A lakzi, dinom-dánom
És szív a szívre rátalált
Holdas nyáréjszakákon...*

Szállj, szállj, te messzi álom!

*Jaj, széjjelszakadt valahol
Az eszterlánci cérna,
Könnyeknek tengerárja folyt,
A szív beteg és béna.
Kárpáton át út nem vezet,
Se kéklő Adrián át,
Mert összetépték rút kezek
Mindnyájunk szívét, álmát...*

*Hol volt, hol nem volt magyarok
Eszterlánci cernáját.*

Palasovszky Béla.

Világpolitikai helyzetkép.

Írja: RÁSY BARNA ny. százados.

Vannak emberek — elég sokan, — akik ma épen úgy mint régente, túlságosan békebeli nemtörődömséggel élik a maguk életét. Összeül a kedélyes tarokk- vagy bridzsparti és a főérdeklődés ama kérdés körül összpontosul: „Ki oszt?”

Kevernek, közbe-közbe mint valami nagy katasztrófa felett csapják össze a kezüket, ha partnerük elengedte csípni a pagátot. Jaj a hivatlan kibicnek, akinek az a szerencsétlen gondolata támad, hogy osztás vagy pláne játék közben, távolkeleti vagy közelnegyati problémákról kezdjen beszélni. Lehurrogják úgy, hogy máskor elmegy a kedve az ilyesmitől. De minek is a játékot effélékkel zavarni? Kína is, Spanyolország is, messze vannak. Mi kö-zünk hozzá? Gyerünk tovább! Ki oszt?...
•

Mi nem akarjuk senki mulatságát, szórakozását megzavarni. De mégis most, amikor „Világpolitikai helyzetkép” címen sok olyan kérdéssel fogunk foglalkozni, amihez „tulajdonképpen semmi közünk”, — szeretnők megüzenni azoknak, akiket illet, hogy mi ma már a „ki oszt?” kérdésben nem tudjuk a régi békebeli elnéző, enyhe álláspontunkat fenntartani. Egy kicsit válságban van itt minden körülöttünk és

ha minden érdeklődésünk csak abban merül ki, hogy: „ki oszt?” —, egészen furcsa meglepetésekkel számolhatunk. Békében ez megjárta. Igen sokan éltek le életüket 18-tól 60-éves korig úgy, hogy csak arra voltak kíváncsiak: ki oszt? Ma ez már nem megy. Ma néha azt is meg kell kérdezni, hogy mi megy végbe Spanyol-Marokkóban és mi történik a Jang-Cse-Kiang mentén. A világban nagy játszmák folynak. Nagy tétek állnak. A mi sorsunkra is megy a játék. Ne merüljünk bele túlságosan a magyar Piatnikba. S ha a nagy külpolitikai játszmákban aktív részt nem is nagyon vehetünk, figyeljünk egy kicsit oda is. Itt is legyünk kíváncsiak, itt is igyekezzünk megtudni, hogy: ki kever és ki oszt!...

A világpanoráma ma már nem a megszokott 1914 előtti szolid, szelíd képeket mutatja. Rohanó gyors ütemben változnak újra és újra a képek. Ezeknek a képeknek nem mindegyike jogosít fel a derűs optimizmusra. Nem annyira azért, mert a mutatkozó képek sejtetni engedik a reájuk következő nem sok derűt ígéroket. Inkább azért, mert az emberek (vagy egységesen egész nemzetek) rendszerint csak azokat a változásokat, átalakulásokat szokták észrevenni, amelyek reájuk nézve kellemesek, kedvezők és vágyaik, célkitűzéseik keretébe beleilleszthetők. Minden más — nincs.

... a tények azonban tények maradnak akkor is, ha nem veszünk róluk tudomást.

Formailag is, lényegileg is óriási átalakulások mennek végbe a világban. Lehetetlenség ezeket észre nem venni és lehetetlenség ezeket egy kézlegyintéssel elintézni, hogy: „nem tartoznak reánk”.

Minden józanság, minden emberi bölcsesség arra kellene szolgáljon, hogy a logikusan várható és törvényszerű erejüknel fogva feltartóztathatatlan átalakulásokhoz idejében alkalmazkodjék az egyes ember és alkalmazkodjanak egész nemzetek, fajok, társadalmak. Ahhoz azonban, hogy a természetes józan ész, az emberi bölcsesség a gyakorlat terén alkalmazható legyen, tudás is kell. Tudni kell, mi történik a nagy világban s tudni, hogy miért!?

A világesemények tempója egyre gyorsabb, gyorsabb és változatosabb. Olykor csaknem beleszédül az ember. Néhány évvel ezelőtt Stalin — Sinov-jew és Kamenev együtt ültek a Kremlben. Ők a kommunista párt vezető tagjai, ők alkották a minden hatalmat jelentő Politbúrót és együttesen, egyetértésben határoztak és döntöttek egy 160 millió birodalom sorsa felől. Ma már csak egy van életben közülük. Stalin. A másik kettőt agyonlőtték Stalin parancsára. Mi mindennek kellett ez alatt a rövid idő alatt történnie!?

Néhány évvel ezelőtt egy Franco nevű spanyol kapitány, mint köztársaságparti emigráns ott ül egy párisi kávéház terraszán és izgatottan böngészi a

lapokat: mikor fognak a dolgok: „balra” fordulni, mikor mehet haza? Ez a közismert forradalmi repülőkapitány ma abban a hadseregben szolgál, amelyet testvérbátyja vezet a „baloldali” Spanyolország ellen. Mi minden történt az 1—2 év alatt?

A magyar falu élete is változásokon ment át. Azelőtt — igaz jó néhány éve már — ilyenkor tél idején vig dalolást, egészséges jókedvű csintalankodást láthattunk, hallhattunk a fonókban, kukorica-fosztókban.

Ma kevesebb a nóta, a harmonikaszó és egyre sűrűbben akad nem mindennapi nyomoznivaló a magyar falvakban.

Mi történt?

Az egyre gyorsuló tempót a technikának alig lehető fejlődése is diktálja. Máról-holnapra új helyzetek teremődnek a világpolitikában és máról-holnapra megdőlnék bizonyos számítások, amelyek röviddel ezelőtt még szilárdaknak, megdönthetetlennek látszottak. Vegyük csak példának a repülés fejlődését és ezzel kapcsolatosan Anglia világpolitikai helyzetét.

Angliát 15 esztendő légügyi technikai fejlődése új helyzet, új feladatok elé állította. A minden oldalról tengertől övezett anyaország mindidáig teljes biztonságban hihette magát. Ma már nem.

Vagy vegyük Japánnak egy, ezidőszert talán legnagyobb fejtörést okozó katonapolitikai problémáját. Az imperialista Japán igazi komoly terjeszkedési iránya: Dél. A Fülöp-szigetek és Ausztrália felé. Amikor ezelőtt 15 esztendővel, 1922-ben az orosz polgárháború befejezése után a nagyhatalmak enyhe diplomáciai nyomására ellenvetés nélkül kivonult Vladivosztokból, még nem gondolta, hogy 1937-ben már olyan bombavető repülőgépek kerülnek ki a gyárakból, amelyek Vladivosztokból Tokióig és vissza repülhetnek anélkül, hogy üzemanyagukat pótolni kellene. S mindaddig, amíg ez a veszély innen Keletről, Vladivosztok irányából fenyeget, nem lehet gondolni a főcél megvalósítására, a terjeszkedésre Dél felé.

Ez a „Vladivosztok probléma” nem utolsó sorban oka annak a súlyos belpolitikai válságnak, amellyel most Japán küzd, s amelyről majd még beszélünk, ha a távolkeleti kérdéseket érintjük. Ezeket pedig rövidesen érintenünk kell, — a Távolkeletnek is megvan a maga Spanyolországa s a távolkeleti „spanyol”-kérdés nagy gondot okoz Japánnak.

A mai világesemények sokkal inkább befolyásolják és alakítják a földrajzilag egymástól távol eső országok, népek sorsát is, mint régen. Könnyen lehetséges, hogy például Magyarország legközelebbi 20 évét azok az események fogják döntően befolyásolni, amelyek ezidőszert a több ezer kilométer távolságban lévő Madrid körül zajlanak le. Önként adódik ebből, hogy az egyes nemzeteknek, de az egyéneknek is, ma sokkal nagyobb figyelmet kell fordítaniok a külföldi eseményekre, mint régen. A mai idők világpolitikája sokkal inkább magánügy is, mint volt régen. Ma Külső-Mongólia fővárosa, Ulan-Bator, közelebb van Budapesthez, mint régen Békéscsaba. A világpolitikában való tájékozatlanság felsorolhatatlanul sok baj kútforrása volt a múltban

Ami erkölcstelen, az sohasem hasznos, még akkor sem, ha általa eléred, mit hasznosnak tartasz. Már magában a véleményben, — hogy valami erkölcstelen cselekedet hasznunkra válhat — nagy szerencsétlenség rejlik.
CICERO

és még inkább lehet a jövőben. A világpolitikai ismereteknek, a világesemények iránti érdeklődésnek és tájékozódásnak semmi köze a „politizálás”-hoz. Az eseményeknek és összefüggéseknek ismerete kevésbé veszélyes, mint a lusta tájékoztatlanságban, vagy az álmot szövő illúziókban való elringatózás.

A „Világpolitikai helyzetkép”-ben a világeseményekből időnkint kiemeljük azt, ami legfontosabbnak látszik s ami leginkább érinti, érdekli a világ sorsát irányító nagyhatalmakat és azok árnyékában bennünket is. Bár az eseményeket a kritikus szemével nézem, hosszabb okfejtésektől tartózkodni fogok, de tartózkodni fogok az egyoldalú propagandacélzatú beállítástól is. Céлом mindig a nyers valóság megismerése. A valóság — ami egyben az „igazság” is — megismerésre való törekvés eszményileg magasabban áll, *gyakorlati kihatásaiban* hasznosabb, mint mások vagy önmagunk ámitása.

Most nézzük, mi a legaktuálisabb külpolitikai téma? A spanyol polgárháború. Tehát ezzel kell kezdenünk.

A spanyol polgárháború.

Madrid fele már romhalmaz. A romhalmaz birtokaért újabb elkeseredett harcok folynak. A nemzetieknek immár két támadása omlott össze Madrid előtt. Az egyik mult év novemberében, a másik ez év januárjában.

„A harc még sokáig elhúzódhatik és a döntő kimenetelt az fogja döntően befolyásolni, hogy a népfrontban támadt viszály mily mérvben vezet meg egyezésre, vagy további széthúzásra, továbbá, hogy melyik külföldi állam fogja olyan mérvben támogatni egyik vagy másik felet, hogy ez vagy amaz döntő fölénybe kerülve, döntő csapást mérhet ellenfelére.”

E mondattal végződik a Csendőrségi Lapok egyik multévi számában azonos címszó alatt írt cikkem. Az ebben foglaltakat éppen úgy érvényesnek tekinthetjük a mai helyzetre, mint 4–5 hónappal ezelőtt. A harc valóban sokáig elhúzódott, tart ma is a közeli befejezést még kevésbé lehet remélni, mint 4–5 hónappal ezelőtt.

Talán folytathatjuk cikkünket ott, ahol akkor elhagytuk. Nézzük, mi ment végbe azóta a népfrontban?

A „népfront” az a parlamenti többség, amely a baloldali polgári pártok, a mérsékelt és szélsőséges szocialisták és anarchisták egyesüléséből, illetve eme utóbbiaknak támogatása révén kormányuralomra jutott s amelyre Franco tábornok katonai felkeléssel felelt.

A népfront kormánya fokozatosan balfelé tolódott, az utóbbi időben memcsak a polgári elemek, de a mérsékelt irányzatú szocialisták is kiszorultak a vezetésből. A szélső baloldal marxista pártja, a kommunistapárt* és a Spanyolországban jelentékeny számot és erőt képviselő anarchisták kerültek túlsúlyba. Mivel a két pártot egymástól komoly elvi ellentétek választják el — nem beszélve a Trockij-

kommunistákról,** akik felfogásukkal és politikai célkitűzéseikkel sem az egyik, sem a másik párttal nem tudják megtalálni az együttműködés módját, — csakhamar civódások keletkeztek közöttük. És mert a nemzetiek időközben jelentékeny katonai sikereket is értek el, már-már úgy látszott, hogy a népfront összeroppan. Franco csapatai bevonulhatnak Madridba és rövid idő alatt hatalmukba keríthetik Spanyolország keleti felét.

Ez volt a helyzet mult év október vége felé. Amint azonban megírtuk, ez a támadás Madrid alatt és Madrid utcáiban — minden várakozás ellenére — megtorpant. Franco csapatai nem jutottak tovább előre. Madrid a kormány csapatai kezén maradt.

Mi történt?

Ebben az időpontban — november első felében — kezdte éreztetni hatását az a segítség, amit a Szovjetunió a Caballero-kormánynak nyújtott. Az odesszai kikötőből sűrűn érkeztek hajók Barcelonába, Valenciába, megrakva tankokkal, repülőgépekkel, lőszerrel és más hadianyaggal. Sok műszaki és kiképző tisztet küldtek Szovjetországból. Ellenőrizhetetlen hírek szerint rendes sorkatonaságot is. S ez az időpont az, amikor az egyes külföldi hatalmak a nagy versenyfutást megkezdik, hogy a szembenálló felek közül megsegítsék azt, amelyiknek a győzelme egyszersmind az ő érdekük.

Ez a segélynyújtás megkezdődött már a polgárháború első heteiben. Ideológiai és külpolitikai okok miatt félig burkoltan, félig nyíltan a Burgosban megalakult nemzeti kormány mellé állott Német- és Olaszország. Madrid mellé állt természetesen Moszkva. Franciaország állásfoglalása hivatalosan a szigorú semlegesség, nemhivatalosan — ugyancsak ideológiai és külpolitikai okok miatt — a madridi kormány megsegítése mellett szólt. Igazán semleges — érdeke úgy kívánja — csak Anglia maradt.

Melyik ország mit, mennyit, mikor és hová szállított, ezt ma nem tudja senki. Az írói tárgyilagosságra való törekvés és felelősségérzet azt sem engedi meg, hogy megfelelő, megbízható adatok hiányában, kutatni próbáljuk vagy állítani merészeljük, mely államok milyen sorrendben tértek le a szigorú semlegesség útjáról. Egy bizonyos: ma már Spanyolországban memcsak tank és repülőgép, de géppuska vagy kézigránát is alig van, ami spanyol eredetű. És az első vonalakban is ma már legfeljebb 40–50 százalék a spanyolok száma.

Ami ma Spanyolországban folyik s amiért ma a Guadarrama és Malaga környékén harcolnak, az már hónapok óta nem spanyol magánügy. S ma a világ láthatja és meggyőződhetik arról — amit egyesek már az orosz bolsevik győzelem után 1917 óta világosan előre látták —, hogy minden, a korunkban meginduló háború előbb-utóbb a nemzetközi és osztályharc jellegét ölti magára. Szerény véleményem szerint az olasz-abesszin háborúval bezáródott a „nemzeti” háborúk kora. Tele van az egész világ ezzel a kérdéssel: „Vajon nem fog-e kitörni hamarosan egy újabb európai, illetve világháború?” Én erre viszontkérdéssel adnám meg a választ: „Hát nem folyik ez a háború máris?”

* Ez a párt fenntartás nélkül a Szovjetunió, illetve a III. Internacionálé hívének vallja magát.

** Ez a párt már régen szembekerült a Szovjettal. Sztalin-nal és a III. Internacionáléval és megalakította a IV. Internacionálét.

Ki hogyan ismeri az őrskörletét!

(Pályázat.)

Szikra Gergely őrmestert most helyezték az őrsre. Fürge szemű csendőr, aki nem bízza a helyi és személyi ismeretek szerzését csak az idő múlására, hanem nyomban érdeklődni kezd új környezetében és új feladatainak a küszöbén. Megkéri tehát egyik idősebb bajtársát, hogy tájékoztassa őt az őrskörlet mindama általános viszonyairól, amelyeket neki mint csendőrnek ismernie kell, hogy már az első szolgálataihoz is valami áttekintése, támpontja legyen.

A pályázónak legfeljebb 2 átírt oldal terjedelemben le kell írnia, milyen tájékoztatást adna Szikra őrmesternek, ha a pályázó őrskörletéről volna szó.

Pályázatot csak a csendőrlegénység köréből fogadunk el. Határidő március 1., az eredményt a március 15-i számunkban fogjuk közölni. A három legjobb pályamunkát értékes, maradandó emléktárggyal jutalmazzuk.

Portyázás.

Sokat hallunk mostanában a spanyol polgárháborúban szereplő nemzetközi brigádról. A brigád magyarul dandár. A dandárról viszont nekünk katonáknak olyan fogalmaink vannak, hogy ez különböző fegyvernemekből és harceszközökből egybehangolt hadvezetési egység, amelynek számos katonája és tüzgépe jó vezető kezében hatalmas harci feladatok betöltésére képes. Dandár: mennyi katonai mult, erő és hatalom van ebben a szóban! És most létezik egy dandár, helyesebben brigád, amelyet bizonyos Rosenberg Mózes vezet. Ő a parancsnok. Dandárparancsnok.

A hadtörténelem adatai meglehetősen messzi időkre nyúlnak vissza, Mózesrel, mint dandárparancsnokkal azonban csak a legújabb időkben találkozunk. Hosszú évszázadokon át Dzsingisz kánok, Árpádok, Rákócziak, Napoleonok és Hindenburgok voltak a hadvezérek, a Mózesek csak a hadserégszállításban vezérkedtek. Most egyszerre brigádparancsnokok lettek. Miért ne? Ez is „egy pozíció”. Majd megmutatják nek, hogy tudnak hadvezérek is lenni. Elvégre csak annyi kell hozzá, hogy meglegyen a bricsesz, lovaglópálca, autó és meglegyenek hozzá a katonák, akik harcolnak. Csakhogy kik ezek a katonák?

Itt van a tréfája a dolognak. Egy kis izelítő ennek a brigádnak az összetételéből: francia szökött fegyenc, „emigrált” német egyetemi magántanár és egy elvadult trencsényi tót kanász, aki az „urak”

ellen akar harcolni. Csak három tényezőjét, színét emeljük itt ki ennek a brigádnak, de ebben a csokorban benne van az egész. Tiltakozik ellene a katonai ízlésünk, hogy ezt a társaságot brigádnak, dandárnak nevezzék. Adják neki azt az elnevezést, ami lényegénél fogva megilleti: „Fegyencek, Hazaárulók, Félvadak És Egyéb Társadalmonkivüli Gonosztevők Nemzetközi Bandája”. S mivel ezt a bandát a Népszövetség az otthonukban hazájuk életéért küzdő spanyol csapatokkal egyenrangú küzdőfélnek tekinti, iktassák be ezt a céget is a népszövetségi tagok sorába. Öntsünk tiszta vizet a pohárba. Hajlandók vagyunk tudomásul venni, hogy egyes nemzetek belső sorsküzdélmeibe nemzetközi alapon be lehet avatkozni, de ha ehhez ilyen elemekből tevődik a fegyveres erő, ne nagyképüsködjének a brigádjaikkal, ne csúfolják meg ennek a katonai fogalomnak annyi évszázadon át annyi hősi haditettel kivívott tiszteletreméltó hangzását.

És még valamit írjanak be a népszövetségi listába: bandavezető, vagy akár cégvezető: Rosenberg Mózes, az orosz szovjetek kiküldöttje. Jó ezt így világosan látni, mert ezek a Mózes-hadvezérek mindenütt megtalálhatók, ahol a keresztény nemzeti társadalom ellen megy a harc. Vezérkari előkészítő iskoláik a föld alatt dolgoznak, brigádjaikat pedig a tömegek vad ösztöneiből és kenyérgondjaiból toborozzák. Ez a helyes képe a madridi nemzetközi brigádnak és ez a magyarázata annak, hogy Rosenberg Mózesnek most már a hadvezéri marsallbotra is megfájdult a foga. Kaftán és marsallbot...

A gangszterről, aki dollármilliókat lopott össze magának alkoholesempészettel, miegyébbel s aki bizonyára hasonló ajándékokkal viszonzta azokat a pisztolygolyókat, amelyek saját bevallása szerint tucattjával bujkálnak a bőre alatt, romantikus riportokat olvastunk egyes lapokban. Hogyisne! Ez a szegény rablóvezér degeszre vastagitotta dollárral a zsebeit, koffereit. Isten tudja hányhengeres luxusautója versenyt fut a különböző expressz vonatokkal, amelyeken a gangszter utazik. Mindenütt a legelső hotelben bérel lakosztályt, szórja a pénzt és mégis mindenünnen kiutasítják. Szegény gangszter! Dollárral bélelhetné a matrácát és nincs egy szalmazsák, ahova nyugodtan hajthatná az üzőtt, fáradt fejét. Doboghat-e szív, amely viasszá ne puhuljon e szörnyű sors láttán? Annyi pénz, annyi tengerpénz és hiába. Mert ezen van a zokogó riportok hangsúlya. Pénz, pénz, pénz a végtelen láthatár végességéig, mindent meg lehet rajta vásárolni, csak a legfontosabbat nem: a nyugalmat.

Hát mi nem zokogunk ezen a szerencsétlen gangszteren. Mi elvennénk tőle a pénzt, odaadnánk azoknak, akiknek volna nyugalma, ha pénzük volna, őt magát pedig elhelyeznénk olyan rácsos lakosztályban, ahol nem kellene sírnia a nyugalom után s ahonnan maga is hiába kérné a kiutasítását. Ez a bolygó hollandivá magasztosult gangszter is egyik szimbóluma a mai felfordult világnak. Becsavarogja a földtekét, egyik országot a másiknak adja. Mindenki tudja, hogy töméntelen pénzt tiszteességtelen, bűnös úton szerzte, mégsem veszi el tőle senki, hanem hagyják, hogy az üzőtt nábob szerepét játssza s miközben a riportereknek minden

A kolozsvári Mátyás király szobor.
(Wissky Zoltán cső. — Kőszeg — felv.)

országban elsírja a panaszát, azalatt fejedelmi jólétben él. Ha kedve szottyan, főkére vadászik jachtjáról a Spitzbergák körül, aztán leruccan oroszlanlesre Afrikába, nyomon követheti az ibolyák nyílását és egyáltalában: él, mint Marci Hevesen. Mondja, szegény gangszter úr, ha a gyomrunk bevinné a bűnös úton szerzett pénzt: nem cserélné velünk egy kis életprogramot? Mert mi ugyan nem loptunk össze annyi pénzt, bennünket nem utasítanak ki sehonnan, de nem is lakunk a Duna-palotában, ha Pestre felruccanunk. És nem zokognak rajtunk a riporterek, ha az automata-büffében pár virstli helyett csak félre telik. Vagy arra sem. Hiába hát a szívrepesztő riportok, mi ebben a bolygó gangsztermágnásban nem látjuk a romantikus korhóst, hanem csupán a közönséges bűnözőt. Zárják be a legelső börtönbe, ujjnyomatát vegyék nyilvántartásba s aztán nincs róla több beszélőnivaló.

Nem mehetünk el szó nélkül amellet, hogy Bulgária és Szerbia barátsági szerződést kötnek. Nem a szerződésen van a súly, hanem a barátságon, amit a különben szűkszavú tudósítások feltűnően kiemelnek. Nem sokan tudják Európában, hogy mi készül e mögött a barátság mögött, de ha a világháború után hozzánk hasonlóan kifosztott Bulgária csakugyan kinyújtja a szerbek felé baráti kezét, akkor ez nem történik ingyen. Az az érzésünk, hogy a sok revíziós hír közül nekünk erre kell leginkább felfigyelnünk. Mert ha az ősi ellenségeknek, a ki-egyenlíthetlenség országainak ismert Bulgária és Szerbia között barátság létezhetik, akkor sok minden más is bekövetkezhetik, amit eddig magunk is lehetetlennek hittünk. A bulgárok békeszerződése mondhatnánk: testvére Trianonnak. S ha az egyik testvér kezéről lehull a bilincs — ami ezek után várható —, fel kell szabadulnia a másiknak is.

Az angol lapok katonai szakértői már kezdik leszűrni a spanyol harcok tanulságait. Elég érdekesek az eddigi megállapítások. Sem a tank, sem a repülőgép nem vállotta be teljesen a hozzájuk fűzött várakozásokat. Azt írják, hogy egyenesen meglepő, milyen könnyen lehet a tankok ellen védekezni. Néhány bátor katona megbénítja ezt a ször-

nyet. A repülőket pedig egyes légelhárító ágyú-típusok úgy szedik le a levegőből, mint a legnagyobb vadász a fáciánt. Olyan légelhárító ágyúk vannak, hogy a repülők oda sem merészkednek a körletükbe, tehát a pusztá létezésükkel teljes légvédelmet adnak. Végeredményében abban sűrűsödnek a vélemények, hogy a harc sorsát ezután sem a gépek, hanem a katonák bátorsága dönti el. Ha a katona bátor, ügyes, szemfüles, akkor leteríti ezeket a benzines csataszörnyeket.

Senkire sem biztatóbb megállapítás ez, mint ránk, magyarokra, mert mi vagyunk harcégekkel legkevésbé ellátva. Szegény spanyolok, bemutatót játszanak nekünk a jövő háborújából és ebből a bemutatóból mi tanulhatunk legtöbbet. Nem egyszer rámutattunk már azokra a túlzásokra, ahogyan védtelenségünket sokan kiszínezik és megriasztják vele a magyar nép széles rétegeit. Nos hát, most itt van az angol katonák beszámolója, mintha csak nekünk címezték volna: nem kell megijedni a benzintől és motortól. Az embert a gép nem pótolhatja. A háború mindig az ember küzdelme marad ember ellen s a derekabbik győz, még ha kevesebb is a masinája. Úgy gondoljuk, hogy célszerű volna, ha ezeket a tanulságokat a mi katonai íróink is oda-tárnák a magyar nép elé, amely a sok ostoba és meggondolatlan, de nem mindig véletlen locsogás miatt már úgy emlegeti a tankot, repülőt és gázt, mint ahogyan babonás őseink emlegették fogvacogva a Belzebubot, meg a boszorkányt. Ezt a beteg idegállapotot a valóság minél sűrűbb, minél alaposabb hangoztatásával kell meggyógyítani és pedig mielőbb!

Nősülés előtt kötelező lett az orvosi vizsga. Ezzel a csendőrség a maga kebelében megoldotta ezt a régóta vajudó általános faji és nemzeti problémát. Ez a kötelezettség lényegében nem is kötelezettség, hanem csak a lelkiismeret intézményes biztosítása. A lelkiismeret, amely ilyen szabály nélkül is köteles megmozdulni, ha arról van szó, hogy az utódok egészségesek lesznek-e vagy sem. Ha semmi másért, de ezért kell lennie menyországnak és pokolnak, hogy az embereket e szerint a lelkiismeret szerint lehessen majd ide, vagy oda sorolni, mert nincs szentebb emberi kötelesség, mint az utód életéről gondoskodni és nincs bűnösebb gonosz-tett, mint utódot életrehozni azzal a tudattal, hogy betegséget örököl. Ez igazán mennyország és pokol kérdése. A tapasztalatok sajnos igazolják, hogy csak az egyéni lelkiismeretre és a földöntúli bűnhődésre ezt a kérdést rábízni nem egészen lehet. Meglehetősen sok azoknak a lelkiismeretlen férfiaknak és nőknek a száma, akiket szerelem, vagy gazdasági, kényelmi önzés úgy hajít bele a házasságba, hogy átörökölhethető betegségeikről tudva-tudnak és mégis: hadd szülessék meg a gyermek. De ha fel is tételeznők, hogy neveléssel, oktatással ezt a lelkiismeretlenséget ki lehetne pusztítani az emberekből, még mindig megmarad a másik lehetőség: nem mindenki tudja, hogy átörökölhethető betegsége van. Majd csak akkor fogja megtudni, ha nősülni akar és az orvos azt mondja neki: előbb gyógyuljon meg. És van egy harmadik eredménye is ennek az új szabálynak. Sokan eltitkolják a betegségüket. Szégyenből, előhaladási és egyéb szolgálati vonatkozású

érdekből. Most már nem fogják eltitkolni. Ott van előttük a nagy akadály: orvosi vizsga a nősülés előtt. Nősülni majdnem minden fiatalember akar, ezt beleszámítja a sorsa menetébe. Hát majd ezután, hogy nemcsak a korhatárt, minősítést és a sor-számot kell kiárnia, hanem az egészségével is vizsgáznia kell a nősülési engedély küszöbén, jóelőre elmegy az orvoshoz és visszaszerzi az egészségét. Rendkívüli értéke szerint értékeljük ezt az új szabályt s velünk együtt értékelik mindazok, akikben van lelkiismeret. Akikben pedig nincs és emiatt nem tetszik nekik az orvosi vizsga, azokon amúgyis csak a muszáj segít.

Moszkvában megint nagybbszabású per folyik. Katonai bíróság elé állították Rikopot, Radeket, Szokolnyikovot és egy sereg más kommunistavezért. Mikor ezeket a neveket a moszkvai per vádlottjaiként olvassuk, nem akarunk hinni a szemünknek. Mind-egyik név egy-egy világmárka a vörös világforradalom zászlain. Mind szállásosinálója és véreskezű megvalósítója a szovjetnek. Rikov például teljes hat évig volt a népbiztosok tanácsának az elnöke. És most ugyanaz a szovjet mondja majd ki ilyen főbolszvisták fölött a szokás szerint bizonyára legsúlyosabb ítéletet. A világtörténelemben már olvastunk ilyesmit a francia forradalom idejéből. Akkor is így falták fel egymást a vezérek, amíg aztán valamennyiüket felfalta a nép, amely végre nyugalmat, békességes életet, biztonságot akart érezni a talpa alatt. Ezek a mostani moszkvai vádlottak állítólag polgári irányban akarták vezetni az orosz népet. Bizonyára nem egészen így van ez, de mi azt hisszük, hogy az orosz nép most már csakugyan megéhezett az úgynevezett nyárspolgári életre, ahová különben ősi ösztöne is viszi. Elvégre nem lehet egy népet nemzedékeken keresztül arra kényszeríteni, hogy bombával a kezében és késsel a foga közt, vérgőzös levegőben éljen. A tömegeket pillanatnyilag bele lehet rinni a legképtelenebb és legszörnyűbb felfordulásokba, de ezután mindenki haza akar menni a családjához a sültkrumpli mellé. Élni akar mindenki egyszerű, szürke, nyugodt emberi életet. Harmonikaszót és szelíd Volga-dalokat akar az orosz nép és hát természetesen főleg kenyeret, amiből most kevesebbje van, mint volt Lenin előtt. Kötvé hisszük, hogy éppen csak az orosz nép volna kivétel a lélektani szabály alól, hogy az emberi idegek csak bizonyos határig bírják a bombaszót, vérfürdőt és a feszült nyugtalanságot. Ezen azzal sem tud változtatni Sztalin, ha Rikov, Radek után még további riválisokat fog feljálni, sőt: ettől jön meg az étvágya magának az orosz népnek, hogy őket valamennyiüket felfalja.

A Lublóváry-nyomozással kapcsolatban az egyik budapesti újság a következőket írja:

— Angol detektívregény... kalandorfilm... télektani rejtély — nagyjából ezeket a jelzőket olvassuk az izgalmas Lublóváry-riportokban. Szóról-szóra igaz, Gaston Leroux, Conan Doyle és Edgar Wallace se írhattak volna érdekesebbet. Jegyezzünk fel azonban néhány szót a nyomozásról a Lublóváry-ügy margójára. Jegyezzük fel, hogy ennek a valósággá vált detektívrománknak titkait nem a regényíró jóvoltából dús fantáziával meg-

áldott kurtapipás, sportsapkás, papirosdetektívek fejtették meg. Csendőrök dolgoztak félesztendeig csendben, szívósan, kitartóan egymillió metropolis bűnügyi útvesztőiben, azután egyszerre csak jelentkeztek a világszenzációval: leleplezték a prófétafejű magántudóst, az Akadémia kincseinek fosztogatóját. Ők maguk nem csinálnak nagy dolgot az ügyből. A rend katonái szerény emberek. A nyilvánosság azonban legalább gondolatban áldozzon egy mondatra való elismerést a nyomozóknak, akik dicsőséget hoztak ezzel a munkával a kakastollnak. A dicsőretet megkapják a külföldi bűnügyi magazinokban és közbiztonsági szaklapokban, amelyek iskolapéldának tanítják majd a Lublóváry-estet nyomozását.

Nem dicsekrés, hanem udvariasság dolga, hogy ezeket a sorokat „tudomásvétel végett” közöljük.

CSENDŐR LEKSZIKON.

11. kérdés. Mit értünk a titoktartás kötelessége alatt a Szut. 429. pont b) alpontjával kapcsolatban?

Válasz. A törvény senki magánszemélyt nem kötelez arra, hogy a tudomására jutott magántitkot megőrizze. Ha tehát valaki a titkát a barátjára bizza és a barátja továbbadja, nincsen ellene semmiféle eljárásnak helye még akkor sem, ha a továbbadással az érdekeltnek erkölcsi vagy anyagi kárt okozott is. A törvény ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy mindenki maga ismeri a saját viszonyait és érdekeit, tudja, mit áll érdekében titokban tartani és mit nem. Ha titkának másra bízásával a saját érdeke ellen cselekszik, a maga veszélyére teszi, miért nem gondoskodott a titkának megőrzéséről.

Nem így áll azonban a helyzet, ha valaki oly emberre bizza a titkát, akivel szemben a törvény és az utasítás szavai szerint — az illető „hivatásával járó bizalommal” viseltetik. Hogy kik ezek, az utasítás egyenként felsorolja és pedig: 1. az ügyvéd, 2. a közjegyző, 3. az orvos, 4. a sebész, 5. a gyógyszerész, 6. a szülésznő és 7. ezek segédei. Más nem lehet azok körébe vonni, akik hivatásuknál fogva különös titoktartásra vannak kötelezve. (A közhivatalnok is hivatásánál fogva tudomására jutott magántitkot is mint hivatalos titkot köteles megőrizni.)

Az itt felsoroltakra az ember rendszerint nem jószántából szokta a maga titkát reábizni, hanem azért, mert kénytelen vele. Akinek peres ügye akad, ügyvédhez kénytelen menni, mert őt a bíróság, hatóság előtt a törvény értelmében más, mint ügyvéd nem képviselheti. Természetes, hogy az ügyvédnek mindent őszintén el kell mondania, mert különben az ügyvéd sem lát tisztán a dologban és nem tud tanácsot adni. Olyasmit is kénytelen az ember az ügyvédnek elmondani, ami reá, a félre hátrányos. Pl. valakit bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak. Felkéri az ügyvédet védőül, de őszintén megmondja neki, hogy a bűncselekményt, amivel gyanúsítják, valóban elkövette. El merné-e mondani az ügyvédnek őszintén a dolgot, ha attól kellene tartania, hogy el fogja árulni? Bizonyára nem. Ezzel azonban a védelem szempontjából hátrányos helyzetbe kerülne, már pedig védekezni mindenkinek jogában áll, még annak is, aki valóban bűnös.

Figyelni kell egyébként arra, hogy a Szut. 428. pont b) alpontja védőről, a 429. pont b) alpontja pedig ügyvédre vonatkozik. A védőt feltétlen tanuási mentesség illeti meg (azaz őt tanuként egyáltalán, még az érdekelt — a védettje — által adott felhatalmazás esetén sem szabad kikérdezni), míg az ügyvédnek a megbízója felmentést adhat a titoktartás alól. Védőnek csak azt az ügyvédet kell tekinteni, aki a terheltet

védi vagy védte, míg „ügyvéd” alatt kivétel nélkül minden ügyvédet értünk, aki valakit — nemcsak terheltet — képvisel. Képviselheti tehát az ügyvéd a sértettet, vagy képviselheti a terheltet polgári perben mint al- vagy felperest, de az is megtörténhetett, hogy a terhelt az ügyvédet védőül kérte fel, de az ügyvédi honorárium kérdésében nem tudtak megegyezni s ezért az ügyvéd a védelmet nem vállalta, stb. A titoktartás szempontjából mindez közömbös: a lényeg az, hogy az ügyvédet semmi olyan dolog felől nem szabad kikérdezni, amit az ügyfeleivel tárgyalt, ha csak az ügyfél őt a titoktartás alól fel nem mentette.

A közjegyző titoktartása főképpen olyan okiratokra vonatkozhat, amelyet előtte kötöttek, vagy amelyet ő hitelesített. Pl.: valaki végrendeletet, de a vagyonát nem a törvényes örököseire, hanem másra hagyta. Ezt azonban a hálála előtt titokban akarja tartani. A közjegyző köteles a titkot megőrizni és arról a megbízó felmentése nélkül nem szabad tanuvallomást tennie.

Az orvos, a sebész és a gyógyszerész titoktartása — hivatásuknál fogva — valakinek az egészségi állapotára vonatkozhat. A felsoroltaknak nem szabad tanuvallomás keretében sem elárulniuk, hogy valaki milyen betegségben szenved, őt milyen betegséggel kezelték, operálták, milyen orvosságokat szokott vásárolni, stb.

A szülésznő titoktartási kötelezettsége is olyan titkokra vonatkozik, amelyeket neki hivatása körében állott módjában megtudni. Pl.: egy leánynak törvénytelen gyermeke születik. A szülésznő a szülésznőt hívják segítségül. Utána a gyermeket az anyja tartásra kiadja, vagy pedig arról a vidékről más vidékre költözködik, ahol nem tudják, hogy törvénytelen gyermeke van. A szülésznőnek, aki erről hivatásánál fogva, a szülésnél nyújtott segély alkalmával szerzett tudomást, nem szabad a dolgot elárulnia. De nem szabad elárulnia pl. az elvetélést sem, ha nem büntetendő cselekmény idézte elő.

Ugyanez a titoktartási kötelezettség kiterjed a felsorolt egyének segédeire is. Az ügyvéd segédje az ügyvédjelölt, ügyvédhelyettes, az ügyvédi írnok, a gépirőnök, a közjegyző segédje a közjegyzőhelyettes és az irodai alkalmazottak; az orvos segédje a segédorvos, alorvos, asszisztens, ápolónő; a gyógyszerész segédje a gyógyszerészség vagy gyakornok. Nem segédje a felsorolt személyeknek a szolgaszemélyzet (inas, szobalány).

A felsorolt személyeket a titoktartásra a büntetőtörvény kötelezi. A Btk. 328. §-a szerint vétséget követ el az a köz-hivatalnok, ügyvéd, orvos, sebész, gyógyszerész, szülésznő (illetve ezek segédje), aki valamely család vagy személy jó hírnevét veszélyeztető és hivatalánál, állásánál vagy foglalkozásánál fogva megtudott vagy reabizott titkot, alapos ok nélkül, másnak felfedez.

A titoktartási kötelezettség alól három kivétel van. Az egyik: ha az ügyvéd, az orvos stb. a titkot nem a hivatása körében, hanem pl. magánúton, mint magánember tudta meg, a titoktartásra éppen úgy nincs kötelezve, mint bárki más magánszemély. A második kivétel pedig az, hogy ha a titok büncselekményre vonatkozik és azt a titoktartásra kötelezett személy a hatóság előtt felfedi, titok tiltott felfedezése miatt nem büntethető. Pl. egy nő magzatelhajtás következtében beállott vérmérgezéssel orvoshoz megy és az orvos az esetet, mint büncselekmény gyanúját feljeleníti, titok tiltott felfedezése miatt nem büntethető. Ha hatósági orvos szerez az esetről tudomást, köteles azt feljeleníteni; magánorvos csak akkor köteles feljelenítést tenni, ha ragályos vagy fertőző betegségről szerez tudomást. Végül a harmadik kivétel: ha a titok felfedezésére alapos ok forog fenn. (Pl. az orvos közli a menyasszony családjával, hogy a vőlegény bujakórban szenved, a felfedés nem büntethető.)

A csendőr szempontjából az itt tárgyalt titoktartási kötelezettségnek és az ezzel kapcsolatos tanúzási mentességeknek csak abból a szempontból van jelentősége, hogy az ilyen egyéneket a kikérdezés előtt figyelmezteti, hogy nem kötelesek tanuvallomást tenni. Ha mégis tanuvallomást tesznek, a csendőr ne törődjék azzal, hogy ahhoz joguk van-e vagy nincsen, a vallomást vegye fel és jelentse be. Ha a sértett a tanuvallomást, a titoktartás szempontjából magára nézve sérelmesnek tartja, jogában áll az illető ellen titok tiltott felfedezése miatt feljelentést, illetve magánindítványt tenni.

Viszont azonban, ha a felsorolt személyek kijelentik, hogy a csendőr előtt nem hajlandók tanuskodni, nincs értelme, hogy a csendőr kutassa, vajjon nem mentette-e fel őket a megbízó a titoktartás alól, mert a csendőr amúgy sem kényszeríthet senkit, hogy előtte tanuskodjék, tehát ha megállapítaná is, hogy a megbízó a tanút felmentette a titoktartás alól, nem áll módjában őt tanuvallomásra kényszeríteni.

Megemlítjük végül, hogy a titoktartási kötelezettség a csendőrré is kiterjed minden olyan ügyrel vagy titokkal kap-

csolatosan, amiről hivatásának gyakorlása közben (tehát pl. nyomozás alatt) szerzett tudomást.

12. kérdés. Az elbocsátott kocsis bemegy volt gazdája zártan istállójába, onnan kivezeti annak hátsólovát és azon a 12 km-nyi távolságra levő szomszédos községbe megy. A kocsis később, órák múltán anélkül, hogy abban kárt vagy értékcsökkenést idézett volna elő, a lovat visszaviszi. Követett-e el a kocsis bűnvádi úton üldözendő cselekményt?

Válasz. Aki idegen ingó dolgot tudva jogtalanul használ, nemcsak akkor követi el a Kbt. 127. §-ának 1. bekezdésébe ütköző kihágást tulajdon ellen, ha a dolgot megrontja vagy értékében csökkenti, hanem akkor is, ha egyéb módon kárt okoz. Az egyéb módon károkozás fogalma alá vonható egy hátsólova órákon át tartó jogtalan használata, mert ez alatt az idő alatt a lova a tulajdonos rendelkezésére nem áll s így a tulajdonos a lova használatában meg volt gátolva. Ez büntetőjogi értelemben a kár fogalma alá vonható. A cselekmény csak magánindítványra üldözhető és az eljárás a kir. járásbíró hatáskörébe tartozik.

13. kérdés. Elköveti-e az a kerékpáros a 150.000. B. M. 1929. sz. rendelet 119. §-ába ütköző közlekedésrendészeti kihágást, aki nappal fényvisszaverő üveggel (prizmával) fel nem szerelt kerékpáron közlekedik?

Válasz. Az idézett rendelet szerint a közúti forgalomban csak szürkülettől napkelteig kötelező a kerékpárt elől színtelen üvegű lámpával, hátul jól látható helyen piros prizma-ellátni. Nappal tehát csak sűrű ködben vagy kellően meg nem világított hosszabb alagútban kell lámpával és prizma-ellátni a kerékpárt, illetőleg csak ezekben az esetekben kell azt kilágátítani. A kérdésben feltett eset szerint kihágás nem forog fenn.

14. kérdés. Mennyi idő alatt következik be az elévülés az 1925. XLIII. t.-c.-be ütköző hatásközi kihágások eseteiben, mint-hogy a törvény erre vonatkozólag nem intézkedik?

Válasz. A Kbt. 31. §-a szerint kihágás esetében a büntető eljárás megindíthatása, amennyiben külön törvény ellenkezőt nem rendel: hat hó alatt; a kiszabott büntetés pedig egy év alatt évül el. Ha tehát egy kihágást megállapító törvényben az elévülésről külön intézkedés nincsen, a Kbt.-ben foglalt általános szabály az irányadó az elévülésre vonatkozólag.

15. kérdés. Odaitélheti-e a bíróság a törvénytelen gyermeket annak, akinek atyaságát megállapították s ennek alapján a gyermek tartására kötelezték?

Válasz. A törvénytelen gyermek csak az anyjának rokona; ellenben az apjának nem rokona, ennél fogva családjogi kapcsolatai sem lehetnek az atyjával. Az atya hatalma alatt nem állhat, utána nem örökölhet, még akkor sem, ha az atya elismerte a törvénytelen gyermeket s ezt a születési anyakönyvbe bevezették, mert az elismerés egymagában nem törvényesít. A törvénytelen gyermeknek öröklési joga csak anyja után van, de anyja rokonainak sem lévén rokona, e rokonok után sem örökölhet. A gyámsági törvény szerint a törvénytelen gyermek gyámsága a teljeskorú anyát illeti; kiskorú anya törvénytelen gyermeke részére a gyámhatóság rendel gyámot; ha azonban az anya teljeskorúvá lesz, a természetes és törvényes gyámság ő reá száll.

16. kérdés. Egy tűzész tájékoztatás közben a községen átvonulván, a községi előjáróságtól máltaszállítás céljaira több előfogat kirendelését kéri. A kirendelt gazdák közül néhány nem tett eleget a kirendelésnek. Fellejtve vonhatók-e az elmaradt gazdák valamely megtorló rendelkezés alapján?

Válasz. A katonaság személyeinek és szerelvényeinek szállítása végett régóta fennáll a községek előfogatellátó kötelezettsége. A község az előfogatokért térítést kap az államkincstártól. Az előfogati teher viselése végett jogosult a községi előjáróság a község lakosait és birtokosait sorrend szerint előfogat állítására kötelezni. De szabadságában áll községi költségen tartott előfogatokat rendelkezésre bocsátani vagy berkocsitulajdonosokkal a szükséges előfogatok kiállítására iránt időszakonként szerződni. Olyan jogszabályt, amely a községi előjárósági kirendelés iránt tanúsított engedetlenséget büntetéssel sújtaná, nem ismerünk. A községi előjáróság törvényes hatáskörében kiadott rendelkezése végrehajtásához főszolgabíró útján mindenestre joga van karhatalmat igénybe venni, ha ez szükségesnek és célszerűnek mutatkozik.

17. kérdés. Magánházaiban tartott mulatság alkalmával verekezés történik. Minthogy a verekezés súlyos testi sér-

lés okozása nélkül történt, hivatalból üldözendő bűncselekmény nem forog fenn. Fennforoghat-e azonban a Kttk. 75. §-ába ütköző, nyilvános verekedéssel elkövetett kihágás?

Válasz. A nyilvános verekedés büntetőjogi fogalmához tartozik az utca, a tér, a kocsmá, a vendéglő és más nyilvános vagy a közönség használatára nyitva álló hely. A magánház nem nyilvános hely, még ennek udvara sem az. Kivétel a megítélés alá tartozik egy nagyobb bérház, amelynek udvarán, folyosóján esetleg bárki megfordulhat, lévén az ilyen bérház a benne esetleg levő iparosműhelyek stb. miatt a közönségnek nyitvaálló hely.

18. kérdés. A kéményseprő munkája közben a kéményből egy 8 P értékű sonkát leakaszt és jogtalanul eltulajdonít. Mily bűncselekményt követett el?

Válasz. A cselekmény a Bn. 51. §-ába ütköző, főmagánvádra üldözendő kihágás tulajdon ellen. Az a körülmény, hogy a kéményseprő szolgálati megbízásával követte el a cselekményt, nem változtat az ügy büntetőjogi megítélésén, valamint az sem, hogy nem nyomasztó éhsége kielégítése végett cselekedett.

19. kérdés. A mezőőr puskával felszerelten, megy keresztül egy olyan mezei területen, amely őrzési kerületébe nem tartozik. Itt mezei termést lop. Fegyveres lopásnak minősül-e cselekménye?

Válasz. Fegyveres lopás nem állapítható meg az 1930. III. t.-c. 75. §-a értelmében (amely a Btk. 337. §-át hatályon kívül helyezte), ha a tolvaj a fegyvert hivatásánál fogva jogosan viselte. De ezt a rendelkezést nem tekintve is, mezei lopásnál a fegyveres elkövetés nem minősít, mert az 1894. XII. t.-c. 93. §-ának a) pontja csak a Btk. 336. §-ára hivatkozik, mint olyan törvényhelyre, amelyben felsorolt esetek (egy kivétel-lel) a mezei lopást, értékre tekintet nélkül, büntetné minősítik.

20. kérdés. Mit követ el az a pénzügyőr, aki az általa lefoglalt csempészárut saját hatáskörébe árverésen eladja? Bűncselekményt követ-e el az, aki a csempészárut ily körülmények között megveszi?

Válasz. A jövedéki büntető eljárásról szóló 45400. P. M. 1928. sz. rendelet szerint a jövedéki kihágás nyomatékos gyanúja esetén a pénzügyi közegnek joga van az elkobzás alá eső vagy a jövedéki büntető eljárásban bizonyításra használatos tárgyat lefoglalni és őrizetbe venni. Szó sem lehet azonban arról, hogy a pénzügyi közeg az őrizetbe vett tárgy értékesítése végett saját hatáskörében intézkedjék. Ezt még akkor sem szabad megtennie, ha a lefoglalt tárgy megromlásnak van kitéve, vagy, amelynek a vizsgálati eljárás befejezéséig való őrzése (fenntartása) tetemes költséget okozna (élő állat, élelmiszer vagy egyéb romlandó áru). Az ilyen tárgyat a községi előjárásához kell szállítania, amely köteles azt átvenni és őrizetben tartásáról gondoskodni és a tárgy azonosságának biztosítására ügyelni.

Ha a pénzügyi közeg a birtokába jutott, lefoglalt tárggyal önkényesen rendelkezik, a Btk. 462. §-ába ütköző hivatali sikkasztás büntetést követi el. Aki a pénzügyi közegtől ily tárgyat megszerez, a Btk. 370. §-ában meghatározott orgazdaság büntetettének gyanúja alá esik.

21. kérdés. Egy 14 éves gyermeket megbíza a vasúti pályáőr, hogy egy jelzőlámpát kivilágítson a pályán. Ezt a gyermek megteszi, majd az éppen arra haladó vonatot szokásos lámpajelzéssel megállítja szükség nélkül. A vonat emiatt öt percig vesztegelt a nyílt pályán. Forog-e fenn bűncselekmény gyanúja?

Válasz. A fennforgó esetben a pályáőr szolgálati mulasztást követett el, hogy a pálya megvilágítására vonatkozó kötelességét egy gyermekre ruházta át; a gyermek által adott hamis jelzést is ő okozta gondatlanságból, mert a gyermeknek jelzőlámpát adott és a pályán járás-kelésre szabadságot adott. A pályáőr cselekménye a Btk. 438. §-ába ütköző közveszélyű cselekmény vétségének gyanúját hordja magán; ez a bűncselekmény azonban csak akkor állapítható meg, ha a vasúton vagy annak közelében levő személyek vagy áruk a vaspálya által való megsérülés vagy megrongálódás veszélyének voltak kitéve. Ugyanily feltétel mellett a gyermek, aki 12 éves elmúlva, bűnvádi felelősségre vonható, a Btk. 436. §-ába ütköző közveszélyű cselekmény büntetével gyanúsítható alaposan. Ha a cselekmény személyekre vagy árukra veszélyt nem jelentett, a Kbt. 111. §-ába ütköző, testi épség ellen elkövetett kihágás gyanúja forog fenn a gyermekkel és a pályáőrrel szemben. A közveszélyű cselekmény büntette és vétsége a kir. törvényszék, a testi épség ellen elkövetett kihágás a kir. járásbíró hatáskörébe tartozik.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Szándékos emberölés kiderítése.

Irta: MÓDOS GERGELY ny. törzsőrmester v. (Budapest).

1927 november 6-án 15 óra tájban Sajtos Rezső * eszterházai lakos, a herceg Esterházy-hitbizomány fővadásza megjelent az eszterházai őrsön és bejelentette, hogy az uradalom szolgálatában álló Péteri József vadórt aznap 14 óra tájban Süttör község határában a hercegi vadászterületen egy szőlőkunyhó előtt holtan találták. A jelek szerint Péteri életét lövés oltotta ki.

Őrsparancsnokom engem és Nagy Sándor csendőrt azonnal szolgálatba vezényelt és meghagyta, hogy — tekintettel a korai besötétedésre — a helyszíni állapot és nyomok biztosításáról kellően gondoskodjunk.

A helyszínen az alábbiakat állapítottuk meg: A szőlőkunyhó Süttör községtől északkeletre 3 kilométerre, a falusiak szőlőjében, fedett terepen volt. A kunyhó rozoga ajtaja befelé nyitva állt. A holttest hanyatt, lábbal az ajtónál feküdt a földön. Kalapja a fejtől jobbra fél méternyire a földön, szolgálati hátizsákja a hátán és vadászpuskája a vállak alatt volt, tehát ez utóbbi két tárgyon rajtafelelt. A szemek közötti részen, az orr tövében egy körülbelül 3 cm átmérőjű, ronesolt szélzetű, lövéstől eredő sérülés tátongott, mely a lövedék bemeneti nyílása volt. Kimeneti nyílást nem találtunk. A sérülés környékén gyéren elszórt löporszemcsék és füst nyoma látszott. A bemeneti nyílásnál vadásztöltényfojtás apróbb darabjaira bukkantunk.

Vázlatkészítés és leírás után megnéztem az elhalt puskáját. A jobb csövéből lövés történt, de töltényhüvely sem a töltényürrben, sem a helyszínen nem volt. Kétségtelen, hogy a vadór lőtt a puskájából, de nem a helyszínen. Ebből, valamint a holttest fekvéséből arra következtettem, hogy bűncselekmény történt.

Átkutattuk a kunyhó belsejét. A földön úgynevezett nyolcas dohányból sodrott két cigarettavéget találtunk. A cigarettákat szipka nélkül szívták és feltétlenül aznap, mert még egész nedvesek voltak.

Miután közeli esőre volt kilátás, a sötétség ellenére is, zseblámpa világa mellett átvizsgáltam a távolabbi helyszínt. 40–50 méter körzeten belül semmiféle nyomra sem akadunk. A kunyhótól mintegy méternyire frissen szántott földdarab kezdődött. Ebben a talajban a kunyhótól távolodó, jól kivehető, eszimatól származó nyomokra bukkantunk. Azonnal

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

lerajzoltam, lemértem őket és adataikat feljegyeztem, azután egy jobb- és egy ballábás jó nyomot edénnyel letakartam. Mintha csak ezt várta volna az idő: nyomban megeredt az eső. Mintegy 300 méteren keresztül követtük a nyomokat, amelyek nagyobb kerülővel a Süttör felé vezető kocsútra jutottak ki és ott a kemény úton elvesztek.

Az eddigi adatok alapján a bűncselekmény lefolyását így képzelem el: A tettes az egyszerű néposztályhoz tartozó orvvadász lehetett, aki huzamosabb ideig a kunyhóban állott. Valószínű, hogy innen valamilyen vadra lövést adott le, ezt az arra portyázó vadőr meghallotta s amikor a kunyhó ajtaján benyitott, az orvvadász szemközt lőtte.

Másnap, november 7-én a korai órákban őrsparancsnokkal együtt megjelent a helyszínen szakasparancsnokom, aki átvette a nyomozás irányítását. Mikor úgy 10 óra tájban a bizottság megérkezett a helyszínre, a jobb- és balláb nyomát gipszből már kiöntöttük és a hulláról amatőrfénykép-felvételünk is volt.

A boncolás során a szakértő megállapította, hogy a halált egy méter távolságról sörétes puskából tett lövéssel okozták. A halál azonnal bekövetkezett.

Mintán a lábnyomok iránya úgy mutatta, hogy a tettes valószínűleg Süttör község felé menekült, elsősorban is az őrsön nyilvántartott orvvadászokat vettük elő. Az őrsön három orvvadászt tartottunk nyilván: Hámos István, Nemes András és Ménes Pál süttöri lakosokat. A körülmények szerint gyanúsítottként legkomolyabban figyelembe jöhetett Ménes Pál tehénpásztor, aki a cselekmény elkövetésekor a helyszíntől 2 km-nyire legeltette tehéncsordáját. Alibéjét bojtárja igazolta, a bojtárt azonban nem tartottuk érdektelen tanúnak s így tanuskodását sem lehetett teljes értékűnek elfogadni. Ménesnek olyan lábbelije, amelynek nyoma egyezett volna a gipszöntvénnel, nem volt. Mind a tehénpásztor, mind a bojtárja a kikérdezés során azt állította, hogy 6-án 8 óra tájban a helyszín felől egy lövést hallott. Tovább mentünk tehát. Nemes András kétségtelen alibit igazolt, ezért következett a harmadik orvvadász: Hámos István. Közben azonban váratlan körülmény zavarta meg a nyomozás menetét.

A már kikérdezett bojtárgyerek nemsokára megjelent a szakasparancsnoknál és előadta, hogy előbbi vallomása valótlan. Az igazság az, hogy tehénpásztor gazdája a lövéskor nem volt a csorda közelében, hanem a kunyhó felől menekült. Ennek a vallomásnak ellenőrzése végett a fiút kivittük a helyszínre és felszólítottuk, hogy mutassa meg, hol állt a lövés pillanatában ő, honnan, merre menekült a gazdája. A bojtárgyerek most már ingadozott, majd sírva fakadt és beismerte, hogy ez a vallomása a valótlan és erre a vallomásra anyja beszélt rá abban a hitben, hogy a főméltóságú úrtól ajándékot fognak kapni.

Hámos István több érdektelen tanuval és hozzártartozóival igazolta, hogy 6-án 10 órakor a nagymisére ment és azt végighallgatta. Ezt elhittük neki, azonban ez nem zárta ki azt, hogy 8 órakor — a tehénpásztor és bojtárja akkor hallotta a lövést — elkövette a cselekményt, hazafutott és gyorsan átöltözve, 10 órára a templomba ment. Szükségesnek tartottuk tehát a hajnali óráktól 10 óráig terjedő időre igazolni az alibit. Erre vonatkozólag Hámos előadta, hogy 6-án reggel 5 órakor felkelt, kiment

az istállóba, az állatokat megetette, megittatta, azután bement a lakásába, reggelizett és — mivel rosszul érezte magát — lefeküdt. Vallomását a családtagok megerősítették. Hámos — szerinte — összes lábbelijeit előmutatta, de egyik nyom sem egyezett a gipsznyomokkal. Tagadta azt is, hogy egyáltalán szokott orvvadászni. Láttuk, hogy így nem boldogulunk, más oldalról próbáltunk szerencsét.

Feltűnt, hogy Hámost családtagjai közül a legkonokabban hajadon sógornője, Gergely Anna védi. Éppen ezért kikérdezése után vitéz Kerese csendőrrel átmentünk a lakására és beszélgetés közben a legrészletesebben kikérdeztük arra vonatkozólag, hogy sógora melyik ágyban szokott aludni, 5-én este melyikbe feküdt le, ruháját hová tette, 6-án reggel mikor kelt fel, gyújtott-e lámpát vagy sötétben öltözött fel. Továbbá, hogy aznap reggel ki fejte a teheneket, hol volt akkor sógora, ki itatta a teheneket, hol itatták, a kútnál-e vagy az istállóban, a vízhordó botot ki fogta elől, mikor, mit reggeliztek, hol ült a sógora stb. Már a beszélgetés közben láttuk, hogy sokszor zavarba jut, gondolkodik és mást mond, mint amit a község házán előadott.

Ezután Hámost kérdeztük ki ugyanilyen részletesen. Hámos észbekapott és minden részletkérdésre azt felelte, hogy nem emlékszik rá. Tudtáraadtuk, hogy ha keliően nem nyugtat meg bennünket arról, hogy 6-án nem volt távol a lakásáról, akkor azt kell hinnünk, hogy ő a tettes. Ekkor minden kérdésre válaszolt, természetesen egész ellenkezőleg, mint sógornője. Ezt tudomására isadtuk. Hámos meghökkent, majd azt hangoztatta, hogy nem jól emlékszik, mert kikérdezésünkkel megzavartuk gondolatmenetét. Most már éreztük, hogy ő a tettes, csak bizonyíték kell.

A nagymisére való megjelenése kétségtelenül beigazsárolódott. Úgy okoskodtunk, hogy ha tényleg ő ölte meg a vadort 6-án 8 óra tájban, a helyszínről a nyomok tanúsága szerint kerülő úton, bujkálva jutott a 3 kilométerre levő lakására, útközben a puskát, töltényt és lábbelijét el kellett rejtenie, akkor valószínű, hogy csak jóval 9 óra után érkezett haza s nem sok ideje maradt az öltözködésre, mosakodásra. Valószínű, hogy borotválatlanul ment a templomba, mert sem 5-én este, sem 6-án hajnalban nem borotválkozott. Megállapítottuk, hogy a templomban Hámos mellett Valér Domonkos állott. Valér a kikérdezéskor előadta, hogy a templomban mellette álló Hámos valóban borotválatlan volt. Az ő kérdésére Hámos azt válaszolta, hogy azért nem borotválkozott meg, mert előzőleg nagyon fájt a feje és szédült. Hámost újból kikérdeztük, de konokul tagadott.

A bűnfelek előkerítése végett házkutatást tartottunk Hámos lakásán. Mindössze $\frac{1}{4}$ kilogramm

Aki nem tud és nem tudja, hogy ő nem tud, az bolond, — kerüld őt!

Aki tud és nem tudja, hogy tud, az alszik, — ébreszd fel őt!

Aki nem tud és tudja, hogy nem tud, az botot érdemel, — üsd őt!

De aki tud és tudja, hogy tud, az bölcs ember, — ismerd meg őt!

Keleti mondás

10-es sörétet találtunk. Ennek nagysága nem egyezett azzal, amit az áldozat fejében találtak. Hámos azt adta elő, hogy a sörétet feleségének vette üvegmosás céljára. Arra nem emlékszik, hogy kitől vette. Annak, amit kerestünk, nem volt nyoma.

Tudtuk, hogy Hámos a bűnjeleket jól elrejtette, ezért célravezetőbbnek tartottuk azok származása után érdeklődni. Hamarosan sikerült is a községben egy csizmadiát találnunk, aki előjegyzéséből megmutatta, hogy a gyanúsítottnak fél évvel ezelőtt készített egy pár hátulvarrott borjúbőrösizmát és kijelentette, hogy ezt mindenkor felismeri. A község-házán bemutattuk neki Hámos lábbelijeit, de egyik sem volt azonos az ő munkájával.

A gyanúsítottól megkérdeztük, hogy hova rejtette azt a csizmat, amelyet fél évvel ezelőtt készített a községbeli csizmadiával. Hámos tagadta, hogy neki a csizmadia valaha is dolgozott volna. Erre a szomszéd szobából behívtuk a csizmadiát, majd hazaküldtük anélkül, hogy egy szót is szóljunk volna hozzá. Szakaszparancsnokom parancsára a gyanúsítottnak kijelentettem az elfogását. Hámos ebben a pillanatban megtört és a bűncselekmény elkövetését az alábbiak szerint ismerte be:

November 6-án 5 óra tájban felkelt, sötétben felöltözött, puskáját és töltényeit magához vette és elment a szőlőkunyhóba vadra lesni. 7 óra tájban vadlibákra két lövést tett eredmény nélkül. Les közben két cigarettát szívott el a kunyhóban. 8 óra tájban lépéseket hallott. Kinézett a kunyhó nyílásán és a vadórt pillantotta meg. A vadór rányitotta az ajtót, mire ő meglepetésében szemközt lőtte. Némi tépelődés után futva, a szántásokon keresztül, kerülő úton a községbe menekült. Ütközben a puskát és a töltényeket egy szántásba rejtette, csizmáját pedig a kertek alatt levő répaverem fenekére ásta el. Ezután gyorsan megmosakodott, felöltözött és borotvátlanul elment a templomba azért, hogy alibijét bizonyítani tudja.

A bűnjelek hiánytalanul előkerültek. Ennek a pár csizmának a nyoma azonos volt a gipszöntvényvel.

Hámóst a soproni kir. törvényszék a főtárgyaláson 10 évi fegyházra ítélte. Fellebbezés folytán az úgy a kir. ítélőtábla elé került, ahol 12 évi fegyházra emelték fel büntetését.

A tanúk vallomását nem szabad minden további nélkül készpénznek venni. Csak a helytállóságára nézve megvizsgált és elbírált vallomás lehet további következtetések és elhatározások alapja. A bojtár vallomásának bírálat és ellenőrzés nélkül való elfogadása a nyomozást téves irányba terelte volna.

A hamis tanuzás gyanuja alatt álló egyén leplezésére a legjobb eszköz a részletekre vonatkozó kérdések özönével elárasztani a kikérdezettet. Erre nem készülhetett fel és ezért elveszti lába alól a talajt. De ugyanígy jár a tagadó gyanúsított is.

Ennél a nyomozásnál a bizonyítás szempontjából nagy jelentősége volt annak a pár csizmának, amely a helyszínen talált lábnyomokat előidézte. A gyanúsított a csizmat elrejtette, előkerítésére nem sok remény volt. A járőr — igen helyesen — a csizma holszerzésének kiderítésére helyezte a súlyt és így érte el az eredményt.

Orbán István ny. g. alezredes.

Abban az évben kezdette meg csendőrségi szolgálatát, amely évben — az 1881. évi III. t.-c. életbeléptetésével — a boldog Nagymagyarország területének megszállását az Erdélyből kirajzott magyar

csendőrség befejezte. 1884 augusztus 26-án vétetett fel a szegedi (akkor II. számú) csendőrkerület állományába. E naptól kezdve az összeomlásig ténylegesen szolgált s korra és szolgálati időre legöregebb tagja volt a csendőr gazdasági tisztikarnak.

A kezdet legkezdetén bocsátotta rendelkezésre életét, erejét, tudását, tehetségét a gyermekkorát élő csendőr-intézménynek s nehéz időkben adta azoknak

és hatalmas munkabírásiának kimagasló erőpróbáját. Szolgálati idejének több, mint felét különleges, bizalmi állásban a belügyminiszteriumban töltötte. Erdélyben született s onnan hozta magával a székely faj minden kiválóságát. Halk járású, halk szavú, csendben dolgozó ember volt, sok életbölcseességgel és nagy emberszeretettel megáldva. Amilyen csendben, zajtalanul teljesítette hivatását tényleges szolgálata alatt, éppen annyira visszavonultan és csendben élt nyugállományba helyezése után, élve szép emlékeinek és élve szerető gonddal felnevelt három fiának, akik — a korán özvegyiségre jutott apának — minden büszkesége és boldogsága voltak. A régi nemzedéknek volt rendkívül értékes tagja, aki a mai zavaros és rohanó életben idegenül érezte magát. Egyre hatalmasodó betegsége is nyomasztólag hatott kedélyére, lassan emésztette élete tüzét, mely január 18-án kialudt, gyászba borítva szűkebb családját és tisztelői nagy táborát. Az örök béke hazájába költözött bajtársunk emlékét — aki *Orbán László* őrnagynak édesapja volt — szeretettel és kegyelettel fogjuk megőrizni.

Dr. Preszly Lóránd ny. ezredes.

Elhunyt bajtársunk 1861-ben született Udvarhelymegyében, Bögözön. Katonai szolgálatát a volt brassói 2. közös gyalogezredben végezte. A szegedi csendőrkörület állományába 1894 augusztus 26-án helyezték át, a belügyminiszteriumi számvivőséghez pedig 1901 december 1-én. 1904–1912 között külső parancsnokságnál teljesített szolgálatot — közben hadnagy, majd főhadnagy számvivővé nevezték ki — és 1912 júliusától 1923 júliusáig megint a belügyminiszteriumban teljesített szolgálatot. Százados 1915-ben, őrnaggyá 1923-ban lépett elő. Nyugállományba 1924 január 1-én vonult, de továbbra is szolgálatot végzett a belügyminiszteriumban. Az alezredesi rendfokozatot 1930-ban adományozták számára. Számos kitüntetés kísérte pályafutását.

Január 20-án helyezték örök nyugalomra a farkasréti temetőben a Budapesten állomásozó csendőrtisztikar, ismerősei és tisztelői részvételével kíséretében. Emlékét a csendőrség úttörőinek kijáró kegyelet és tisztelet illeti.

Kérjük azokat az előfizetőinket, akik a lapot megrendelték, de az előfizetési díjat még nem küldték be, a hozzájuk juttatott csekkbefizetési lapon mielőbb tegyék azt meg. Csak egy kis pontosságot kérünk ahhoz, hogy sok fölösleges munkától szabaduljunk.

Azok az őrsparancsnokságok, amelyek lapunkat több példányban kapják és csak egy példányt köttetnek be, a fölösleges példányokat több részre elosztva szalag alatt küldjék be postán, mert a csomagban való küldés sok kiadást okoz nekünk.

Csendőrségi Közlöny 2. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendelet. *Beosztottak:* Viola István gazdasági százados előadótitkár minőségben a belügyminiszterium VI—b. osztály XI. nyugdíjosztályába, *vitéz Dobó Sándor* gazdasági százados előadótitkár minőségben a belügyminiszterium VI—b. osztály V. számvevőosztályába. — *Allandó nyugállományba helyezettek:* Kajcsos János pécsi IV. kerületbeli, Földváry Leó budapesti I. kerületbeli, Bántó János szombathelyi III. kerületbeli, Gellérti János szegedi V. kerületbeli tiszthelyettesek és Sziva Lajos székesfehérvári II. kerületbeli alhadnagy. — *Várakozási illetményekkel szabadságoltattak:* Mészáros Mátyás miskolci VII. kerületbeli, *vitéz Nádudvari Sándor* pécsi IV. kerületbeli tiszthelyettesek, Dózsa János székesfehérvári II. kerületbeli számvivő tiszthelyettes, Tamás László debreceni VI. kerületbeli és Hegedűs György székesfehérvári II. kerületbeli

tiszthelyettesek. — *Érvénytelenítés:* dr. Vad Imre főhadnagy által elveszített szabadságolási igazolványt, melyet a budapesti I. kerületi parancsnokság 568/kt. 1936. szám alatt állított ki és 1936 december 1—14-ig Szegedre volt érvényes, érvénytelenítették. — *Értesítés.* Az 1936. évben megjelent Csendőrségi Közlönyök tartalomjegyzéke ehhez a közlönyhöz van csatolva.

Hindenburg családja a székesfehérvári honvédegyezrednek ajándékozta a nagy hadvezér kardját. A *Hindenburg*-család a 3. honvéd gyalogezrednek, mint a volt császári és királyi 69. gyalogezred utódának adományozta a nagy hadvezér egyik kardját. *Hindenburg* ugyanis a 69. gyalogezred tulajdonosa volt. Január 19-én lelkes ünnepség keretében vette át a 3. honvéd gyalogezred a nagy hadvezér kardját. Az ünnepség a 3. honvéd gyalogezred laktanyájának udvarán folyt le, ahol felsorakozott az egész ezred *Rosztóczy* Emil ezredes parancsnoksága alatt, valamint a helyőrség összes fegyvernemeinek küldöttségei és teljes tisztikara, élén *Böckl József* altábornagy vegyesdandárparancsnokkal. Külön küldöttséggel képviseltette magát a volt 69. közös és a 17. honvéd gyalogezred bajtársi szövetsége. A kíséretében érkező budapesti német birodalmi katonai attasé harsogó kürtjel, majd a zenekar a német és magyar himnusszal fogadta. A német katonai attasé magyar beszéd kíséretében adta át a kardot, amelyet *Rosztóczy* ezredes lelkes beszéddel vett át. Az ünnepséget az ezred díszmenete zárta be. Délben a laktanyában díszebéd volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Dicséretetek. A m. kir. csendőrség felügyelője dicsérő okirattal látta el: *Imrei József* budapesti I. kerületbeli törzsörmsert, mert 16. évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mint járőrtárs, járőrvezető, majd mint őrsparancsnok helyettes, a közbiztonsági szolgálatot mindenkor fáradságot nem ismerő buzgalommal, megbízhatósággal, igen eredményesen látta el. A budapesti I. kerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el: *Balogh László* törzsörmsert v., *Dunafalvi Lajos, Pál András, Tóth Ádám, Karikás György* törzsörmsert, *Galambos Antal, Soós János, Takács Mihály* örmestert és *Balla József* csendőrt, mert a *Kormányzó Úr Ó Főmeltósága* legmagasabb személyének biztosítása körül igen lelkiismeretes, buzgó és eredményes szolgálatot teljesített. — *Nyilvánosan megdicsérte:* *Szentmiklósi József, Varga Gyula* I. törzsörmsert v., *Tanács Ferenc* törzsörmsert, *Kerekgyártó Mihály, Orosz István* örmestert, *P. Molnár József* és *Endrődi János* csendőrt, mert a *Kormányzó Úr Ó Főmeltósága* legmagasabb személyének biztosítása érdekében igen lelkiismeretes, buzgó és eredményes szolgálatot fejtett ki. — *A szombathelyi III. kerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el:* *Bódi János* alhadnagyot, mert 1934 október havában Czibok Vince pecőli lakos, mezőőr sérelmére — Lakatos Pál és négy társa pecőli cigányok által — elkövetett gyilkosság nyomozását, mint szakasparancsnok 76 és fél órán át kiváló szakértelemmel, fáradhatatlan kitartással, igen nagy leleményességgel irányítva, a talált helyszíni nyomokból és következtetéssel levont megállapításokkal, a tettesek elfogása és a bűnlejek biztosításával lehetővé tette, hogy a mindvégig tagadásban levő gyanúsítottak jögerősen elítélhetők voltak; *Tóth Gábor* II. tiszthelyettes, mert 1934 október havában Czibok Vince pecőli lakos, mezőőr sérelmére — Lakatos Pál és négy társa pecőli cigányok által — elkövetett gyilkosság nyomozásánál, mint járőrvezető 156 és fél órán át igen nagy buzgalommal, fáradhatatlan kitartással és teljes odaadással a tettesek kinyomozásában és a bűnlejek előteremtésénél közreműködve lehetővé tette, hogy a mindvégig tagadásban levő gyanúsítottak jögerősen elítélhetők voltak; *Tóth Ferenc* I. örmestert, mert 1934 október havában Czibok Vince pecőli lakos, mezőőr sérelmére — Lakatos Pál és négy társa pecőli lakos cigányok által — elkövetett gyilkosság kinyomozásánál, mint járőrvezető 152 órán át igen

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

nagy buzgalommal, fáradhatatlan kitartással és teljes odaadással a tettesek kinyomozásában és a bűnfelek előteremtésénél közreműködve lehetővé tette, hogy a mindvégig tagadásban levő gyanúsítottak jogerősen elítélhetők voltak. — *Nyilvánosan megdicsérte: Simon József őrmestert és Horváth Ferenc II. csendőrt, mert 1934 október havában Czibok Vince pecőli lakos, mezőőr sérelmére — Lakatos Pál és négy társa pecőli eigányok által — elkövetett gyilkosság nyomozásánál, mint járőrtárs járőrvezetőjét előbbi 156 és fél, míg utóbbi 152 órán át igen nagy szakértelemmel, igen nagy buzgalommal és odaadással és fáradságot nem ismerő szorgalommal támogatta és elősegítette, hogy a tettesek jogerősen elítélhetők voltak. — A pécsi IV. kerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el: Kajcsos János tiszthelytest, mert 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt — ebből közel 9 éven át mint őrsparancsnok — a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor nagy szorgalommal, teljes odaadással és eredményesen működött, alárendeltjeit helyes irányban nevelte, oktatta és befolyásolta. Nyilvánosan megdicsérte: Nagy Sándor VIII. őrmestert, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt, különösen pedig a székszárdi gyalog-tanulmányánál 14 hónapon át mint oktató-segéd igen nagy szorgalommal, kötelességtudással és teljes odaadással működött. — A szegedi V. kerület parancsnoka dicsérő okirattal látta el: Nagy János tiszthelytest, mert mint a kiskundorozsmai őrs parancsnoka, körletében egy tolvajsözetség által 1936. év elejétől hónapokon át folytatódólagosan elkövetett és kiderítetlenül maradt több rendbeli lopás és orgazdaság büntetnének tetteseit nagy szakértelemmel párosult leleményes, hosszantartó, fáradhatatlan nyomozás után kiderítette és tárgyi bizonyítékokkal az igazságszolgáltatás kezére juttatta; Hegyes István törzsőrmestert, mert a fenti bűnesetek tettesének kinyomozásánál és a tárgyi bizonyítékok felkutatásánál, összegyűjtésénél őrsparancsnokát nagy buzgalommal határozottan támogatta és ezáltal nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a megzavart közbiztonsági állapot ismét helyreállt. — Nyilvánosan megdicsérte: Puja György és Ponty Vilmos csendőroket, mert a fenti bűnesetek kinyomozásánál őrsparancsnokukat 119 órán át fáradhatatlan buzgalommal támogatták, mi által nagyban elősegítették a bűnesetek kiderítését. — Intézetparancsnoksági dicséret: A m. kir. I. számú egyesített javító műhely 3. szakaszparancsnoksága értesítése szerint 74. számú Intézetparancsnoksági Parancsával Bajári Sámuel budapesti I. kerületbeli próbacsendőrt csapatparancsnoki dicséretben részesítette, mert mint tsz. tizedes, c. szakaszvezető, ki az újonckiképzésnél két éven át oktatóként eredményesen működött, nagy szorgalmat, kifogástalan és fegyelmezett magatartást tanúsított.*

A f. évi Csendőrségi Zsebkönyv 179. lap-
oldalán elhelyezett hirdetésembé elnézés-
ből eredő nyomdahiba csúszott.

A hirdetés helyes szövege:

MARKOVICS SZILÁRD

okl. gépészmérnök

SZEGED, Tisza Lajos-körút 44. Tel: 30-20

Rádiók • Írógépek • Kerékpárok
legolcsóbban. — Kedvező részletfizetésre.

Vásá-
roljunk

BÚTORT

Steiner és Franknál
KAPOSVAR, FŐ-UTCA 12

Kedvező fizetési feltételek!

A legegyszerűbb és legdrágább kivétel elsőrendű minőségben. Jutányos árak.

SZABÓ JÁNOS volt csendőrtiszthelytest, — aki Mező-
túron született — keressük igen fontos családi ügyben. Állí-
tónlag legutóbb (1923) Szolnokon teljesített szolgálatot. Aki
tud róla, a szerkesztőséggel sürgősen közölje.

Főoktató-végrehajtó. Feltétlenül megbízható és erélyes,
teljesen józan életű, becsületes, jómodorú olyan nyugdíjas al-
tiszttel keresek, aki korszerűen ki van képezve s levente fő-
oktatói, valamint jegyzői *irodai kisegítői* teendők ellátására
alkalmas, gépen írni jól tud. Összes fizetése havi 50 P lenne
s szorgalma szerint némi mellékes. Lehetőleg arcképes és
szolgálati bizonyítványokat is tartalmazó ajánlatok vissz-
portóval „Főjegyző Pocsaj, Bihar m.” címre febr. 6-ig kü-
lendők. Saját költségen bemutatkozók előnyben. Végleges al-
kalmaztatásról járási testnevelési vezetéssel együttesen dön-
tünk. Pocsaj, 1937 január 18. Tisztelettel: Nagy s. k. főjegyző.

SZEMÉLYI HÍREK.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: *Hajnal*
Mihály és *Hegedűs Tóbiás* törzsőrmester v.; A székesfehérvá-
ri II. kerületben: *Pál Antal* tiszthelyettes; A pécsi IV. kerü-
letben: *Demeter Imre* törzsőrmester v.; A debreceni VI. kerü-
letben: *Csoma Károly* törzsőrmester v.; A miskolci VII. kerü-
letben: *Ujvári Imre* törzsőrmester v.

Házasságok kötöttek. *Simon Jenő* II., pécsi IV. kerületbeli
főhadnagy *Hubaffy Csilla-Katalin-Gizella* úrhölgygel kiskun-
halason; A budapesti I. kerületben: *Csomor István* törzs-
őrmester v. *Csiszár Anna-Margittal* Felsőörsön; *Kis Menyhért*
törzsőrmester *Kéri Rózával* Gyomán. — A székesfehérvári II.
kerületben: *Bartha Sámuel* törzsőrmester *Molnár Erzsébet*
Lébényben; *Magyar Mihály* törzsőrmester *Walter Annával*
Fertőrákoson. — A szombathelyi III. kerületben: *Németh Ist-
ván* II. törzsőrmester v. *Glück Teréziával* Batykon; *Horváth*
József III. törzsőrmester v. *Geröfy Máriával* Kisteleken;
Szabó Sándor II. törzsőrmester *Gajdon Juliannával* Sellyén;
Németh Kálmán II. őrmester *Káldi Erzsébet* Szombathelyen.
— A pécsi IV. kerületben: *Szanda Pál* törzsőrmester *Horváth*
Teréziával Fülöpszálláson; *Szabados Jakab* törzsőrmester
Michler Rozáliával Csávolyn. — A szegedi V. kerületben:
Balaton József törzsőrmester v. *Bíró Etellel* Szabadszálláson;
Bárdos Mihály törzsőrmester *Szabó Ilonával* Békésen; *Nagy*
Endre törzsőrmester *Szunyog Rozáliával* Kiskundorozsmán. —
A debreceni VI. kerületben: *Szabó Benjámin* tiszthelyettes
Princzinger Erzsébet Debrecenben; *Gurmai Péter* tisz-
thelyettes *Nyilas Juliannával* Debrecenben; *Madaí Bertalan*
törzsőrmester v. *özv. Szabó Imréné* szül. *Sarkadi Emiliával*
Nagykerékben; *Végvári Albert* törzsőrmester *Tóth Vilma*
Bihartórnán; *Bátori Lajos* törzsőrmester *özv. Nagy Lászlóné*
szül. *Kiss Ágnessel* Püspökladányban; *Czinege János* törzs-
őrmester *Emödi Máriával* Tiszacsegén; *File Gábor* őrmester
Pásztor Mária-Irén Kántorjánosiban; *Demeter Mihály*
őrmester *Delé Julianna-Katalinnal* Fehérgyarmaton. — A mis-
kolci VII. kerületben: *Barta Gábor* törzsőrmester *Bódi Margit*
Amáliával Alsóhangonyban; *Nagy Bertalan* II. törzsörmes-
ter *Albert Erzsébet* Miskolcon.

Családi hírek. Született: *Kossuth József* pécsi IV. kerület-
beli őrnagynak *Lilla* és *Márta* nevű leánya (ikrek). — A bu-
dapesti I. kerületben: *Bagi József* tiszthelyettesnek *Barnabás*
János nevű fia; *Farkas Sándor* tiszthelyettesnek *Éva-Enikő*
nevű leánya. — A székesfehérvári II. kerületben: *Gyirkis*
István számvivő tiszthelyettesnek *Mária-Erzsébet-Terézia*
nevű leánya; *Csizmadia Gábor* tiszthelyettesnek *Iren* nevű
leánya; *Ikváry Sándor* törzsőrmesternek *Sándor-Károly*
nevű fia; *Kárpáti István* törzsőrmesternek *Éva* nevű leánya.
A szombathelyi III. kerületben: *Czinka András* tiszthelyettes-
nek *Zoltán-Arpád* nevű fia; *Horváth József* IV. tiszthelyettes-
nek *Gyula-József* nevű fia; *Dobó Vince* törzsőrmesternek v.
Iren nevű leánya. — A pécsi IV. kerületben: *Pesti István* I.
tiszthelyettesnek *Edit-Márta* nevű leánya; *Bányai József* I.
törzsőrmesternek v. *István* nevű fia; *Keszthelyi* Domokos
törzsőrmesternek *Béla-László* nevű fia. — A szegedi V. kerület-
ben: *Karasz László* törzsőrmesternek *Ilona* nevű leánya;

Cipőt

megbízható minőségben,
elsőrendű kivitelben,
mértányos áron vásároljunk

Pollák

cipő-
áruházában

Pécs

A „Takarékosság” tagja

Irgalmasok-utca

Varga Pál törzsrőmesternek Mária-Gabriella nevű leánya. — A debreceni VI. kerületben: Orosz László tiszthelyettesnek István-Tibor nevű fia; Végvári Mihály tiszthelyettesnek Ibotya-Juliana nevű leánya; Joó János törzsrőmesternek Miklós nevű fia. — A miskolci VII. kerületben: Szőke Sándor törzsrőmesternek Ilona-Erzsébet nevű leánya. — Meghalt: Dr. Boda József budapesti I. kerületbeli főhadnagy József nevű fia Kiskunhalason.

Halálozás. A budapesti gyalog őrs állományába tartozó Erdei József törzsrőmester, január 25-én — a bajtársakkal való szórakozás közben — hirtelen rosszul lett és meghalt. Halálát szívizélhűdés okozta. — Szilágyi Lajos nyugállományú tiszthelyettes 1936 október 17-én Ócsöd községben meghalt.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási áteszizolálásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymutatni. A nyomdai korrektúrárt mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különlenyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-ságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek meg-

rendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszámba szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbellyel mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kitétele felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lapok” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

R. törm. v., Gyula. Nem közlésre való téma. A kép különben jó.

Még egyet. Be kell látnia, hogy ügyetlen volt, rengeteg látszatadatot szolgáltatott önmaga ellen. Szállodai találkozások, hosszas levelezés, szállodai számla kifizetése mind egy-egy súlyos bizonyíték ilyenkor, még ha valóban ártatlan az ügyben. Az az érzésünk, hogy segíteni nem lehet, mert a leveleiben elismert tények mellett a leánynak eskü alatt tett vallomása megnyugtató alap lehetett a bíróságnak a gyermektartás címén peresített igény megítélésére. A per adatait azonban nem ismerjük s így végleges véleményt ügyéről nem mondhatunk. Ügyvéddel kellene a dolgot megbeszélnie s ha biztos benne, hogy a gyermeknek más az apja, talán az újabb élettani kutatások eredményei alapján érvelhetne igazsággal. E kutatások szerint a versejtek minősége alapján a vérésegi összetartozás kérdése megvizsgálható.

Gabonajegy. A felvetett kérdésben csak azt a tanácsot adhatjuk, hogy a türelmetlen hitelező helyett keressen egy türelmesebb hitelezőt, aki egyelőre megelégednék a kamatfizetéssel s nem kívánna tőketörlesztést, vagyis az adósságot konvertálnia kellene. Nem hisszük egyébként, hogy a szóbeli szerződésben megállapított újabb megállapodás valami címen hatálytalanítható lenne. Könnyen lehetséges, hogy egy pénzintézet hajlandó lenne jelzálog-kölcsönt adni s ebből a türelmetlen hitelezőt kifizethetné.

Hűségese előfizető. A gazdaltartozások fizetésének szabályozása tárgyában kiadott kormányrendeletek a „gazdaadósokra” vonatkoznak, vagyis olyanokra, akiknek jövedelmük nagyobb-

Ön által megszabott időre terjedő előlegnélküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bátorek, szőnyegek, matracok és sodronyok, szőnyeg-árak, futó- és ebédiszőnyegek, disztárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágyneműdinasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrássy út 66

A m. kir. csendőrség kedvelt bevásárlási helye

VÉRIES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSÉGI SZAKÜZLET
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

ÍRÓGÉPEK, VÁRRÓGÉPEK, GRAMOFÓNOK, LEMEZEK
RADIÓK, CSILLAROK, VILLAGÓVÁSÁRLÓK, STB. VILLAGÓVÁSÁRLÓK, LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA.
Szakszerű javító-műhely. ● Kedvező fizetési feltételek.

MOLNÁR ARTUR

villanyszerelő és műszerész-mester
Pécs, Széchenyi-tér 15.
TAKARÉKOSÁGI HITELKÖNYVECSKÉRE VÁSÁROLHATÓ. A csendőrség megbízható bevásárlási forrása

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szíjzatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

részben mezőgazdasági munkából származik, vagyis tulajdonképpen a gazdákra, földművesekre, ön viszont csendőr s a 10 hold földje csak mellékes jövedelmet ad. Ezek a rendeletek egyébként az 1933 október 23-ika előtt fennálló jogi állapotokra vonatkoznak s a kedvezményeket 1933 november 30-ig kellett kérni a kir. járásbírósnál.

Törzsgazdasági hivatal, Szeged. A kért hiányzó számokat elküldtük. Az 1924. évi tartalomjegyzék az 1925. évvel együtt van s valószínű, hogy az 1925-ös évfolyamnál meglesz. A többi kért tartalomjegyzékből nincs tartalékpéldány.

Bugac. A szakácsnő megbetegedése esetén a közgazdálkodás vezetője (mint munkaadó) egy munkaadói igazolvány (egynevezett beteglap) első részét kitölti, a második részét a Társadalombiztosító ottani orvosa tölti ki, aki a szakácsnő munkaképtelenségét megállapította, illetve aki annak ágyban fekvést rendelt el. Az így kitöltött munkaadói igazolványt az illetékes kerületi betegsegélyező pénztárnak kell beküldeni és kérni attól, hogy a szakácsnőnek illetékes táppénzt annak küldje meg. A munkaképtelenség esetére a szakácsnőnek sem fizetés, sem ellátás nem jár, tekintettel a táppénzre. Ennek ellenében a helyettesítésére felfogadott személy bérét a közgazdálkodás köteles fizetni és nem a szakácsnő.

54.345. A legénység fizetési fokozatba való sorolására kiadott legutolsó rendelet az 1935. évi október 7-én kelt 145.737. VI. c. 1935. számú B. M. rendelet. Ennek alapján a törzsrömszert várakozási ideje: 2 év. Újabb rendeletről, amely ezt az időt meghosszabbította volna, nem tudunk. Kihallgatáson kell kérnie ügyének rendezését.

Kolozsvár. 1. Megfelelő minősítéssel nem adhat be nő-sülés engedélyezése iránti kérelmet. 2. Mindent részletesen jelenten az őrsparancsnokának s a legközelebbi szemlénél a szárnyparancsnok úrnak.

19.044. A nő-sülés iránti kérvény beadására csendőr rendfokozatú is jogosult, ha az előírt életkort eléri.

Hegedű. Ellopni csak idegen dolgot lehet, a segéd tehát saját munkakönyvének ellopásával nem vádolható meg. Nem látunk büntetőeljárásról, viszont azonban a segéd volt munkaadóját feljelenheti rágalmazás miatt.

Mészáros Sándor őrm. Nincs büntetőeljárás.

Török István ny. törm., Ujszász. Körülbelül 33 év 7 hó beszámítható szolgálati ideje van. Azért mondjuk körülbelül, mert pontos adatokat nem írt.

Igazságszolgáltatás. Csinos kis ügy. Derekasán belenyúlt, bizonyára lesznek fejleményei. A 20 filléres bélyeget lapunk javára írtuk.

Komárom. Az apa szolgálatteljesítés közben halt meg, ezért annak idején a Máv bizonyára gondoskodott családjáról, most már nem lehet újabb kötelezettség teljesítését kívánni tőle. Ha az üzletvezetőnek nem tudott állást adni, a kereskedelemügyi miniszter úr sem igen adhat, de azért megpróbálhatják. A mai világban minden lehetőséget végig kell járni, de úgy is érezzük, hogy volna ebben a kérdésben, ami méltánylást érdemel.

Kutas. Katonai szolgálati idejének beszámítását kérje a belügyminiszter úrtól (VI. b. osztály). Az 1921. évi XXXII. t.-c. 5. §-a szerint Önnél ez, aki 1934 jan. 1-e után került nyugállományba, beszámítható minden tényleges csendőri, próba-csendőri és katonai szolgálati idő, tekintet nélkül a közbeeső időmegszakításokra.

Érdemes-e várni, 7391. Az előléptetési feltételek egyike a „jó” minősítés. Nem tudjuk: megvan-e Önnél ez, de azt hiszünk: aligha. Akinek annyi fenytése van ilyen rövid idő alatt, azt nem lehet „jó”-nak minősíteni. Azt ajánljuk, hogy inkább azon gondolkozzék: érdemes-e megszelidülni. Mert hogy bántalmazni nem volt érdemes, azt Ön is láthatja és érezheti most már. Kitartás, ezt kiheverheti, ha lehiggad.

Szorgalmas munkás. 1., 2. Lexikonban felelünk. 3. A Gy. Gy. Szab. II. füzet régi 161. pontja azért maradt el, mert az új 156–158. pontjai újonnan és másként szabályozzák az ott írtakat.

Tudni jó. „Kutas” jelige alatti üzenetünkben tájékoztatást kap.

Kitartás. 1. Csendőr-rendfokozatú is beadhatja nő-sülés iránti kérvényét. 2. A várakozási idő attól függ, hogy mennyi a nők létszámában engedélyezett 30 százalékra az üres hely. 3. Újabb felvételek valószínűleg tavasszal lesznek. A január 15-iki lapot elküldtük.

Jó munkát. A betöltött 8 év szükséges az előléptetéshez. Ön tehát májusban nem léptethető elő.

Balaton. 1. Nem az Ön hibájából történt, hogy újabb nő-sülési kérvényt nyújtott be. Az új rendelkezés szerintünk határozott lehetőséget ad arra, hogy a régi sorszámat kapja meg. Hivatkozással az új szabályzatra, kérje. Kérelmében részletesen írja le esetét úgy, amint nekünk megírta. Örül-nénk, ha oly nagy csalódás után megnyugodna és mielőbbi házassággal az emléket is eltemetné az ilyen gyönyörűséges, hű mátkának, akinek csak addig jó a csendőr, amíg „ma-gasabb parti” nem jelentkezik. Örüljön, hogy megszabadult tőle. 2. Névváltoztatási szándékával nem értünk egyet. Neve jó magyar hangzású és meg vagyunk róla győződve, hogy Ön eddig is becsületet szerzett annak. Akik Önt neve miatt bosszantják, azok nem komoly emberek, ne engedje magát ilyenek által befolyásoltatni. Miután kimondottan jó hang-zású a neve, maradjon meg vele. De ha mindenképpen meg akarja változtatni, különösen a másodszorban említett in-do-kálással kérjen másikat. Talán meg is adják.

Dárius. 1. Ha úgy áll a helyzet, akkor nem lehet az asz-szony és az Ön vallásfelekezete szerinti templomban eskü-d-niük, hanem máshol. Egyiküknek felekezetet kell változtat-nia. Ez is természetesen egyházi esketés, amelyről az íga-zolást fel kell terjeszteni. Elhatározása előtt lelkészét is hal-gassa meg. 2. Ha családja hagyományai alapján úgy gon-dolja, hogy valamikor nemességet kaptak és erről szeretne bizonyosságot, írja meg az adatokat, készséggel segítünk.

P. J. tthts. Örülünk, hogy sikerült.

Akna. Igen, a csendőr-rendfokozatúra is vonatkozik.

Szabadka. „Akna”-üzenetünk Önnek is szól.

DEHMAL
ZONGORA,
PIANÍNÓ,
HARMÓNÍUM

BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 19

Több évi hitel. Szállítás, csomagolás díjtalan. Állami alkalmazottaknak nagy fizetési kedvezmény. Keresztény vállalat. Az ország legnagyobb szaküzlete.

Újrendszerű butorhitel!

A magyar kir. csendőrség tagjai lakásukat berendezhetik.

Váltó és eltele nélkül 30 evenlő havi részletre,

vagyis minden 100 pengő után 3.33 pengő részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK BUDAPEST, VII., WESSELENYI-UTCA 18. SZÁM.

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

Újpesti Fém-és Lószerszámvereték Gyár

Lőrincz-utca 21-23.

Telefon :
2-954-38.

Előírással sarkantyúk és az összes hadfelszerelési csatok állandóan raktáron!

Vác. Nem kell az „Ehhez” rovat alatt a hátrálékos összeget feltüntetni, mert az már nem illeti a volt közigazdálkodást. Eljárásukra a Cs. 20. Ut. 80. pontjában írtak az irányadók.

Öreg nyugdíjas, Csanádpalota. Mindaddig, amíg a csökkentési (szanálási) rendeletek érvényesek, tulajdonképpen nem emelkedik. Célszerű a 65. életév betöltését legalább két hónappal előtte bejelenteni a Büm. VI. b) osztályának a nyilvántartó gazdasági hivatal útján. A bejelentéshez csatolni kell a születési anyakönyvi kivonatát, vagy valamely hatóság által kiállított olyan okmányt, amely a pontos születési időt tartalmazza.

Oláh esendőr. Olvassa el előző számunkban „Dan” jellegű adott üzenetünket.

Honvéd. Akik egészségügyi szolgálatot teljesítenek, azokat nem veszik át a csendőrséghez. Nekünk csapatkatonának kellene.

Hadtáp. A katonai nyugdíjtörvényben a szolgálati időre alsó életkorhatár kijelölve nincsen, ezért a katonaságnál stb.-nél a 18. életév betöltése előtt teljesített szolgálatot is be kell számítani. Kérje őrskihallgatáson a megfelelő igazolások mellett a nekünk megírt katonai szolgálatának az anyakönyvében leendő tárgyalását. Szeretnénk az elintézésről értesítést kapni.

Ludovika Akadémia. Neveltfiát, aki államköltség helyen van a Ludovika Akadémián és aki családi pótlék élvezetében nem áll, ellátottnak kell tekinteni. Mint ilyen családtag, a családfő jogán a félárú jegy váltására jogosító arcképes igazolványra igényt nem támaszthat. Saját jogán ellenben igénye van, azaz a fiának külön kell azt kérni az akadémia parancsnokságtól, amely megfelelő igazolást ad s annak alapján az igazolványt megkapja. Hogy lehet az, hogy a fia ezt nem tudja?

Balaton. Ismételtén megüzentük, hogy aláírás nélküli levelekre nem válaszolunk. Üzeneteink első, feltűnőbb betűkkel szedett hasábjai tartalmazza ezt a figyelmeztetést. Ott azt is kérjük, hogy a hozzánk forduló jellegt is írjanak nekünk. Igazán nem lehet senki részére teher vagy fáradság, ha e kívánságunkat teljesíti. Ismételte meg a kérdéseit és írja alá a levelét.

Erős vár. 1. Lexikonban felelünk, 2. Szintén.

H. M. t. őrm., Solymár. A Kúriánál büntetőügyekben négy büntetőtanács ítélkezik, öttagú tanácsban. Önnek van igaza. Abban viszont nincs igaza, hogy a csendőr ellen elkövetett bántalmazás bármikor is hatóság elleni erőszak büntetése. Onnan ered a tévedés, mert Ön még mindig a Btk. 165. §-át tekinti alapnak, jóllehet azt hatályon kívül helyezte az 1914. évi XL. t.-c. Hatályon kívül helyezése által megszüntetnek kell tekinteni a 165. § életbenléte alatt alkotott döntvényeket is.

M. 1886. 1. A régi szép nemesi név átvételét kérelmezze az 1933. évi július 15-iki Cs. K.-ben közzétett 46.096/eln. VII. c) 1933. számú körrendelet alapján. Annak 3. pontja alapján lehet reménye. 2. Nem elég az, amit erről írt. Írja meg, hogy

Szőnyeg, vásson, kelengye, szövet, selyem, paplan, függöny. stb. szükségleteinket bizalommal beszerezhetjük

KERTÉSZ MANÓ

cégnél. K^ÖPOSVÁR, FŐ-UTCA 13. (megyeházzal szemben)
Mélynyos árak mellett kedvező fizetési feltételek. — Lehelismeretes postai kiszolgálás!
Levelezőlap-hívásra megbízottam mintagyűjteményemet bemutajta.

Új és újjáalakított

író- és számológépek
HEGEDÜS Budapest, Szabadság-tér 7. sz.
Telefon: 12-32 90.

névszerint melyik az a község, ahová költözni akar. Különben a csendőrségi nyugellátásról c. könyv (Kádár Gyula g. őrnagy kiadásában) ad erről tájékoztatást.

Tisza. 1. A legénység előléptetésére vonatkozó rendelkezések szerint nem tartoznak a szakszolgálatot teljesítők állományába a rádiós szolgálatra beosztottak. Tehát díszöltözetben olyan kardot viselnek, mint a csapatállományúak. 2. Arra kíváncsi, hogy az „és” és a „s” kötőszócskák előtt kell-e vesszőt tenni. Ezek kötőszócskák, azaz két mondat, két szó közötti kapcsolatnak a kifejezői. Már csak azért sem volna okoszerű ilyen helyeken való használatuk. Ez a mi véleményünk azzal a megjegyzéssel, hogy ha a bajtárs a által mondott szabályok szerint kellene mégis tenni vesszőt és mi mégsem tesszünk, nem vétünk a magyar helyesírás ellen. Mi azért mondhatjuk ezt bátran azoknak a bizonyos szabályoknak a megtekintése nélkül is, mert a legutóbb kiadott iskolai könyvekben is ilyképpen vannak írva az „és” szócskákhoz kötött mondatok. Már pedig e könyvek a közoktatásügyi minisztérium tudtával kerülnek forgalomba. Ha e legfelsőbb hely ezt jónak találta, elfogadhatják önként is. Sokan szenvednek ebben a „vesszőbetegségben”. Ha kell, ha nem: minden harmadik szó mögé odahúznak egyet. szétszabdálva ezzel mondatok egységét, értelmét. Olvasás közben aztán az értelem nem győz bukdácsolni ezeken a göröngyökökön. Megjegyezzük még, hogy e téren a nyomdász-műhelyzetben is hadilábon állunk, közülük is sokan vesszőimádók, nem győzzük irtani. Ez az oka, ha nálunk is itt-ott fölösleges vessző van.

Farka-kutva. A rendeletet csak az alispánok kapták. Ha a területileg illetékes alispáni hivatal székhelyén levő őrsöt felkéri, bizonyára megszerzi Önnek, ha nem kapták volna meg azt Önök is a főszolgabíró útján. Ha megvan a rendelet és nem elég világos, küldje be hozzánk, illetékes helyen készséggel utána járunk a kétes részek tisztázásának.

Március. Az 1933/14. Cs. K.-ben megjelent szabályozásban említés van az 1932/13. Cs. K.-ben megjelent alaprendeletéről. Ha a kettőt összeveti, megtudja, hogy felesége után mennyit lehet elszámolni a javadalmazás terhére. 2. Elbeszélés-pályázatunkra beküldött dolgozatát a jobbak közé soroltuk, amint az az 1934. évi március 15-iki számunk pályázat-rovatában olvasható. Ugyanott azonban azt is megtalálja, hogy „természetesen nem minden dolgozat alkalmas a közlésre...” Ezek közé tartozik az Öné is. Nem azt jelenti ez azonban, hogyha van mondanivalója, ne keressen fel bennünket ezután is. Mindenkit szívesen látunk, „fésülünk” is, ha kell.

Tényleges 38. Kérve nyelni kell a családi pótlék folyósítását a belügyminiszter úrtól. (VI. b) osztály.) Visszamenőleges

Franck

pótkávé vég...

a magyar mezőgazdát,
a magyar munkást,
a magyar ipart segített!

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-161

EBEDLŐSZÖNYEGEK P 28-161

Fotelagyak, paplanok, vasbutorok, futószőnyegek, lehelerművasznak, ruhászövegek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árendérmény!

Triumph írógépek

a legmegbízhatóbbak, elküldjük postán kipróbálásra.

Vezérképviselő: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 1.

folyósítást kérni nem lehet. Milyen visszavételi kérvény bélyegilletékessége felől óhajt tájékoztatást?

F. L. esendőr, Sárospatak. 1935 december 9-én 6 pengőt, 1936 június 27-én szintén 6 pengőt küldött be csekken. Ezzel a két összeggel előfizetése 1936 január 1-től 1937 december 31-ig rendben van. A most beküldött 6 pengőt 1938. évi előfizetésére jegyeztük elő. Hogy miért küldte, azt mi nem tudhatjuk. Tőlünk sem felszólítást, sem befizetési lapot nem kapott és a lap küldését sem szüntettük be. Nem értjük a levelét.

KÉZIRATOK.

64090. Szép emléket írt le, mert van-e szebb emléke a katonáembernek, mint az, amikor félig idegenben, de egészen ősen szívesen látott vendég volt valahol messze az otthon-tól. A megírás azonban most nem sikerült. Látszik, hogy sokat olvas, megvolna az alap ahhoz, hogy kellő figyelem-neveléssel elsajátítsa azt a színvonalat, amely nekünk meg-felel. Írásait szívesen látjuk mindig.

Milota. A esendőr, akiről írt, hitelbe hozatott bort, mert pénze nem volt. Már ezért sem érdemes róla írni. Egyébként pedig a tréfa során olyan dolgokat engedtek meg maguknak, ami komoly emberhez nem illik, semmi szükség ennek lapunk hasábjain való ismertetésére.

Ökrös törzssörmester. A nyomozó-osztály nyilvántartást vezet a büncselekmények elkövetési módjairól, jelentse oda ezt a kétségtelenül érdekes esetet, így a leírás nem használ-ható. Üdvözljük örömmel lapunk írni akaró, szerető és tudó táborában. Máskor is szívesen látjuk.

P. L., Nyiregyháza. Az érdekes esetek leírásából kiérzik az átélés. Sorrendben közölni fogjuk, szívesen látjuk máskor is az írásait. Egészen egyéni ötletességeit a nyomozásban meg-dícsérjük.

Toponár. Ne higgye, hogy minden beküldött cikk alkal-mas a közlésre. Ezt az Ön cikkeire vonatkozólag megüzentük az 1936. évi szeptember 1-i számunkban is. Az 1935. évi november 15-iki számunkban viszont megüzentük, hogy az akkoriban beküldött írásait sorrendben közölni fogjuk. 1936 januárjában az egyik sorra került, a másikat most közöltük a egy harmadik várja az alkalmat, hogy helyet szorítsunk neki. E szót: „szorítani”, szószerint kell venni, annyira el vagyunk látva cikkeikkel. Ezekből természetesen elsősorban a szakeikkeket közöljük s csak azután keríthetünk sort a visszaemlékezésekre. Láthatja, hogy a tanulságos nyomozá-sokat soha, a lexikont csak legkritikább esetben engedjük el, mert a esendőr gyakorlati életének ezek adják a legfontosabb tanulságokat és tájékoztatásokat. Lapunk első felében közölt szakeikkeink viszont szintén elengedhetetlenek, mert a tovább-jutás, az önképzés, a haladás céljait szolgálják. Hát csak türelem. Másoknak is vannak érdekes mondanivalóik és illik másokat is meghallgatni. „Fellebbezése” kését közvetlenül hat, de bizonyára jószándékú, így aztán rendben van a dolog.

Dr. B. Zs. Bpest. Sajnáljuk, de levélben nem válaszolunk. A kéziratot kivételesen visszaküldöttük, megjegyzéseinket megtettük azon, a cikk tárgya időszerű, viszont a szükséglet kereteit mi ismerjük s megjegyzéseinkkel ennek akartunk kifejezést adni.

Bűnöző nők.

Írta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos
(Berlin). (3)

— Valóban hölgyeim, ez szép színjáték kíváncsiságuk kielégítésére. — Határtalan hiúsága erőt adott neki ahhoz, hogy az utolsó pillanatig gögös és méltóságteljes maga-tartást tanusítson.

Ez mély benyomást tett a népre s miután a márkinőt lefejezték és testét nyilvánosan elégették, a néptudatban szentet megillető helyet foglalt el, ami az akkori idők babonás műveletlenségével magyarázható. Halála után félel-mes mérgezési bűnhullám keletkezett s ezt csak évtizedek múlva sikerült kiirtani.

A párisi jósnő.

Degrais ügyésznek jutott különben az a feladat is, hogy kinyomozzon egy hasonló esetet, amely röviddel Brinvillier márkinő kivégzése után egész Párist félelemben és nyug-talanságban tartotta.

A Faubourg St. Germain düledező házainak egyikében betörők és egyéb földalatti nép között lakott egy középkori félelemmel tisztelt és babonával övezett jósnő.

Képességeinek igen nagy híre volt, mert előtte még senki emberfiának nem sikerült eseményeket és történeteket olyan borzalmas pontossággal megjósolni, mint az Madame Voisinről hírlét.

Nappal a kísérteties hajlék, melyben a banya borzalmas piszok között élt, kihaltak látszott és az emberek elkerülték. Éjjel azonban, mikor a veszélyes környéket tulajdonképpen mindenkinek el kellett volna kerülnie, a jósnő piszkos bar-langjában fantasztikus élet kezdődött. Letévedett kőlépeső-kön sötét alakok suhantak fel Madame Voisinhez és a bő körköpenyek fényes formaruhákat és elegáns női öltözékeket takartak. A boszorka piszkos konyhában guggolt, ott fogadta vendégeit és ott jósolt nekik jövőjükről. A párisi társasá-gokban egy ideig valósággal a jó modorhoz tartozott, hogy az emberek Madame Voisint felkeressék, vele jósoltassanak vagy életük folyását és sorsukat a jósnő segítségével a kívánt irányban befolyásolhassák. Mikor azonban a boszorka néhány nem kívánatos politikai perbe is belekeveredett, senki

FEHÉR BÉLA m. kir. államasuti óras
ÓRA-, ÉKSZERÜZLETE ÉS MŰHELYE
SZOMBATHELY, KÖZSEGI-UTCA 8. SZÁM ALATT
Kívánatra vidékre választékot vételkötelezettség nélkül küldök.
Előnyös részletfizetési feltételek.

MERCEDES IROGEP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGEP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24

**TELEPES ÉS HALÓZATI RADIÓK
GRAMOFONGÉPEK ÉS LEMEZEK
CSILLÁROK** Részletre is legolcsóbban. Cserakölő.
Reich Miklós cégnél
Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. szám. Nagymező-utca sarok.
Kérje a legújabb árjegyzéket!
A m. kir. esendőrség és rendőrség tagjainak árengedmény.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V. Eötvös-tér 1 Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyen-ruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

sem akart többé róla semmit sem tudni, titkos közönsége azonban napról-napra szaporodott.

Ha nyíltan nem is merte senki kimondani, a köztudatban Voisin mégis úgy szerepelt, mint specialista olyan esetekben, mikor nem kívánatos egyént kellett az útból eltéríteni. Látogatóinak zóme is ilyenekből adódott, gazdag, de türelmetlen örökösökből, gyűlölködő, boldogtalan szerelmeseiből, vagy bosszúálló egyénekből, szóval olyanokból, kiknek valaki nem kívánatos ember zárta el további boldogulásuk útját.

A meg nem értett asszonynak a gyűlölt házastárs közeli halálát jósolta és a haláleset szinte órára bekövetkezett. A nagy vagyon, mely után kapzsi örökösök nyújtották ki mohón kezüket, szinte órai pontossággal abban az időpontban vált esedékessé, amikor azt Voisin kimondotta.

A jósnő vendégkőre leginkább nagyon vagyonos emberek közül állott, akik az öreg Sybilla költséges tanácsait nehézség nélkül megfizethették. A jóslásokat mindig sok hókusz-pókusz előzte meg és a szellemidézéseket rendszerint titkos fényhatások kísérték. A borzalmas környezet hatása alatt a félelmetes megjelenésű öreg boszorkánnyal szemben a látogató csakhamar beadta a derekát és a boszorka megmagyarázhatatlan hatalma lehetővé tette, hogy klienseit minden kigondolható módon megzsarolhassa.

Viszont Voisin mindenre kapható volt. A kliensek gyakran sejtették az egyes események között történt valódi összefüggést, amelyik csak bűnös úton jöhetett létre, egyesek azonban továbbra is sziklaszilárdan meg voltak győződve jóslása hiteles voltáról. A gyengébb lelkiekre különösen nagy hatást tettek azok a titokzatos jelek, amelyek egyes személyek megjósolt halálát megelőzték. Így például egyik nap a gazdag rokon elmúlása előtt egy szekrény eldőlt jelezte a türelmetlen örökösöknek a bekövetkező halált. Más alkalommal a jóslás szerint a megúnt hitvesnek halála előtt egy levelet kézbesítenek, amit órapontossággal meg is kapott s nem sokkal később már nem volt az élők sorában.

Degrais ügyész később kikutatta, hogy Voisin egész seregnyi cinkostárssal dolgozott. Ha valamelyik kliensének

valamely személy halálát megjósolta, az illetőt az áruház cinkostársak megkörnyékezték és ördögi módon keresztülvitték, hogy valamilyen módon mérget kapjon.

Az előkelő házak gazdáinak komornái és komornyikjai voltak a Sybilla eszközei és bűnségei. Ilyen tömeges megmozdulás mellett, mely nagyban emlékeztet a mai amerikai gangsterek szervezett üzemleire, érthető, hogy a hatás kedvéért előre megjósolt mellékkörülmények perenyi pontos sággal bekövetkeztek és ezzel Voisin hírneve magasra szökött.

Lehetetlen volt a félelmetes banya ügyeit kinyomozni, mert kitűnően értette, hogyan kell előre tudott mérgezőes haláleset nyomait eltüntetni és hasznavehetetlenné tenni. Degrais többször megkísérelte, hogy ezt a boszorkányfészkét kifüstpölje. Sejtette, hogy a párisi előkelő társaságok tagjai között előforduló számtalan haláleset és a jósnő manipulációi között feltétlenül összefüggés van, de a tettenérés sohasem sikerült. Voisin mindig már jó előre híradást kapott, hiszen cinkosai százával éltek körülötte a hozzávezető utcában a Faubourban (külvárosban).

Hogy a külteki esőselék által hálószerűen körülvevő és biztosított Voisint meglephesse, Degrais különös eselhez folyamodott. Egyik nap három betörőt hajszoltak a városban keresztül. Kettőt közülük nagy feltűnéssel és kiabálással sikerült is elfogni, a harmadik azonban (Degrais állította: ben) egérutat nyert és sikerült a Faubourban eltűnnie. Üldözött egyének felbukkanása szinte napi eseménynek számított ott, az emberek is szívesen segítettek nekik és szorgalmazták, hogy minél előbb tovább álljanak, mert keresésük sok nem kívánatos rendőri zaklatást eredményezhetett.

Degrais kollégáit nagy hűhóval hajszolták és el is fogták, Degrais maga azonban Voisin házába menekült. Itt azonban valamit mégis megneszelték és Degrais megint eredmény nélkül távozott, azonban most már nem tágitott.

Nagyszabású razzliát rendezett, a régi Párisban az első ilyen a maga nemében és nagy rendőri felkészültséggel bezárta Voisin házában a környékét és százával fogdosták össze a kétes alakokat sötét folyosókban és az alvilág titkos csatornáiban, míg végre magát Voisint is megtalálták a viskó egyik eldugott kamrájában. Az átkutatásnál Degrais egy névjegyzéket talált, mely az összes látogatók nevét tartalmazta, tehát az összes szereplőkre fény derült, akiknek Voisin valaha segített.

A feljegyzések pontossága alapján sikerült egy esomé halálesetről kideríteni, hogy az illetők gyilkosság áldozatai voltak. Páris izgalomban reszketett, a szigorú törvénytől az összes résztvevőket kíméletlenül felelősségre vonta és a hóhér véres munkája esztendőig tartott. Hosszadalmas tárgyalás után Voisint nyilvánosan elégették és bűnbánó Magdolnaként fejezte be életét, de a botrány nőttön-nőtt. A főbenjáró bűnösöket, még ha a legmagasabb körökhöz is tartoztak, kínzókamrában kérdezték ki és kíméletlenül kivégezték, ha az ölési szándékot bizonyítani sikerült. Degrais a királyi ház rokonságával sem tett kivételt és ő volt az egyedüli ember, aki a mindenható napkirályt rá tudta venni, hogy még királyi háza tagjait is kiadja a bíróságnak. A nép tombolt és dühöngve követelte a vétkesek megbüntetését. Hogy az érdekelt körök mennyire reszkettek Degraistól, kitűnik egy akkori kis epizodból.

A makói m. kir. csendőrtanulmányozó állandó vásárló helye!

SÁNTHA JÁNOS

órás és ékszerész

ÓRAK, ÉKSZEREK, ajándéktárgyak, evőeszközök stb. nagy raktára. Kedvező fizetési feltételek!

MAKÓ

Főter. a város-háza mellett.

Szállítás vidékre is.

A csendőrnei nélkülözhetetlen
óra- és ékszereműt a

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi rt.-nál
Budapest, IV, Eskü út 3. vásárolja!

Részletfizetési kedvezmény!

**A CSENDŐR
VÁSÁROLJON**

MÁRER

**EGYENRUHÁZATI
INTÉZETÉBEN
BUDAPEST**

**VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.
TELEFON: 1-395-28**

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

45 év óta fennálló szakképzett
egyenruhásabóság és sapkaműhely

N. N. márkinő neve is előfordult a jósnő nevjegyzékében. Mióta ezt megtudta, állandó rettegésben és szorongásban élt és rémálmaiban folyton Degraist látta poroszloí kíséretében bevonulni a palota kapuján.

Egyik reggel egy embert jelentettek, aki nem hagyta magát elküldeni, hanem nyakasan ragaszkodott ahhoz, hogy a márkinő elő bocsássa. A visszatérő komorna kérdésére azt felelte: „Degraistnak hívnak, különben is a hercegnő ismer engem.” A márkinő körül forgott a világ, becsukatta az ajtókat és jajgatva futott férjéhez. A jósnőnél csak egy kebel-szépítő erős kozmetikai szert rendelt. A jótanácsnak tehát nagy ára lett... Közben az ajtó előtt a vizsgálóbírónak nézett ember egyre türelmetlenebbül követelte beocsátását. A márki kétségbeesve járt fel-alá a termekben és alig tudta a haját tépő asszonyt visszatartani attól, hogy az ablakon kiugorjék. Hosszas huza-vona után a márki elhatározta, hogy szemébe néz a rettegett ügyésznek. Beocsátatta és akkor derült ki, hogy az illető azonos egy Degrais nevű kisiparos-sal. Ennek a nevére persze nem emlékeztek, feledésbe ment követelését jött behajtani. A névazonosság kishíján a márkinő életébe került.

Régi adatok szerint Voisin esetével kapcsolatban 500 embert végeztek ki, akik között a királyi házhoz és a legmagasabb arisztokrata körökhöz tartozó 45 embert a kínzókamra borzalmai után elégették. Az emlékezetes per után két év múlva Degrais is meghalt. Széltében-hosszában azt beszélték, hogy merényletnek esett áldozatul, az elítéltek egyik hozzá-tartozója mérgezte volna meg. Arról is suttogtak akkoriban, hogy királyi parancsra tették el alól, mert túlsokát tudott, de ez valószínűtlennek bizonyult.

Gesche Gottfried.

Minden időben, még rendezett állami viszonyok között is akadnak bűnöző szörnyek. Egy ilyen emberbőrbe bujt szörny volt Gesche Margaretta Gottfried. Rőla lesz alább szó, az ő bűnügyét fogjuk felgöngyölíteni, amelyik nem olyan erkölcs-telen időkben keletkezett, mint az imént elbeszélte francia-or-szági méreggyilkosságok, hanem a szenteskedés és jólelkű-ség mezébe rejtett erkölcselenség volt.

Gesche Gottfried a legborzalmasabb bűnöző, akit valaha Németország létrehozott. Kíméletlen és vérszopó vampyr volt.

Mint a keresztény emberbaráti szeretet mintaképe, mint ajátatoskodó, jótékonykodó angyal és emberfölötti lény, egy város tiszteletét, szeretetét és ragaszkodását kiérdemelte egészen addig, míg rémtetteiről le nem aántották a leplet és bíró elé került.

„Valósággal kéjelegtem, ha valakinek mérget adhattam, nyugodtan aludtam és ezek az aljas cselekedetek sohasem bántották lelkiismeretemet. Ösztönszerűleg irtózik az ember a gonosztól, én ezt nem mondhatnám magamról. Képes voltam örömmel gonosz cselekedeteket elkövetni.”

Ez Gesche Gottfried vallomása, aki Brin-villier kivégzése után mintegy 100 év múlva egyszerű, de jómódú brémai pol-gáremberek leányaként látott napvilágot.

Atya nyugtalan vérét örökölte. Az öreg Timm fiatal korában — még mielőtt Brémában letelepedett — sok eszeve-szett csínynek volt értelmi szerzője és végrehajtója.

(Folytatjuk.)

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Ma-gunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

Triumph — Olympia — Royal írógépek képviselője. Vétel — Csere — Kellékek
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fiz. feltételek
Írógép-szolgálat
Kaposvár, Kossuth Lajos-utca 2. szám

Prágai sonkát fillérekért

készíthet az ügyes háziasszony házilag, ha a nyers sonkákat 3sonka védjeggyel sonkapáccal pácolja. Hentesre grátis megfűstöl. Ár 50 f és P 1.50 Kapható fő-zerúzetekben, gyógyszer-tárakban és drogériákban. Ha nem kapja, forduljon CZAICH drogériához, Budapest, VIII. Lőzsef-utca 81. Mátyás-tér sarok. Nyúl- és vadhúspác 24 fill. Vidékre pos-tán szállítok.

Karácsonyi pályázatunkon

arra a három kérdésre kellett felelni, hogy mit adott Jézus az emberiségnek, mi az oka annak, hogy még a templom-kerülő ember is érzi a karácsonyi ünnep melegét s hogy miért nem szabad az emberiségnek Jézus tanításától eltántorodnia.

Most már a második ilyen tárgyú pályázatunkon tapasztaljuk, hogy bajtársaink szívesen foglalkoznak hasonló kérdésekkel. Kiemelkedően sok pályamunkát kaptunk s a kérdésre alapjában véve minden pályázó jól megfelelt. Legsívesebben közölünk az egész pályázati anyagot, mert mindenki megérdemelné, hogy egyszerű szavakkal leírt tiszta hite és józan, emberséges gondolkodása helyet kapjon lapunkban, erre azonban kevés a hely. Ezért a legjobb pályázatok között sorsolás útján választottuk ki azt, amelyiket alább közlünk. Ezek szerint Farkas István püspökladányi őrsbeli őrmester a pályázat nyertese. Pályamunkája a következő:

1. Az emberiség a legrégibb időtől kezdve állandóan kereste azt a kapcsolatot, mely őt összekösse az örökkévalósággal. Keresett olyan lényt, mely mindig él, mely soha el nem múló s mellyel ő is valamilyen közösségben van. Keresés közben az emberiség egyrésze akkor talált helyes útra, mikor bálványait elhagyta s ezek helyett a láthatatlan Istent ismerte meg. Tovább keresett, tovább várt ezen az úton. Bűneinek súlya alatt roskadozva várta azt, ki megmutatja az életutat, ki eltörli a bűnök büntetését, kiengeszteli a bosszúálló Urat. S az idők teljességében, mikor az emberiség leginkább várta az engesztelő szabadítót, Isten elküldte az ő egy-szülött fiát, Krisztust.

Jézus születése, felnevelkedése, élete, tanításai, cselekedetei ismertekké váltak az emberek előtt. Ő egészen másképpen élt, mint az akkori emberek. Egyszerűség, szelídség, jóság, irgalmasság, megbocsátás és szeretet voltak jellemző tulajdonságai földi életének. Ezek miatt — különösen a bűneik tudatára ébredt, az azoktól szabadulni óhajtok — rajongással vették körül. És ő szeretettel szökött hozzájuk, magához emelte azokat. Istenről azt mondta, hogy szerető édesatyja, ki a bűnös bűnhődéseinek nem örül, sőt könyörül rajta.

A szeretetet tette főtörvénnyé, mert aki szeret, meg is tud bocsátani, aki megbocsát, azzal békességben él az, akinek megbocsátott. Megtanított arra, hogy Isten úgy bocsát meg nekünk, mint mi is megbocsátunk felebarátainknak, vagyis ha mi kibékülünk, lelkünkbe költözik a nyugalom, a béke.

Hozta a békét Isten és ember, ember és ember között. E béke nélkül az ember élete céltalan és reménytelen. Ezt a felebaráti békét kell ma is a szívekben ápolni és a gyermekek, fiatalok lelkébe csepegtetni.

2. Karácsonykor minden jólelkű — sőt még a rossznak minősített ember is — segíteni akar szorult viszonyok között élő felebarátain. Egymást érik az ajándékozások a családokban, a társadalomban, minek következtében mosolygó arcok tűnnek elő itt is, ott is. Örövend az, aki kap, de az is, aki adhat. Aki nem szokott részt venni az istentiszteleteken, az sem bujhat el ez ünnepi hangulat elől. A templomkerülő is magabaszáll, vágyik ő is olyan lenni, mint mások, szeretne ő is ünnepelni. Elvegyül az örvendezők között. Mindenki békés szeretettel veszi körül, támogatja jóra való törekvésében és ünnepé akarja tenni az ő részére is e napot. Ha szegény, kap, ha vagyonos, alkalmat adnak az ajándékozásra, hogy ő is örülhessen. Így érzi a hitetlen is, hogy ünnep, a békesség és szeretet ünnepe van.

3. E békét és szeretetet Krisztus hozta a földre az embereknek, az emberi lelkeknek. Kétezer esztendő óta ez a szellem hatja át az emberiség egy részét. E szellem által vezé-

Alku nélkül bútor
szabott áron:

NAGY ZSIGMOND
VI., Lázár ucca 3.

Árak a bútoron.

reltette jutottunk a műveltség magasabb fokára. E krisztusi szellem hatásának köszönhetjük társadalmi berendezkedésünk célszerű és igazságosságra törekvő irányzatát, a sok nemes emberbaráti intézményt s általában minden nemeset és jót, mit ember alkotott. Ezeket az alkotásokat fejleszteni kell. A fejlődés útját és irányát a krisztusi szellem mutatja meg. Ha ettől eltérünk, akkor a régi alkotások elpusztulnak vagy maguktól, vagy az emberi ösztönök vadsága következtében.

A romokon pedig nehéz új életet építeni, ezt bizonyítja Oroszország példája. Ha Krisztust megtagadjuk, ha tőle elfordulunk, visszaesünk abba a szomorú korb, melyben a béke, szeretet, megbocsátás, türelem és mindenféle nemes indulat kivész az ember lelkéből, egyenlővé válik a vadállattal. Ezt bizonyítja a spanyolországi állapot. Krisztus mellett és vele maradjunk! —

A többi legjobb pályázat beküldői *Bardócz Árpád* cső. (Hódmezővásárhely), *Balázs János* őrm. (Budapest), *Belső Gyula* tőr. (Tárján), *Bán Lajos* tőr. (Mindszent), *Edvy Rezső* cső. (Tárnok), *Erdői József* cső. (Lőrinci), *Füleki József* alhdgy. (Toponár), *Galambos József* cső. (Miskolc), *Kosaras József* cső. (Zomba), *Kása Sándor* cső. (Hévízszentandrás), *Kovács Kálmán* cső. (Enes), *Kiss Sándor* I. tőr. v. (Kerepes), *László Árpád* tőr. (Lőrinci), *Lénárt János* tőr. (Enes), *László Géza* cső. (Erdőesokonya), *Mészáros Mihály* tőr. (Siklós), *Muzslay Medárd* szv. alhdgy. (Kaposvár), *Magyarósi Imre* őrm. (Tata), *Nagy György* I. cső. (Kocsér), *Nagy József* II. tőr. v. (Gacsály), *Pál Imre* cső. (Lőrinci), *Rácz Miklós* cső. (Újszász), *Simon Márton* őrm. (Pestszent-erzsébet), *Szabó Dénes* cső. (Perkáta), *Szárász András* tőr. (Budapest), *Szentjohi István* I. tőr. (Püspökladány), *Szekecs János* cső. (Bátaszék), *Tóth Károly* III. cső. (Ivanc), *Tóth József* III. cső. (Ivanc), *Virág András* őrm. (Kenderes), *Vértés György* thts. (Mór), *Varga György* alhdgy. (Budapest).

A járőrök táplálkozása

c. alatt multévi 21. számunkban hirdett pályázatunkra 171 pályamunka érkezett. A pályázatok közül azoknak a feltételeknek, amelyeket kiszabtunk, egy sem felel meg teljesen, mert mi többé-kevésbé terjedelmes hozzászólások helyett olyan tanulmányokat kértünk, amelyek az egyes őrsök helyi viszonyait véve alapul, a legapróbb konkrét részletek feldolgozásával tárgyalják ezt a kérdést, amelynek annyiféle helyi szempont és körülmény az alapja, hogy magát a kérdést is éppen ezek a részletek teszik.

Az általános szempontokkal, lehetőségekkel és lehetlenségekkel mindannyian tisztában vagyunk már jó néhány évtizede, mi tehát a valóság egészen apró részleteibe szerettünk volna bajtársaink közvetlen adatai alapján is bepillantani. Legjobban megközelíti ezt a célt *Lantos János* alhadnagy — *Sátoralja-újhely*, — ezért a csökkentett I. díj: 30 P-öt illeti. A csökkentett II. díj: 20 P nyertese *Simon Márton* őrmester — *Pestszent-erzsébet*, — a csökkentett III. díjat: 10 P-t pedig *Csapó Mihály* törzsőrmester — *Zagyvarónavízválasztó* — nyerte.

Az érdekesebb pályázatok anyagát egyik későbbi számunkban összefoglalóan közölni fogjuk. A jutalmazottakén kívül a következő pályázatai érdemelnek díszeset: *Belső Gyula* tőr. (Tárján), *Csapó Sándor* őrm. (Lakihegy), *Csapó Albert* tőr. (Gölle), *Enyedi András* őrm. (Kunágota), *Farkas János* thts. (Budapest), *Gögső Bálint* thts. (Lőrinci), *Hollós János* thts. (Baglyasalja), *Homonnai András* thts.

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére. Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegforgács. Ebéd- és futószőnyeg, szelvény, paplanok stb. Ágynemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előleg nélküli részletfizetésre

LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5. sz. Telefon: 1-271-77.

Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat nélkül.

(Parád), *Jakab Bernát* tőr. (Poresalma), *Kiss Áron* cső. (Homoktereny), *Kosaras József* cső. (Zomba), *Kerekes* tőr. (Budapest), *Kürti Gergely* thts. (Budapest), *Mészáros József* I. alhdgy. (Bonyhád), *Mészáros Mihály* tőr. (Siklós), *U. Nagy József* thts. (Hajdudorog), *Sánta József* tőr. (Mikóháza), *Szajkó József* thts. (Felsőseged), *Tóth Sándor* őrm. (Somoskőújfalu), *Végső Mihály* thts. (Pácin), *Zudor János* thts. (Endrőd).

Ki tudja?

(Pályázat.)

A csendőrségi szolgálat minden ágában legfőbb követelmény szabályaink pontos ismerete. Alább tíz kérdést teszünk fel. A pályázónak arra kell felelnie, hogy az utasításaink és szabályaink mely §-ában vagy pontjában van az idézett szöveg. A választ csak röviden kell megadni, pl. Cs. — 1. 10. pont 2. bek.

1. Az önképzésnek nemcsak a szaktudás, hanem az általános műveltség megszerzésére is kell irányulnia, vagyis mindazon általános ismeretek elsajátítására, melyek birtokában hivatásának a legteljesebb fokban tud megfelelni, egyben lépést tartani — a kor haladásával kapcsolatban — a szolgálat állandóan fejlődő követelményeivel.

2. Jellemző tulajdonságai a puskát a célzott, szabatos lövés (pontlövés) fegyverével avatják.

3. Magatartása férfias és feszletes, magaviselete észszerű, mérsékelt és szerény, gondolkodásmódja és beszéde pedig őszinte legyen.

4. Legyen tájékozva arról is, hogy vannak-e az őrskörletben történelmi nevezetességek, helyek, csaták, várak, stb. s ismerje azokat az eseményeket, amelyek ezekhez fűződnek. Ismerje a hősi sírokat, emlékeket, továbbá minden más szobrot, emlékfélét stb.

5. Egyenlő rendfokozatban levő altisztek és tisztesek egyenruhában való találkozásuknál — ha kölcsönös rangviszonyuk ismeretlen — egymást kölcsönösen szabályszerűen üdvözlők.

6. Öröködjék az iszákosságtól, szerencsejátéktól, könnyelmű adósságesinálástól és a rossz társaságtól.

7. Az írás az emberi gondolatnak papírra vetett, látható kifejezése. Amit leírunk, abban benne tükröződik gondolkodásunk, felfogásunk, egyéniségünk.

8. Bizonyítékul csakis olyan adatok szolgálhatnak, melyekből a gyanúsított bűnössége perrendszerűen, tehát kétséget kizáró módon megállapítható.

9. A löképzés a harcokképzésnek legfontosabb kiegészítő része. A legjobb fegyver is csak akkor ér valamit, ha a csapat célzottan és jól tud vele lőni.

10. Az őrsiroda takarítását, tekintet nélkül arra, hogy az őrsparancsnok nő vagy nőtlén, a közhatalmalkodás végzi.

Pályázatot csak a csendőrségi köréből fogadunk el. A legjobb megjelölést emléktárggyal jutalmazzuk. Határidő: március 1, az eredményt a március 15-iki számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

IRÓGÉPET
VÖRÖSVÁRY-TÓL.
MUZEUM-KÖRÚT 13. TELEFON.

A csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

1-877-37.

Négy évtizede vásárolnak legjobb meglepedésre kiváló

hangszereket

REMÉNYI MIHÁLY

Őfelsége dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti Főiskola szállítójának.

Budapest VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!